National Library
Bibliothèque Nationale
SEP 26
NEWSPAPER DIVISION
DIVISION DES JOURNAUX

B103 IC 19/4

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief A. **Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor V. **Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor V. **Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 37 | SESTDIENA, 1984. GADA 15. SEPTEMBRIS | 34. GADS | SATURDAY, SEPTEMBER 15, 1984.

SECOND CLASS MAIL | REGISTRATION NUMBER 2249 | CENA 1 DOLARS

Taisnības un brīvības apustulis

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Pāvests Jānis Pauls nav tikai katoļu baznīcas galva vien. Ja viņu dēvē par pasaules šīsdienas lielāko morālo autoritāti un par pasaules glābēju, tad tas nekādā gadījumā nav emociju radīts pārspīlējums. Uz viņu patiesi visa pasaule raugās kā ceļvedi, kas Dieva sūtīts nāk morālu, sociālu un politisku pretišķību pārņemtās pasaules glābšanai, lai ievadītu jaunu renesanses laikmetu.

Tā ir pāvesta personība un ticības spēks, ko pavada patiesa un dziļi izjusta atklātība, kas miljoniem liek viņu apbrīnot. Tajā pašā laikā viņš nekad nav mēģinājis iet laipošanas vai iztapšanas ceļu. Savā pārliecībā un lēmumos viņš ir tikpat stiprs kā savā ticībā.

Mīlot cilvēkus, viņš pamatoti iemantojis visu pretmīlestību. Pāvesta Paula sirdij tuvu stāv nelaimīgie cietēji, vajātie un apspiestie. Viņš pats izgājis sāpju un vajāšanas ceļu, un viņš patiesi ne tikai jūt līdz, bet arī dara visu iespējamo, lai atvieglinātu šo nelaimīgo cilvēku likteni.

Šodien uz pāvestu kā gaišu bāku raugās nelaimīgo un vajāto acis visā pasaulē. Dieva noliedzēji komūnisti Svēto Tēvu uzskata par savu lielāko ienaidnieku varbūt tikai tādēļ, ka viņš sludina mīlestību, bet komūnistu bezdievīgais viltus evaņģelijs sludina naidu.

Pāvests Jānis Pauls arī kapitālismā atrod vainas un prasa taisnīgāku lietu izkārtojumu. Kā Dieva kalps viņš sludina mīlestību, bet viņš sludina arī to, ka pasaulē patiess miers nav iespējams bez patiesas brīvības. Varbūt ka pēc daudziem gadiem pāvesta Jāņa Paula vārdam vēstures lapās būs pievienots: Taisnības un brīvības apustulis.

(Turpinājums 20. lp.)

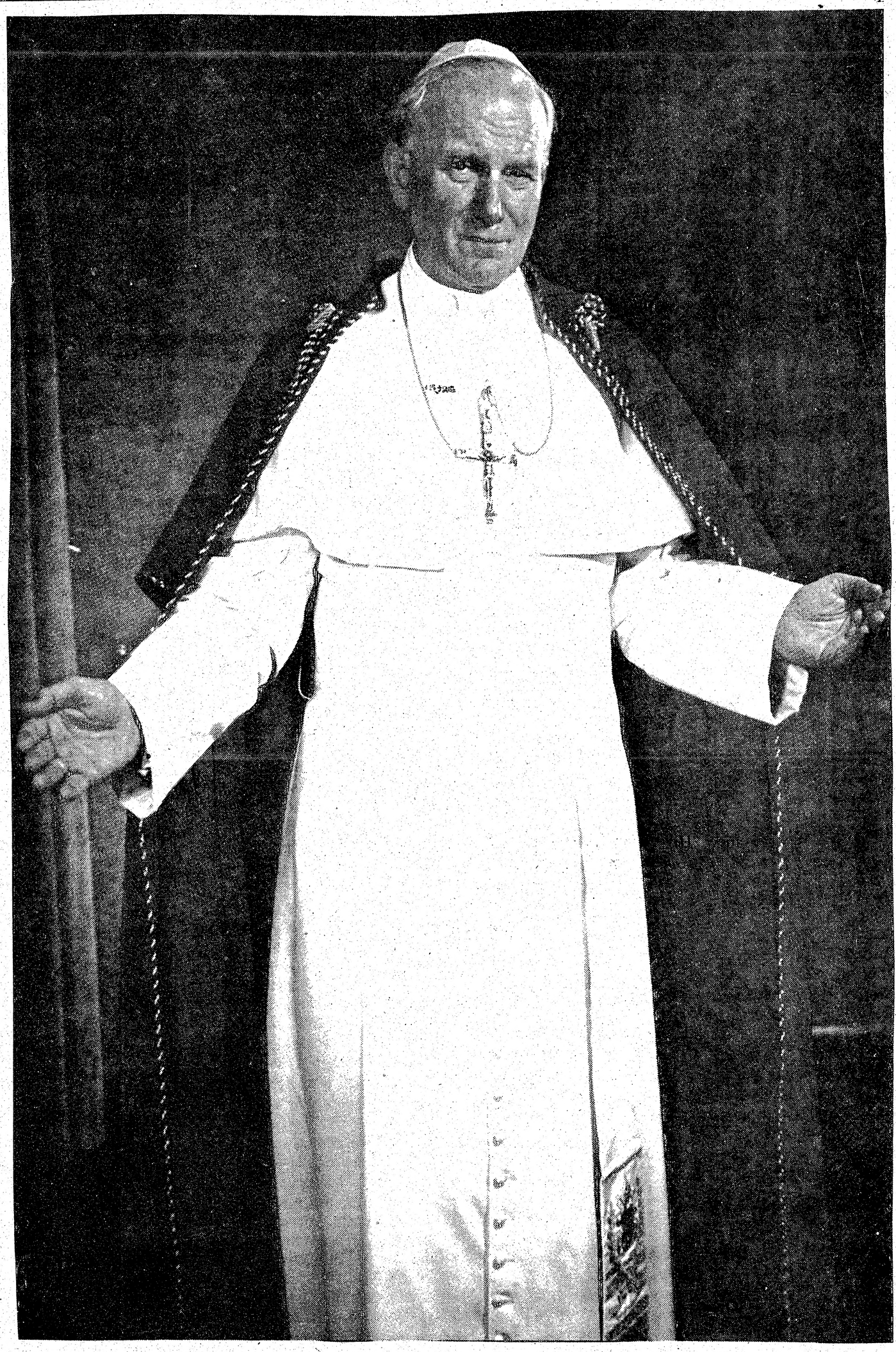

Kanadas latviešu goddevība un labākie vēlējumi pavada pāvestu Jāni Paulu II Kanadas svētceļojumā.

Latviešu Nacionālā Apvienība Kanadā.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1984. GADA 15. SEPTEMBRIS, 37. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Gundars Brikmanis. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 40 dol., 6 mēnešiem — 21 dol., 3 mēnešiem — 12 dol. Atsevišķa numura cena 1 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $5.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1.50 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466—1514

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

Tautas kopības tribūns Dadzis: „Materiālisma apsēstie ir dzīvi miroņi." Dadža zīm. LA.

Viktors Kalniņš

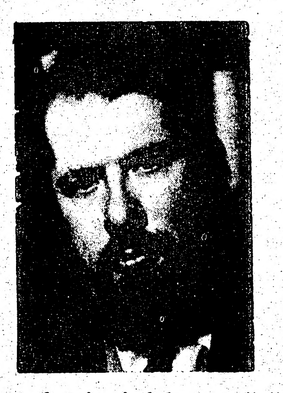

Padomju skola ceļā uz katastrofu

Sākot ar 4. janvāri Padomijas presē vairāk vai mazāk rēgulāri apspriež kārtējās skolu reformas problēmas. Jūnijā Latvijas PSR augstākās padomes sesija pēc ministru padomes priekšsēdētāja vietnieka Krūmiņa referāta pieņēma lēmumu, protams, vienbalsīgi, kā jau tas pienākas pseidoparlamenta pseidodeputātiem, par vispārizglītojošo un profesionālo skolu reformas pamatvirzieniem. Faktiski bez ierunām akceptē visu, ko ierosina Maskava savā pamatvirzienu projektā. Tiesa gan, lēmums vēl nav likums, bet nav šaubu, ka arī likums pēc pamatvirzienu apspriešanas daudz neatšķirsies no Maskavas izvirzītām prasībām, kaut arī vārdos vietējām nacionālajām skolām tiek it kā dota zināma brīvība īpatnību ievērošanai. Jāpiezīmē, ka daudzi izglītības darbinieki gan Krievijā, gan nacionālajās republikās izrāda opoziciju vairākiem skolu reformu aspektiem, un atbalss par to parādījās pat padomju preses slejās.

Paši pamatvirzieni spilgti atspoguļo totālitārās diktatūras attieksmi pret skolu, kur jāveido nevis harmoniski attīstīts cilvēks, bet paklausīgais padomju pilsonis, kas turklāt jau no bērnu kājas būs iekļauts ražošanā, jo Padomijā sāk pietrūkt darba roku. Jau minētajā Latvijas PSR augstākās padomes lēmumā teikts: „Uzskatīt, ka nepieciešams jau 1984.g. veikt reālus pasākumus, lai pilnveidotu mācību un audzināšanas procesu, skolēnu darbmācību un profesionālo orientāciju." Visa uzmanība tiek veltīta, lai skolēns aktīvi piedalītos ražošanas procesā, lai, beidzot vispārizglītojošo skolu, tas būtu apguvis kādu strādnieka profesiju, līdzīgi profesionāli tehnisko skolu beigušajiem. Savukārt projektā tikpat kā netiek piegriezta vērība vispārizglītojošās sagatavotības uzlabošanai, it kā tādas problēmas vispār neeksistētu. Varbūt, izņemot tikai vienu aspektu, proti norādījumu uz krievu valodas intensīvāku apgūšanu nacionālajās skolās. Bet padomju apstākļos tā nav tik daudz vispārizglītojošā, cik ideoloģiskā problēma, jo pastiprinātā pārkrievošana ir tā saucamās komūnistiskās audzināšanas sastāvdaļa. Turklāt nav nekādu šaubu, ka krievu valodas apgūšanas intensifikācija notiks uz nacionālās valodas un literatūras mācīšanas rēķina.

Faktiski no vispārizglītojošās skolas tagad izveido profesionāli tehniskās skolas otru variantu. Turklāt daudzi skolēni tagad būs spiesti pēc 9 gadu mācībām vispārizglītojošā vidusskolā pāriet uz profesionāli tehnisko skolu. Viņu izredzes turpmāk iestāties augstskolā faktiski līdzīgas nullei, vispirms sakarā ar zemo vispārizglītojošo sagatavotību. Bet arī vispārizglītojošo skolu beigušajiem sagatavotības līmenis katastrofāli pasliktināsies. Jau tagad augstskolās iestājas galvennokārt tie skolēni, kuriem vecāki spēj algot mājskolotāju, vismaz mācību pēdējā gadā, vai kuru vecāku sociālais statuss ļauj bez sevišķām pūlēm ievietot savus bērnus speciālajās skolās ar intensīvu svešvalodu vai matēmatikas apmācīšanu, turklāt arī citu priekšmetu mācīšana šādās skolās ir uz augstāka līmeņa. Tātad, pretēji visām padomju deklarācijām sociālā atšķirība padomju sabiedrībā pastiprināsies. Projekts tiek virzīts uz iespējami lielāku augstskolas izglītības iespēju ierobežošanu. Neņemot vērā visus saimnieciskos apsvērumus, kas balstās uz to, ka reāli padomju saimniecībai ir vispirms vajadzīgas darba rokas, nevar apslēpt principiāli antidemokratisku un totalitāru reformas raksturu. Var nešaubīties, ka partokratijas dēliņi un meitiņas rūpnīcās vai celtnēs „nerukās" (piedošanu par žargonismu, bet tas šoreiz ir vietā). Toties pārējiem draud darba kazarma. Nav nekādu šaubu, ka padomju apstākļos pastiprināsies tīri administrātīvās metodes skolēnu šķirošanā. Protams, reālā dzīve, paši skolēni un viņu vecāki visādi tam pretosies. Tiek radīts jaunu sociālu konfliktu lauks.

Lasītāju vēstules

NEPĀRLIECINA

Lasītāja BR atklāta vēstule Latvija Amerikā slejās, adresēta jaunās enciklopēdijas redaktoru kollēģijai, par Leģiona ģenerālinspektora vārda neievietošanu, bija pamatota.

Redaktora kollēģijas priekšsēža prof. E. Andersona atbilde LA slejās nevar pārliecināt. Profesora kungs paskaidro, ka ģenerālis R. Bangerskis ir miris. Un, ja mirušos sāktu ievietot, tad nebūtu gala. Izlasot šādu atbildi, painteresējos enciklopēdijā. Tur, no pašas pirmās lapas līdz pēdējai, ir vesels pulks ar mirušu personu vārdiem. Tikai šoreiz manu interesi saistīja karavīru vārdi. Izšķirot grāmatu, tur atradu tuvu pie pussimta mirušu vai kritušu karavīru vārdu, pat tādu, kam miršanas datums ir 19.g.s. cēlienā. Ja profesora kungs būtu atbildējis, kā notikusi kļūdīšanās, tas visu paskaidrotu. Tad būtu atbildēts uz BR jautājumu. Tagad, manā izpratnē, patiesība ieslīgst vēl biezākā miglā!

Varētu jautāt no savas puses: Kas noticis ar Augusta Abakuka vārdu? Viņš taču vēl ir dzīvs un vesels. Ir Latviešu nacionālās padomes Lielbritanijā vadītājs, gandrīz vai no pašiem sākuma gadiem. Šī Amglijas latviešu jumta organizācija nav tik nenozīmīga, ka nebūtu vērts tās vadītāju pieminēt. Jeb, varbūt, redakcijas kollēģijai nebūtu zināms, ka tāda ar vadītāju Augustu Abakuku eksistē?

Kanaks Kanadā.

KĀDAS IR LASĪTĀJU VĒLMES?

Žurnālists Viktors Irbe pēdējos gados raksta par izdotām grāmatām, vairākkārt pieminēdams ‚lasītāju vēlmes'. Piemēram savā rakstā Šķautnes bez asumiem V. Irbe saka: „Ja daudzi rakstnieki mēģina piemēroties lasītāju vēlmēm, tad Biezais dara tieši pretējo, viņš raksta to, ko atzinis par labāko vai dažreiz vienīgo izskaidrojumu." Vai ar to būtu jāsaprot, ka V.Irbes pieminētie ‚daudzie rakstnieki' raksta to, ko viņi neatzīst par labu?

Angļu rakstnieks Dž. B. Prīstlijs, vaicāts par savas rakstīšanas panākumiem, atbildējis: „Nekad man prātā nav bijis sarakstīt grāmatu, kam būtu milzīgs noiets. Kas gan zina, ko ļaudis vēlas, viņi to nezina paši." Tā saka rakstnieks, kas 89 gadus dzīvojis savā zemē un savā tautā, tātad ar iespējām dzirdēt ‚tautas balsi'.

Vai V. Irbe nevarētu tuvāk paskaidrot, kā viņš zina par mūsdienu lasītāju vēlmām un kādas tās ir? Latviešu autori, diemžēl, tās nedzird un nezina. Daudzas grāmatas netiek avīzēs recenzētas (par kritikām vispār grūti vairs runāt). Iznākušo grāmatu reklāmas ir tik niecīgas, ka rodas jautājums: kā vispār lasītāji zina, kādas grāmatas publicētas?

Indra Gubiņa
Toronto.

LABĪBA UN POLĪTIKA

Padomju savienībai iebrūkot Afganistānā, prezidents Kārters tūliņ aizliedza pārdot labību uz Padomju savienību. Prezidentam Rēgenam nākot pie varas, embargo drīz atcēla. 1983. gadā ASV, vienojoties ar Pad. savienību, tai pārdod milzīgus labību krājumus; 1983/84.g. pārdots 13.7 milj. tonnu labības un 1984/85.g. pārdos 7 milj.tonnu, pie kam par zemām cenām. Amerikāņu avīzes ziņo, ka Pad. savienībā ļoti liels labības trūkums un daudz lopu.

Šī gada pavasarī man bija izdevība noklausīties kāda ļoti augsta KGB vīra (pārbēdzēja) runu. Viņš teica: „Ja brīvā pasaule nesūtītu labību (food and feed) Pad. savienībai, tad tā sabruktu 2—5 gadu laikā."

J. Cerbulis, Ph.D.
ASV.

Latvisko problēmu analize

AKADĒMISKĀ DZĪVE
26, 1984, 120 lp.

Kā katru gadu, tā arī šoreiz, izdevumam Akadēmiskā dzīve ir plašs un interesants saturs ar vairākiem ievērojamiem pētījumiem.

Jānis Peniķis izvērtē Latvijas parlamentāro posmu, atzīstot, ka lielāka ir labvēlīga ietekme, kaut bijušas arī kļūdas. Viņš apstrīd parasto aizbildināšanos, ka saeimas krizi radīja politiķu korupcija. Tas bijis vienīgais laikmets Latvijas vēsturē, kad pati sabiedrība varēja izšķirt, ko tā vēlas.

Autors rakstā norāda, ka zemś sabiedrības izglītības līmenis apgrūtina izveidot un nostiprināt demokratisko iekārtu, pazemina ekonomisko labklājības līmeni un mazina tautas locekļu darbošanos biedrībās un organizācijās. Latvijā bijusi augsta pozitīva varbūtība demokratijas nostiprināšanai.

Daudz runāts par politiskās dzīves pagrimšanu vai parlamentārisma krizi, bet kritika par politiķu kļūdām, korupciju, savtīgumu, tautas šķelšanu un citiem jautājumiem skanējusi cauri partijas laika posmam. Autors norāda, ka Latvijas dzīvā, asā un bieži vien partejiskā prese nav skopojusies ar kritiku un spēcīgiem uzbrukumiem. Daži grāmatu autori trimdā norādījuši uz saeimas morāles pagrimšanu un pilsoņu neuzticību likumdošanas iestādei. Autors tomēr pasvītrā augsto vēlētāju piedalīšanās procentu, kas sasniedzis 85 proc. vai dažos gadījumos mazliet mazāk. Viņš arī norāda, ka Ulmaņa valdība bijusi pati nestabilākā un nomainīta visīsākā laikā.

J. Peniķis norāda, ka Zemnieku savienības 1933. gada novembŗa ierosinājumam grozīt dažus satversmes pantus var būt divējādi izskaidrojumi. Viens izskaidrojums būtu, ka priekšlikums paredzējis uzlabot satversmi. Autoram tomēr teicamāks liekas izskaidrojums, ka satversmes grozījuma projekta galvenais autors Kārlis Ulmanis pēc paša pārliecības šinī laikā bija izlēmis, ka jāsāk priekšdarbi apvērsumam. Peniķis norāda, ka vēlēšanu likumus varēja mainīt ar vienkāršu vairākumu. Latvijas neatkarības laika vēstures izpratni apgrūtina tieksme katru pazīstamu politisku personību ierindot varoņu vai neliešu lomās.

Parlamentārā laika posma kļūdu un trūkumu nav mazums. Valdība bija nestabila, bieži mainījās, kaut ministru posteņos nereti atgriezās tās pašas personas. Daudzās partijas un interešu grupas apgrūtināja stabilas koalicijas radīšanu un likumdošanas darbu.

Šinī laikmetā bija arī teicami sasniegumi. Latvijas 1922. gada satversmes radīšana prasīja divus gadus, bet partijas vienojās par vienīgo demokratisko pamatlikumu, kāds Latvijai bijis.

Satversmes sapulce vienojās par agrāro reformu, kas radikāli pārveidoja Latvijas lauku struktūru. Partiju laikā iekārtoja plašu sociālās apgādes tīklu — slimo kases, pensijas, bezdarba pabalstus, izkārtoja minoritāšu izglītības un kultūras tiesības, pārkārtoja skolu tīklu, mācību vielu un skolotāju sagatavošanu, deva valsts atbalstu zinātnēm, mākslai, rakstniekiem, dažādiem amatniekiem. Partijas laikā politiķi izvadīja Latviju cauri pasaules saimnieciskās depresijas grūtākajiem gadiem.

Autors savus pētījumus balsta uz tā laika publicējumiem, kas dažos gadījumos atšķiŗas no mūsu visvecākās paaudzes vērtējuma, kas toreiz bija Latvijas laika vidējā un darbīgā paaudze. Raksts veltīts Jāņa Peniķa pirmajai skolai, Jeru pamatskolai (pie Rūjienas) un tās toreizējam pārzinim Voldemāram Aparjodam.

Par Latvijas krimināltiesībām rakstījis V. Vītiņš. Par katru noziedzīgu nodarījumu vainīgais saņem sodu likumā paredzēto sodu. Augstākais soda mērs bijis spaidu darbi uz mūžu, pēc tam seko pārmācības nams, cietums, arests un naudas sods. Rakstā apskatīti soda mēri par dažādiem nodarījumiem, ieskaitot apvainošanu, neslavas celšanu un goda aizkaršanu.

Jānis Labsvīrs apskata apstākļus, kas Baltijas valstis vienoja un šķīra. Autors atzīst, ka ar igauņiem latviešiem bijis vairāk kopēja vēsturiskās attīstības ziņā. Baltijas valstu satversmes bija līdzīgas. Valdību caurmēra mūžs Latvijā bija 10 mēneši, Igaunijā 8 mēneši un desmit dienas.

Tautas nemiers radīja autoritārās iekārtas. Valdību priekšgalā Baltijas valstīs stājās vīri, kas bija stāvējuši pie šo valstu šūpuļa un bija demokratisko principu aizstāvji. Autors apskata iemeslus, kas noveda pie apvērsumiem Baltijas valstīs.

Nesaprašanās bija ar Lietuvu par Viļņu un arī Ilūkstes apriņķi, ko lietuvieši vēlējušies sev. Sporta sacīkstes nav vienojušas, lietuviešu skatītāji uzbrukuši Latvijas futbola komandai. Igauņi pārmetuši latviešiem, ka tie nav pienācīgi novērtējuši viņu palīdzību brīvības cīņās, latviešu virsniekiem nav bijusi pareiza politiska orientācija. Abām pārējām valstīm nepatika, ka lielvalstis trim Baltijas valstīm nozīmēja vienu kopēju sūtni ar sēdekli Rīgā. Latvieši pārmeta igauņiem, ka tie paņēmuši Roņu salu un lielāko Valkas daļu, kā brīvības cīņu laikā igauņi piesavinājušies mantas, kas piederējušas Latvijai, ka igauņi nav pietiekami palīdzējuši Bermonta kauju laikā. Galvenie šķēršļi tomēr bija saimnieciskā politika un militārā nenovīdība, atsevišķu personu ambīcijas un nenovīdība. Ja būtu izdevies noslēgt Baltijas valstu savienību, tad tas nebūtu paglābis no komūnisma virskundzības.

Haralds Biezais apraksta Voldemāra Maldoņa doktorēšanos Mārburgas universitātē. Doktora diploms izdots uz Woldemar Waldon vārda vecajā rakstīšanas ortografijā, bet ar nepareizi uzrakstītu uzvārdu.

Par latviešu velnu un velniem rakstījusi Aija Veldre Beldava.

Retus latviešu uzvārdus aprakstījis L. Latkovskis, vairumā pieminot latgaliešu uzvārdus. Vidējo austrumu konflikta iemeslus meklē E. Skurupijs, par latviešu drauga Edvarda Šprangera simtgadi rakstījis J. Ķeniņš, vērtību problēmas iztirzājis E. Freimanis.

Izdevuma beigu daļā dažādi apskati, vērtējumi, recenzijas, akadēmisko organizāciju dzīve un chronikas.

Visi raksti interesanti uzrakstīti, tie rada lasītāja interesi par apskatāmo problēmu, dod arī vērtējumus un ieteikumus. Raksti rūpīgi izstrādāti, iespiedums bez gramatiskām vai iespiedumu kļūdām (gandrīz). Tikai otrā lappusē pie Vašingtonas baznīcas altāŗa loga attēla kļūdains paskaidrojums, ka šīs stikla gleznas autors ir Leonīds Linards, kaut 104. lp. apskatīti Leonīda Linauta sniegumi īstajā vārdā.

V. Irbe.

Maira Kristīna Šķepaste ir beigusi Jorkas universitātes Glendon kolledžu Toronto ar B.A. un B.Ed. gradu, specializējoties franču valodā un vēsturē. Viņa saistījusies skolotājas darbā Kambelfordā, Ontario.

Jāņa Jaursudrabiņa fonda godalgas

Jāņa Jaunsudrabiņa fonds ik pa divi gadiem augustā (Jāņa Jaunsudrabiņa dzimšanas un nāves mēnesī) piešķiŗ balvas par prozā sarakstītiem darbiem, ,,kas latviešu literātūrā ienestu jaunas vērtības, paliekdami augstas mākslinieciskas kvalitātes robežās.''

Izsludinātajai sacensībai par 1982.—1983.g. sarakstītiem vai iespiestiem manuskriptiem šogad iesūtīti 10 darbi, kas pārsniedz nesenajās citās sacensībās vērtēšanai nodoto darbu skaitu. Šis fakts liecina, ka latviešu literātūra svešatnē vēl pastāv. Pesimistu secinājums jau pirms 30 gadiem, ka ap šo laiku svešatnē pietrūks ir latviešu rakstītāju, ir lasītāju, nav piepildījies. Rakstītāju ir! Kaut tikai nepietrūktu lasītāju!

Vērtētāju komisija, kuŗā šogad ietilpa Valda Dreimane, Rolfs Ekmanis, Astrīda Ivaska, Arturs Baumanis un Jānis Gorsvāns (3 pēdējie paši ir Jāņa Jaunsudrabiņa prozas balvas ieguvēji) atzinuši, ka neviens no iesūtītajiem darbiem pilnā mērā neatbilst pirmās godalgas kritērijai, bet nolēmuši paredzēto balvu 750.00 dol. sadalīt 2 daļās kā līdzīgas otrās godalgas.

Prēmiju saņēmējas šogad ir Margita Gūtmane par darbu Tā pati diena un Zinta Aistara-Rūtena par stāstu un noveļu krājumu Ievainots zelts.

Iepriecinoši, ka abas godalgotās ir jaunākās paaudzes pārstāves.

Margita Gūtmane dzimusi Latvijā 1943.g. oktobrī. Viņa dzīvojusi gan Vācijā, gan Zviedrijā, beigusi Minsteres latviešu ģimnaziju, studējusi Stokholmā baltu valodas un reliģijas vēsturi un Hamburgā literātūru un etnografiju. Līdz šim viņu pazīstam vairāk kā dzejnieci. Viņai iznākuši 3 dzejoļu krājumi — Ēnu spēles (1971.g.), Kas zinās stāstīt (1976.g.) un Klusuma robežās (1981.g.)

Tā pati diena — viņas pirmais plašākais prozas darbs, sarakstīts modernā, gandrīz sirreālistiskā stilā. Par šo darbu Astrīde Ivaska izsakās: ,,Margitas Gūtmanes Tā pati diena ir pavisam jauna parādība mūsu rakstniecībā, ir saturā, ir formā savdabīgs, līdzšinējās katēgorijās pagrūti ietilpināms sacerējums. Vislieglāk būtu to nosaukt par meditāciju prozā. Ne filozofisku, drīzāk valodniecisku meditāciju.

Šis darbs ir par valodu bēgulībā, trimdā, svešatnē. Par tās cīņu ar pretspēkiem, kas to aplenc no visām pusēm. Dažbrīd jau liekas, tā ir cīņa uz dzīvību un nāvi. Vai tikai dažbrīd? Vai pēc četrdesmit trimdas gadiem tā varētu būt cita cīņa?

Rakstniece mums devusi ievērojamu darbu, kas pilnīgi izaudzis no mūsu valodas dzīvas saknes, nešķiŗami ar to saaudzis.''

Otra godalgotā Zinta Aistara-Rūtena dzimusi 1957.g. decembrī Čikagā, uzaugusi un skolā gājusi Kalamazū, studējusi Mičigenas universitātē angļu valodu un literātūru. Viņa nāk no pazīstamas rakstnieku-mākslinieku ģimenes. Viņas vectēvs ir mūsu rakstniecības seniors un audzinātājs Ernests Aistars, bet tēvs gleznotājs Viestarts Aistars. Pirmais stāsts viņai iespiests Mazputniņā 13 g. vecumā. 1983.g. viņai iznāk dzejoļu krājums Māla kauss un arī pirmā grāmata prozā, kas īsā laikā izpārdota. Godalgotā grāmata Ievainots zelts iesniegta Grāmatu Drauga apgādam, kas to paredzējis izdot. Zintas Aistaras godalgotais darbs izceļas ar veiklu fabulas risinājumu, labu izdomu un stāstījumu — labas episkas prozas raksturīgām iezīmēm. Zinta Aistara ir līdz šim jaunākā Jāņa Jaunsudrabiņa prozas balvas ieguvēja.

Jāpriecājas, ka abas autores nāk no jaunākās paaudzes, kas uzaugušas un izglītību ieguvušas Eiropā un Amerikā, bet ar savām saknēm vēl ieaugušas Latvijā un tās valodā. Zinta Aistara apciemojusi Latviju un savu senču takas divas reizes. Margita Gūtmane gan vēl dzimusi Latvijā, bet, protams, nepilna gada vecumā līdz ar vecākiem dodoties bēgļu gaitās, toreiz nekā no savas dzimtenes neatceras. Zīmīgi arī, ka abas rakstnieces raksta pašreiz grāmatas bērniem latviešu valodā.

Lai viņām abām labi sokas latviešu rakstniecības lāpu tālāk nest un ar šo lāpu gaismot ceļu uz mūsu literātūru un mūsu valodu vēl nākamām audzēm!

Kārlis Zvejnieks,
Jāņa Jaunsudrabiņa fonda priekšn.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Daugavas vanagu vēlēšanas

Pieci izcili kandidāti.

Daugavas Vanagu organizācija no 1. oktobŗa līdz 1. novembrim veiks globāla apmēra vēlēšanas, lai izraudzītu Daugavas Vanagu organizācijas priekšnieku un vanadžu priekšnieci nākošajiem trim darbības gadiem. Daugavas Vanagu priekšnieka, kas ir arī DV Centrālās valdes priekšsēdis, ievēlēšanā ir tiesības piedalīties visiem organizācijas biedriem — vanagiem un vanadzēm, bet globālās vanadžu priekšnieces ievēlēšanā piedalās tikai vanadzes.

Lai būtu iespēja vēlēšanās piedalīties visiem DV organizācijas locekļiem, kas darbojas 12 zemēs, veidojot 130 atsevišķas nodaļas (apvienības) vai kopas, vēlēšanas izdara sarakstes ceļā. Katrā nodaļā vai kopā darbojas izraudzīta vēlēšanu komiteja, bet katrā zemē centrālā vēlēšanu komiteja, kas visus vēlēšanu rezultātus sakopo un nosūta DV Centrālās valdes ģenerālsekretāram. Vēlēšanu rezultātus paziņos decembŗa beigās, un jaunievēlētā vadība darbā stāsies ar 1985.g. 1. janvāri. Atsevišķo zemju DV delegātu sapulcēs DV priekšnieka pienākumiem izraudzīti trīs kandidāti:

Jānis Frišvalds — līdzšinējais DV priekšnieks, Arvīds Kalupnieks — DV Centrālās valdes kultūras nozares vadītājs un Kanadas DV valdes priekšsēža vietnieks un Jēkabs Leitītis — DV Centrālās valdes ideoloģiskās nozares vadītājs. Visi trīs kandidāti ir izcili DV darbinieki, kas organizācijas augstāko pienākumu veikšanā strādā jau kopš tās dibināšanas.

Jānis Frišvalds — DV organizācijas intensīvā darbībā ir nostrādājis jau 35 gadus, no tiem 12 gadus par organizācijas augstāko vadītāju. Iecelojot 1947. g. Anglijā, viņš piedalījās DV Fonda Anglijā izveidošanā, bija DV Notinghamas nodaļas dibinātājos, darbojās tās valdē un vēlāk bija tās priekšsēdis. Līdztekus nodaļas darbam viņš jau no 1954.g. darbojās visas Anglijas DV Fonda valdē, bet no 1967.g. līdz 1973.g. vadīja visu Anglijas DV Fonda darbību, būdams valdes priekšsēdis un DV Centrālās valdes loceklis. Sevišķi daudz pūļu viņš pielicis informācijas nodaļas izveidošanā un vadīšanā. Darbā viņš ir parādījis savas organizātoriskās dotības un darba spējas un stingru pretkomūnistisku nostāju.

Jau kopš 1973.g. atkārtoti ievēlēts par visas DV organizācijas priekšnieku. Par darbu DV organizācijā apbalvots ar DV nozīmi zeltā.

Arvīds Kalupnieks — DV darbībā iesaistījies jau Beļģijas Zēdelgēmas gūstekņu nometnē, kur bija nokļuvis kā pulkv. Januma vadītā (33.) pulka kaŗavīrs. Pēc tam viņš ir DV Libekas nodaļas dibinātājos, bet nonākot Kanadā, ir DV Hamiltonas nodaļas valdes priekšsēža vietnieks un vēlāk valdes priekšsēdis. Ilgus gadus bija DV Kanadas valdes sekretārs, administrācijas daļas vadītājs, DV KV priekšsēža vietnieks. Šo pienākumu veic arī vēl tagad, līdztekus kopš 1983.g. pildot arī DV Centrālās valdes kultūras nozares vadītāja pienākumus. A. Kalupniekam ir plaša sabiedriskā darba pieredze, jo viņš ir darbojies DV KV izraudzītās komitejās plašāku sarīkojumu rīkošanā un arvien izraudzīts dažādu speciālu administrātīvu uzdevumu kārtošanai. Viņš darbojies arī Kanadas latv. centrālā organizācijā LNAK, būdams padomes loceklis un valdes sekretārs. Apbalvots ar DV nozīmi zeltā.

Jēkabs Leitītis, kas pašlaik veic DV Centrālās valdes ideoloģiskās nozares vadītāja pienākumus, visu laiku (kopš 1946.g.) bijis viens no aktīvākiem DV organizācijas darbiniekiem Rietumvācijā. Darbojies Valterdingenas, Osnabrikas, Bīlefeldas un Menchengladbachas DV nodaļu valdēs. Tanī pašā laikā kopš 1967.g. darbojies arī DV Rietumvācijas zemes valdē, vadot tur informācijas nozari. No 1973.g. līdz 1980.g. J. Leitītis bija DV Rietumvācijas zemes valdes priekšsēdis unDV Centrālās valdes loceklis. DV saimei Leitītis pazīstams kā varonīgs virsnieks leģiona cīņās, kur apbalvots ar Dzelzs krusta pirmo šķiru. Viņam piemīt liela neatlaidība, organizātorisks talants un skaidra nacionālpolītisko mērķu izpratne ar stingru pretkomūnistisku nostāju. Savas spējas un stingru nostāju J. Leitītis parādījis visā DV org. darbā un daudzos publicētos ideoloģiska satura rakstos.Ar šādu neatlaidību un organizātorisko talantu viņš izkārtoja „neziņā iestrēgušo'' Bērzaines invalidu nama jautājumu. Par darbu DV organizācijā apbalvots ar DV nozīmi zeltā.

Arī kandidātes visas organizācijas vanadžu priekšnieces pienākumiem Ilga Breikša un Austra Liepiņa ir ilggadīgas un izcilas vanadžu darbinieces.

Ilga Breikša — Kanadas vanadžu darbā aktīvi darbojas jau kopš 1952.g., vispirms veicot DV Hamiltonas nodaļas vanadžu priekšnieces pienākumus. Pēc tam desmit gadus strādāja par visas Kanadas vanadžu priekšnieci, darbā parādot savas kā vadītājas un organizātores spējas. Darba sekmēšanai viņa izveidoja atsevišķu vanadžu valdi un vanadžu darbību aktivizēja, rīkojot kopējus salidojumus, kā arī rūpējās, lai vanadzēm būtu vienāds tērps. I. Breikša guva panākumus arī sadarbībā ar ASV vanadzēm, kas tagad turpinās kā svētīga tradicija. Darbojoties DV organizācijā, viņa ir pievērsusies arī informācijas darbam ar skaidriem nacionālpolītiskiem mērķiem un pretkomūnistisku nostāju. Par darbu DV organizācijā apbalvota ar DV nozīmi zeltā.

Visi šie kandidāti DV saimei ir zināmi kā pašaizliedzīgi darbinieki, kas savu darbu un spējas ziedojuši DV organizācijas lielajam mērķim — atgūt tautai brīvību un atjaunot neatkarīgu Latvijas valsti. Visi zinām, ka neviens no viņiem pēc tik ilga darba DV organizācijā nekandidē tikai tādēļ, lai iegūtu augstāko amatu, godu vai slavu, bet ar kandidēšanu viņi apliecina tikai savu gatavību kalpot organizācijai arī turpmāk. Tas, ka vēlēšanās ir pieci izcili kandidāti, liecina to, ka DV organizācijā ir pašaizliedzīgi darbinieki un dzīvs demokratisks gars. Tas savukārt uzliek pienākumu arī katram DV org. loceklim apliecināt savu demokratisko apziņu ar piedalīšanos vēlēšanās.

Ir jāapzinās, ka katras organizācijas locekļu atsaucība vēlēšanās parāda uz āru organizācijas dzīvo garu un demokratisko apziņu. DV organizācija, balstoties uz vistiešākām demokratiskām vēlēšanām, kad katrs loceklis var izvēlēties no vairākiem kandidātiem to, par kuŗu balsot, ir padarījis par smieklīgu komūnistu propagandu, ka trimdas organizācijās par diktātoriskiem vadoņiem neviena neaicināti uzmetušies „tumši elementi'', lai savtīgos nolūkos izmantotu sabiedrību.

Vanagi un vanadzes! Izpratīsim demokratisko vēlēšanu nozīmi un visi izpildīsim savu mazo, bet svarīgo pienākumu organizācijas labā, piedaloties vēlēšanās.

Lai arī dzīvojam 12 atsevišķās zemēs, ar kuplu piedalīšanos vēlēšanās parādīsim savu vienotību un demokratisko garu.

Daugavas vanagi un vanadzes, pāri zemju zemēm, sasauksimies pienākuma apziņā.

T. Silis.

Verners Lenšs jubilārs

Uz 75 dzīves gadiem 28. augustā atskatījās sabiedrisks darbinieks un izcils sportists Verners Lenšs. Viņš dzimis Lodes pagastā, Valmieras apriņķī, strādājis valsts un sabiedriskā darbā un bija aktīvs aizsargu organizācijā. 1941.g. piedalījies pretkomūnistu cīņās, kur ievainots. Nobeidzot policijas virsnieku kursus leitnanta pakāpē, V. Lenšs piedalās Latviešu leģiona kaujās Krievijas territorijā un Latvijā. Bēgļu gaitas V. Lenšs vada Vācijā un 1949.gadā izceļo uz ASV. Kopš tā laika dzīvo Detroitā. Daudz laika viņš ziedojis Daugavas Vanagu organizācijai, kur 17 gadus bijis valdes loceklis un revīzijas komisijas priekšsēdis un divus gadus arī DV apvienības priekšnieks. Par nopelniem DV organizācijas darbā V. Lenšs apbalvots ar DV nozīmi zeltā. Tuvs viņam ir arī baznīcas darbs. Sv. Pāvila draudzē viņš bijis padomes loceklis un savai draudzei kā ķesteris kalpo arī tagad. V. Lenšs ar dzīvesbiedri Alīsi izaudzinājuši 5 bērnus, kuŗi visi beiguši Gaŗezera vidusskolu, un visiem ir arī universitātes izglītība.

Jau Latvijas brīvības laikā V. Lenšs pievērsās šaušanas sportam un bija mūsu ievērojamāko šāvēju rindās, iegūstot daudz balvu. Tās kaŗa apstākļos gājušas bojā, bet viena tomēr no tiem laikiem ir iznesta līdzi brīvajā pasaulē — Kārļa Ulmaņa dāvātais sudraba kauss, kas iegūts par otro vietu policijas meistarsacīkstēs 1940. gada maijā. Arī ASV V. Lenšs turpināja iemīļoto sportu, un viņa mājā ir sakrājies tuvu pie 400 dažādu balvu, kuŗas liecina par izcilā šāvēja sasniegumiem ar šauteni un pistoli. Divus gadus V. Lenšs bija arī Mičigenas meistars māla baložu šaušanā. Tagad šaušanas sacīkstēs viņš piedalās retāk, bet turpina ar labiem panākumiem medību sportu.

Savus mūža gadus V. Lenšs ir veltījis Dievam un Latvijai, cīnoties par latviešu tautas brīvību un Latvijas valsts neatkarības atgūšanu. **S.I.G.**

Arvīdam Bolšteinam 65 gadi

Milvokos 13. septembrī 65 mūža gadi apritēs avīžniekam, sabiedriskam un skolu darbiniekam Arvīdam Bolšteinam. Viņš dzimis Jelgavā 1919. gadā. Studējis tieslietas Latvijas universitātē un jau studiju gados Jelgavā un vēlāk arī Vācijā strādājis žurnālistikā. A. Bolšteins sava darbīgā mūža diženāko veikumu kontā tomēr var ierakstīt jaunatnes audzināšanas darbu Milvokos un Gaŗezerā.

Milvokos viņš 21 gadu nostrādāja Pulkv. Kalpaka skolā un pēdējos 12 gadus bijis tās pārzinis, bet Gaŗezerā nu jau 14 vasaras viņš ir sabijis turienes vasaras vidusskolas direktora postenī. Ar viņa prasmi un spējām uzturēt lielajā skolas saimē disciplīnu ir apmierināti skolēnu vecāki, bet ar nacionālpolītisko stāju — Gaŗezera uzturētāju un atbalstītāju organizāciju vadība.

Milvokos Bolšteins vairākus gadus darbojās Sv. Jāņa draudzes padomē un pārstāvēja draudzi daudzos ALA kongresos. Neilgu laiku viņš bija DV apvienības teātŗa administreātors, arī DV ASV Goda tiesas priekšsēdis un sekretārs. Ir DV mūža biedrs Latvijas ciema (pie Gaŗezera) apvienībā. 1977. gadā viņš bija PBLA un ALA Kultūras Fonda valdes priekšsēdis, pieder korporācijai Beveronija un pašreiz vada Milvoku skautu un gaidu vecāku padomi. Bolšteins bija arī Milvokos 1955. g. pavasarī notikušo Novada dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēdis.

Jelgavā Bolšteins strādāja laikraksta Zemgale redakcijā, Vācijā noorganizēja un vadīja laikrakstu Dievzemīte, bet vēlāk bija laikraksta Latvija redakcijas loceklis.

No pirmās laulības Bolšteins izaudzinājis dēlu Jāni, kas vairākus gadus bija Apvienotās Baltiešu komitejas lietvedis Vašingtonā, un meitu Ievu, arī aktīvu latviešu organizāciju darbinieci. Otrā laulībā ar skolotāju un sabiedrisko darbinieci Vilmu Bolšteini (dzim. Ritumu) aug meitas Daina un Anda. **R. Č.**

Archibīska

At

Kapu

Jorkas
nodalījum
rīkotie k
pulcināju
meklētāju
koti 9. se
tāju skait
ne lielāks
pieminek
kas radīj
Jau pāris
liktā svēt
kapsētas
jās auton
kapsētas
ta bija ļa
uz dievka
lo koku p
bija apm
pu vietas

Prelūd
dījumus
ju orķes
pavadīju
skaņojot
poziciju.
dalījās a
kas teica
un māc.
du lasīju
cot māc

Pāri par 2

Archibīskaps A. Lūsis iesvētī prezidenta K. Ulmaņa piemineklī Toronto. Foto J. Liģers.

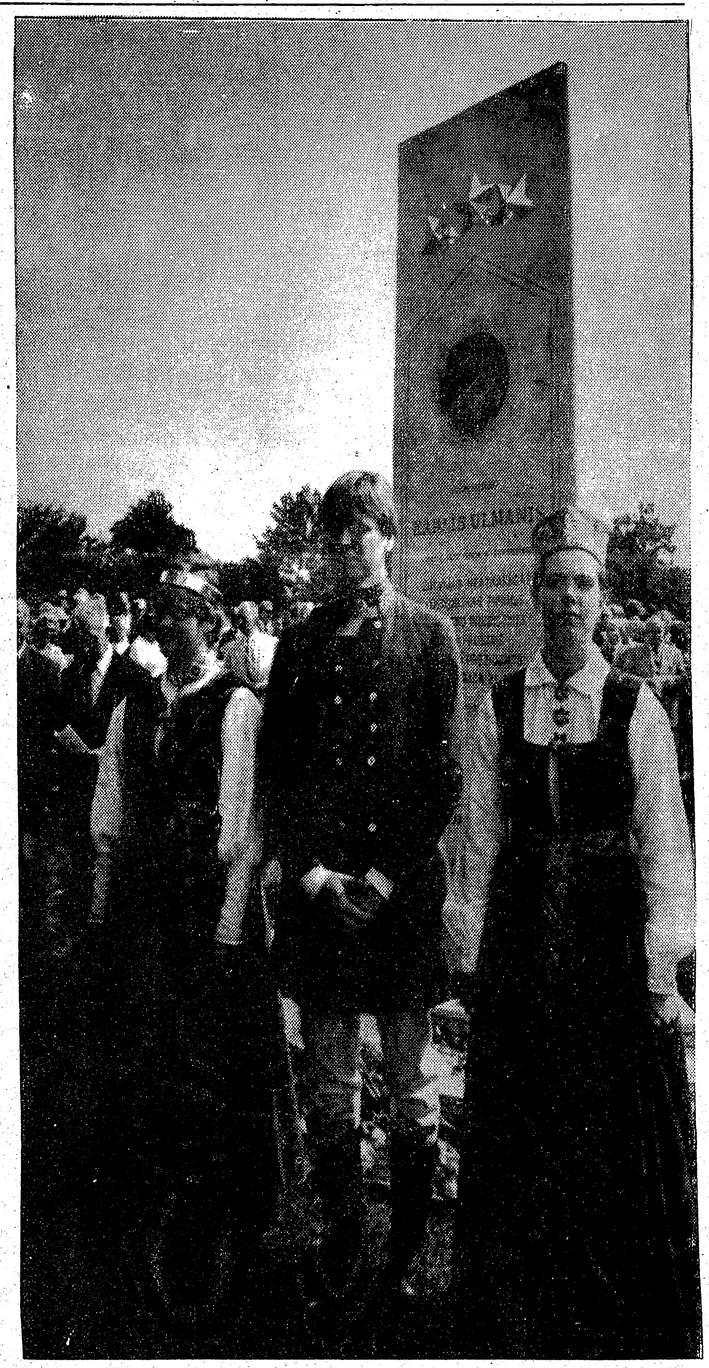

Kanadas jauniešu pārstāvji D. Veinberga, J. Tikiņš un L. Kronberga pie prezidenta Ulmaņa piemineklā.
Foto J. Liģers.

Atklāts piemineklis Kārlim Ulmanim

Kapu svētkos Jorkas kapsētā pulcējās pāri par 2000 apmeklētāju.

Jorkas kapsētas latviešu nodalījumā ik vasaras beigās rīkotie kapu svētki vienmēr pulcinājuši pāris tūkstošu apmeklētāju. Šogad tie bija rīkoti 9. septembrī un apmeklētāju skaits bija tikpat liels, ja ne lielāks, jo reizē atklāja arī pieminekli Kārlim Ulmanim, kas radīja vēl īpašu interesi. Jau pāris stundu pirms noliktā svētku sākuma, pl. 11, kapsētas celiņu malās rindojās automašīnas, tāpat ārpus kapsētas vārtiem. Visa kapsēta bija ļaužu pilna, kas plūda uz dievkalpojuma vietu kuplo koku paēnā, kad pirms tam bija apmeklētas piederīgo kapu vietas un nolikti ziedi.

Prelūdiju un korāļu pavadījumus spēlēja Jorkas pūtēju orķestris Benija Trouella pavadījumā, meditācijai atskaņojot arī vienu paša kompoziciju. Dievkalpojumā piedalījās archibīskaps A. Lūsis, kas teica lūgšanu un svētīšanu un māc. J. Cālītis ar dievvārdu lasījumiem, spredikī teicot mācītājam A. Celmam. Lielajai kapu svētku draudzei šis dievkalpojums deva sevišķu stiprinājumu un dziļu pārdzīvojumu, kad „mirstīgais bija apvilcis nemirstību un laicīgais vērties mūžībā (māc. A. Celms). Skaļruņos tālu atbalsojās garīdznieku vārdi un dziedātie korāļi. Spēcīgie vēji brīžiem iebrāzās kuplajos kapsētas kokos, vēstījot tuvo rudeni, it kā tajos runātu mirušo dvēseles, dodot ziņu dzīvajiem. Tas bija brīdis, kas saistīja mirušos ar dzīvajiem, Dieva atklāsme balsīs no aizmūžiem.— Sekoja pēdējā gadā uzstādīto kapu pieminekļu iesvētīšana.

Tūliņ pēc dievkalpojuma dievlūdzēju simti plūda pie Kārļa Ulmaņa pieminekļa, turpat uzkalniņā, kur piemiņas komitejas priekšsēdis J. Vandelis pateicībā pieminēja Kārļa Ulmaņa tautas vienošanas idejas. Pieminekli cēluši tie latvieši svešumā, kas bijuši Latvijas un Ulmaņa laika paaudze, kuŗas ideāli par brīvo Latvijas valsti tika rupji pārkāpti 1940.gadā, kuŗus vajāja, kam bija lemtas kaŗa gaitas, gūsts un pazemojumi. Šo pieminekli cēlusi toreizējā Ulmaņa jaunatne, kas augusi un izglītojusies brīvās Latvijas skolās, tēvzemes mīlestībā un patriotismā. Runātājs aicināja vienmēr atcerēties šos ideālus, un lai mūsu taka uz Ulmaņa pieminekli mūžam neaizaugtu. Tad viņš pasludināja pieminekli par atklātu un nodeva visu mūsu aizsardzībā un kopšanā kā mūsu vienības un vienprātības simbolu, no kā vadījusies arī pieminekļa komiteja.

Pieminekļa komitejas loceklis Dr. A. Vanags, kas vadīja svinīgo norisi, raksturoja Kārļa Ulmaņa savai tautai veltīto mūžu, kam bijusi tuva Latvija un tās zemes kopēji, kaŗavīri un jaunatne, kuŗas pārstāvji stāvēja arī sardzē pie pieminekļa: no zemes kopējiem Aleksis Kalniņš un Edgars Koks, kaŗavīriem —kapt. J. Šmits un vltn. Ernests Ozoliņš un no jaunatnes Jānis Tikiņš, Linda Kronberga un Dace Veinberga, pēdējie tautas tērpos, nolasot citātus no Kārļa Ulmaņa Degsmes.

Pieminekli iesvētīja archibīskaps A. Lūsis, norādot, ka Kārlis Ulmanis pieder latviešiem dzimtenē un trimdā. Ulmanis runā uz mums arī no aizmūžiem, jo dažreiz no mirušajiem baidās vairāk nekā no dzīvajiem. Viens no tiem ir Kārlis Ulmanis. Viņš joprojām turpina runāt uz latviešu tautu, liek atcerēties tās brīvības gadus, apsūdz tos, kas ciniskā liekulībā lauza miera un sadarbības līgumus. Viņš protestē un runā to simttūkstošu vārdā, kas aizdzīti uz Gulaga archipelagu un aprakti bez krustiem. Pieminekļis, kas celts svešā zemē, svešā kapsētā, celts veselam laikmetam un tai tautas vēstures daļai, kad nebija jābaidās no svešu kungu pātagas. Kārlis Ulmanis aicina mūsu bērnus un mazbērnus neaizmirst savu tautu, pie tās turēties un runāt latviešu valodu, bez kuŗas nebūs arī pati tauta.

Tad archibīskaps svētīja pieminekli, kas trīs spožas zvaigznes ceļ pret debesīm un stalti paceļas kapsētas uzkalniņā, aicinot un apsūdzot. „Dievs, svētī tautu un dod tai piedzīvot savu brīvības rītu!" bija archibīskapa vārdi, kas atbalsojās visu dziedātā tautas lūgšanā Dievs, svētī Latviju! Tai izskanot, pie pieminekļa pamata, kur jau bija sakrājušies ziedi, no piemiņas komitejas vainagu nolika J. Vandelis un no DV Kanadā un Toronto nodaļas A. Šterns un Z. Akots. No Savienotajām valstīm, Kalifornijas, bija ieradies Kārļa Ulmaņa brāļa Jāņa mazdēls Andrejs Gusts Ulmanis, pievienodams savus ziedus.

Uz pieminekļa rakstīti vārdi: In Memoriam Kārlis Ulmanis. Dzimis 1877. gada 4. septembrī. Latvijas neatkarīgās republikas pirmais ministru prezidents un pēdējais valsts prezidents līdz 1940.gada 21. jūlijam. Miris izsūtījumā Krievijā. Tev mūžam dzīvot, Latvija. Angliskais teksts

(Turpinājums 10. lp.)

Pāri par 2.000 latviešu piedalījās kapu svētkos Toronto. Foto J. Liģers.

Minsteres svētki kritiskā skatījumā

Minsteres dziesmu dienu atklāšanas akta koncertā jaunākās balsis bija Minsteres latviešu skolas bērnudārza audzēkņu korītis. **Foto J. Liģers.**

Uz dziesmu svētkiem Minsterē bija sabraukuši apmēram 5.000 latviešu no visu kontinentu zemēm. Minsteres ielas bija pilnas latviešiem, un viņu valoda skanēja visās malās. Pilsētas centrā uz pāri ielai novilktām stiepulēm plīvoja sarkanbaltsarkanie karodziņi, bet no pilsētas rātsnama balkona bija nolaists liels Latvijas valsts karogs. Minstere atgādināja neatkarīgās Latvijas pilsētu svētku dekorējumā. Doma laukumā pulcējās dziesmu svētku koŗi un deju grupas, kas ar tautisko tērpu kolorītu laukumā radīja lielam puķu dārzam līdzīgu ainu. Svētā Pāvila doma zvanu skaņas deva šai ainai svinīgo noskaņojumu. Tā bija latviešu kultūrālā, bet arī politiskā demonstrācija — Latvijas neatkarības atgūšanai. Tas tika izteikts valsts himnas teksta vārdos un dziesmā Tev mūžam dzīvot, Latvija, kas atskanēja no 5.000 dziedātāju krūtīm.

No dziedātāju vokāliem koncertiem sevišķi izcēlās Kanadas sieviešu koŗa Zīle koncerts. Ar savu izkopto un skaidro izteiksmes formu koris ir sasniedzis profesionāla koŗa daiļdziedāšanas kvalitātes līmeni. Vilšanos un baudu sagādāja 2. augusta ansambļa koncerts. Tā pirmajā daļā ansambļa Atbalss izpildījums skanēja griezīgi un disharmoniski, tautas melodijām neparastā mūzikālā apdarē. Trūka arī raksturīgā tautasdziesmās izteiktā pārdzīvojumu elementa izpausmes un kolorīta. Pēc tam kā atspirdzinošs balzams piepūlētai ausij bija ansambļi Solaris un Kolibri tautasdziesmu atskaņojums.

Saules Jostas uzvedumā Mārpuķīte ansamblis lieliski dejoja un dziedāja. Kustības un daudzo grupu veidojumu variācijas noritēja ritmu saskaņojumā.

Tautas deju lieluzveduma atklāšanā Apaļdancim trūka kustību ritma saskaņojuma ar mūziku, kas radīja sajukuma iespaidu, līdz ar to nepieciešamais dinamisma elements pilnīgi izpalika un nebija vairs iedzīvināms. Pēc tam sekojošās vairākas dejas bija tikai rotaļas un polonēze — pastaiga mūzikas pavadījumā. Kā mirdzošais dzintars tam cauri atspīdēja Austrālijas ansambļa Alku dejas izpildījums un arī citu grupu, sevišķi tradicionālo tautas deju Sudmaliņas, Seši mazi bundzinieki u.c. izpildījums. Bet visu to aizēnoja tālākās dejas ar jauno mūziku, galēji skaļām, ausis urbjošām klarnetes skaņām un latviešu folklorā neiederīgs piedziedājums „Hopļa, hopļa". Programma — 24 dejas vienā laidā, bez pārtraukuma, nogurdināja publiku.

Kā zināms, dziesmu svētki jau pagātnē izvērtās par vareno spēku cīņā par tautas kultūrālo patstāvību un sagatavoja arī ceļu uz Latvijas valsts un tautas neatkarību. Dziesmu svētku gars latviešu tautai krievu impērijā deva nacionālo pašapziņu, paļāvību un cerības. Tieši šie neatsveramie elementi Minsterē palika maz ievēroti un neizcelti. Kopkoŗu uzvedums, kam vajadzēja kļūt par visu sarīkojumu kroni, šo gala mērķi nesasniedza. Jau koristu iesoļošanai zālē bez karogiem pietrūka nacionālā gara pacilātības impulsa. Starmešu apgaismojumā koristi tautiskos tērpos radīja gan krāšņu optisko, bet nevis nacionālas iedvesmes ainu, Kopkoŗu sasniegto augstumu ar dziesmām Mūžam zili ir Latvijas kalni, Gaismas pils u.c. starplaikā ar kamerkoŗu sniegumiem iegūtais, tika izgaisināts. Noslēguma dziesma Piemini Latviju skanēja pārāk melancholiski, un diriģents Opeskins no tās un sava tai dotā komponējuma nespēja izdabūt to, kas publikai varētu būt par dziesmu svētku nacionālās apziņas un cerību līdzi ņemamo kukuli. Zemapziņā visi to dziļi izjuta un gaidīja kaut ko iespaidīgāku. To izjuta arī koristi un izlīdzinājumam nodziedāja valsts himnu, kas nebija programmā paredzēta. Izpalika Vācijas valsts himna, un publika, to gaidot, palika stāvam. Izejai no šīs neērtās situācijas, koris uzsāka dziedāt Pūt vējiņi un Daugav's abas malas...Bija tā aizmāršība vai takta kļūda, ko varētu iztulkot kā necienību pret tautu un zemi, kas kā pirmā deva latviešu bēgļiem patvērumu un tagad iespējas arī šim svētku sarīkojumam? Nebija arī nekur minēts, kā protektorātā svētki noritēja. Aizmāršība bija arī tā. Pat Krievijas valstī rīkotiem latviešu dziesmu svētkiem arvien bija protektori. Tādi bija dziesmu svētkiem brīvajā Latvijā un arī trimdā. Acīs duŗas arī, ka LCK rīkotā pieņemšanā bija vācu valsts sabiedrības pārstāvji, bija luterāņu baznīcas reprezentants archibīskaps A. Lūsis, latviešu interešu pārstāvis pie Bonnas valdības A. Šilde, bet nebija latviešu katoļu baznīcas pārstāvja pie Svētā Krēsla prelāta Dr. K. Ruča. Pieņemšanā nebija arī LCP un DV RV valdes priekšsēža Dr. J. Platā, tāpat citu LCP prezidija locekļu.

Tautas deju lieluzvedumā piedalījās deju kopas no Austrālijas, Venecuēlas, ASV, Kanadas, Zviedrijas un Vācijas. **Foto J. Liģers.**

Noslēguma ballei mērķis varēja būt nevis traka izdejošanās, bet gan diskusijas ar paziņām un draugiem, kā arī jaunas iepazīšanās. Šoreiz griezīgā mūzika ar pastiprinātājiem uzdzīta līdz jaudas galējai pakāpei un ar skaļruņiem dzirdama visās telpās, darīja to par pilnīgi neiespējamu.

Techniskā ziņā dziesmu svētki Minsterē bija labi noorganizēti, bet tiem trūka tās sirsnības, vienotības un nacionālās pacilātības gara, kas bija izjūtams Gotlandē. Varbūt tur sava ietekme bija gandrīz saredzamam Kurzemes krastam un izjūtamai tautiešu garīgai līdzdalībai dzimtenē. **I. Blažēvics.**

PRESES CĒLIENS GAŖEZERĀ

Latviešu Preses biedrības centrālās valdes sēdē pārrunāja Preses cēliena norisi Gaŗezerā laikā no 21. līdz 23.septembrim. Valde vienojās par šādu kārtību: piektdien, 21. septembrī, no pl. 15 līdz 19 notiks reģistrācija (Saulgriežos) un novietošanās; pl. 20 iepazīšanās vakars V. Miķelsona vadībā. Sestdien, 22. septembrī, pl. 8 rītā brokastis. Pl. 10 preses cēlienu atklās LPB priekšsēdis K. Ķezbers, svētbrīdi vadīs prāv. J.Turks. Svētbrīdim sekos apbalvojumi un godinājumi. Pl. 12 Latvijas sūtniecības Vašingtonā padomnieka V. Kreicberga atklāšanas runa. Rīta posms beigsies ar patriotisku dzeju skandējumu.

Pēc pusdienas pārtraukuma pl. 14 Zintas Aistares referāts un pl. 15 panelis S.Rudzīša vadībā — Latvijas trimdas preses īpatnības un uzdevumi pēc Latvijas okupācijas. Pl. 17 kafijas pārtraukums un pl. 19 dzejnieku un rakstnieku vakars, kuŗu vadīs O. Jēgens. Pl. 21 saviesīgs vakars. Programmā Ildzes Rudzītes vadībā tautas deju kopas Metieniņš un Ernesta Brusubārža III vadībā jauniešu ansambļa priekšnesumi. Svētdien, 23. septembrī, pl. 9 brokastis un biedru un interesentu sanāksme un pl. 12 preses cēliena nobeigums.

Piedalīšanās, ieskaitot ieeju visos sarīkojumos, 10 dol., un naktsmītne Gaŗezerā 10 dol. par nakti.

Pārrunājot preses cēliena saimniecisko pusi, valde ar visām balsīm nolēma lūgt Annu Tīdemani uzņemties vadību šī jautājuma kārtošanā. Tuvāka informācija par šo preses sanāksmi saņemama pie viceprieksšēža V. Miķelsona, 426 N. Prairie Ave, Kalamazoo, Mich. 49007, tel. (616)-381-9063 vai pie pārējiem LPB valdes locekļiem.

Par jauniem biedriem uzņēma Helēni Celmiņu, Jāzepu Elsbergu, Viktoru Kalniņu un Kārli Purkalīti.

V. Miķelsons ziņoja par piedalīšanos Vācijas kopas gada sapulcē Minsterē, kuŗai nodoti centrālās valdes sveicieni līdz ar materiālu atbalstu tās darbībai. Par jauno Vācijas kopas priekšnieku ievēlēts Kārlis Štāmers. Notikusi arī apspriede ar Austrālijas, Kanadas, Anglijas un Vācijas kopu priekšniekiem. Šinī apspriedē pārrunāta vēlamība un iespējas tuvākai sadarbībai centrālās valdes un kopu starpā. Valde nolēma aicināt kopas iesniegt savus priekšlikumus, kā arī ierosinājumus statūtu eventuāliem grozījumiem. V. Miķelsons arī ziņoja, ka, uzturēdamies Vācijā, apciemojis LPB goda biedru Žani Unāmu.

K. Ķezbers, O. Jēgens un S. Rudzītis informēja par starpsēžu laikā paveikto. Sēdes beigās valde izteica cerību, ka liels skaits LPB biedru, labvēļu un interesentu piedalīsies Preses cēlienā Gaŗezerā. **D. R.**

Gleznu izstāde Vija F.

Toronto Latviešu Centra galerijā no 14. līdz 23. septembrim.

Sestd. un svētd. no plkst. 11:00 līdz 20:00
Pirmd.–piektd. no plkst. 18:00 līdz 20:00

Atklāšana piektdien 14. septembrī plkst. 19:30

Visi mīļi aicināti.

Tuvāka informācija: Vija F. Celmiņš (519)856-9671

Vanagu Kārlis

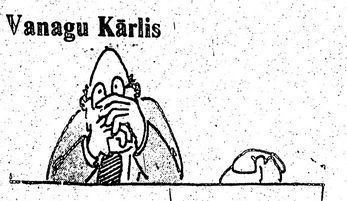

Trimdinieka piezīmes 141

Debess tumša, mākoņaina... Nesenajā komūnistu aizvesto baltiešu atceres dienā Losandželosā, ASV ārlietu ministrijas padomju lietu biroja vadītājs Igors Belovsovičs atsēdināja mūs ar savām reālitātēm: ,,Neatkarības atgūšanai Baltijas valstīm pašreiz maz izredžu! Baltijas valstu dēļ ASV karu nesāks! (Tā nesāka to Ungārijas, Čechoslovākijas un Polijas dēļ arīdzan! VK) Karā baltiešu tautas tiktu iznīcinātas, jo Baltijā nometināti stipri padomju militārie spēki, kurus tad vajadzētu iznīcināt. Nav cerību uz padomju varas sabrukumu iekšējo juku dēļ, jo komūnistu pārvaldē slaviem (krieviem, baltkrieviem un ukraiņiem) tagad lielākas priekšrocības! Nav arī izredžu uz cilvēku tiesību un brīvību uzlabojumiem padomju režīmā! Nav arī paredzams, ka komūnistu vara dotu Baltijas valstīm kādu neatkarību!'' — ,,Lai asiņo sirds, lai norūdās spīts! Izturēs! Uzvarēs latviešu cilts!'' (Valentīna Hermane). — ,,Kaut viss zudis, lai viss gruvis, lai vēl atņemts tiek viss cits, ak, tik vienu karstu sirdi, kura nākotnei vēl tic!'' (Aspazija).

* * *

Pa nodzeltējušām vēstures lappusēm. — Tieši priekš 44 gadiem, 1940.g. 18. jūnija Rīgas laikrakstā Jaunākās Ziņas publicēts Latvijas republikas valsts prezidenta K. Ulmaņa vēstījums, ka ,,mūsu zemē ienāk *draudzīgas* valsts karaspēks.'' Vai, kā tas vēl arvien sāp! Meklējiet rakstos, kā tas notika, kamdēļ tas tā notika, ko mēs par šo draudzību samaksājām, kamdēļ mēs šodien esam šeit, bet ne pie savas apspiestās tautas, un kas ir mūsu, trimdas, svētākais pienākums un uzdevums!

* * *

,,Ikvienam trimdas latvietim nerimtīga cīņa par Latvijas brīvību un latvju tautas likteni jāuzskata par personisku pienākumu!'' (A. Lambergs, ALA valdes loceklis).—

Draugi, izgriešiet šos spēka vārdus cīņai, uzglabājiet ierosmei, mudiniet tos citiem! Ir tikai divi cīņas veidi: darīt pareizi, kā to noteikusi un kā to sagaida trimdas vēlētā vadība, vai — nedarīt nemaz. Kad manta zaudēta, nekas nav zaudēts; kad veselība dragāta — daudz jau zaudēts, bet kad trimdas latvietis zaudējis savu nacionālo cīņas stāju, tas zaudējis visu!

* * *

Aleksandrs Ķegumnieks reiz norādīja, ka Amerikas džīnas, vienalga, kas tajās viņpus dzelzs aizkara arī staigātu, veic Kremlim gauži nepatīkamu propagandas darbu, pret ko tas bija nespēcīgs. Tagad, ar apmaksātas ievedmuitas dāvanu sainīšu noliegumu, arī tas novērsts. Tamdēļ, apmeklējot tēvzemi, iemetiet ceļa somā pa kādam ASV lielo preču namu illustrētam katalogam, tur nav nekā reliģiska, nedz polītiska, muitniekus neuzbudinās, bet tiem, kuŗi kvern padomju sociālistisko sasniegumu paradīzē, katra lapa liksies kā debesu brīnumi...

* * *

,,Vai mūsu acis jau tā miega pārņemtas, ka vairs neredz nedz posta, nedz asiņu? Vai mūsu mokas un cerības, mūsu karavīru slava un svētā cīņa tik lēti sveŗ, ka mēs to būtu jau aizmirsuši vieglās dzīves dēļ?'' (Veronika Strēlerte).

,,Kad mūsu ienaidnieks ar pastiprinātu darbību vēršas pret latviešu nacionālo trimdas vienību, lai to šķeltu, nomelnotu, neitrālizētu un apklusinātu, mums ir vajadzīga vienoti stipra fronte, lai stātos pretī mūsu tēvzemes okupantiem un viņu rokas puišiem!'' (DV priekšnieks ASV, A. Spārniņš). —

,,Daži trimdā mūsu cīņu pret čekas iestādījumiem un tās darboņiem cenšas izvērtēt kā cīņu pret mūsu tautu un tās kultūru! Šie demagogi satvēruši saukli ,,Latviešu kultūra!'', kā slīkoņi aiz matiem cenšas to nu visiem līdzekļiem noturēt virs ūdens, kaut paši grimst muklājā, kuŗam nav pamata.'' (disidents Olafs Brūvers). —

,,Ar izdabāšanu mūsu tautas apspiedējiem un apzinīgi vai neapzinīgi kļūstot par viņu pakalpiņiem, komūnistu apspiestās latvju tautas mūžu neatvieglosim, tieši otrādi — tā būs zaudējusi cerību mūsos! (T. Kronbergs, LNAK priekšsēdis). —

,,Kronvaldu Atis reiz mudināja nenodarboties ar visas pasaules pārlabošanu! Sāksim paši sevi no tiesas apkopt, kad, pakļauti dažādu ieskatu strāvojumiem, zaudējam kritisku skatu un noliedzam to, kas mūsu apspiestai tautai dod dzīvības un cerības dzirksti!'' (Dr. O. Pavlovskis, PBLA priekšsēdis). —

* * *

Divu kanaku saruna: ,,Vadzi, šogad Jāņu vakarā abet nemaz neiedzirkstījās līgošana!'' — ,,Vainīgs Aleksis Rubulis, kas Aglonas Vēstīs bija publicējis folklorisku pētījumu, ka mūsu piedziedājums ,,Līgo!'' sanskritu valodā apzīmējot vīriešu dzimumorgānu. Kā nu tagad lai tādu nešpetnību daino meitu pulkā!''

* * *

Karavīru organizācijas Ziemeļnieki priekšnieks majors A. Ameriks ierosinājis, lai Ziemeļnieki, Lāčplēšu ordeņa kavalieŗu biedrība un Plkv. Kalpaka karavīru savienība apvienojas vienā kopējā organizācijā. Bet kā tad ,,apvienos'' šo leģendāro karotāju cīņu piemiņas svētkus, kas tagad kalpakiešiem gadskārtēji ir 6. marts, ziemeļniekiem 22. jūnijs un LKOK 11. novembris?

Hamiltonas un Otavas koŗu dalībnieces Minsterē. *Foto J. Liģers.*

Pie Otavas tautieša Jāņa Mieriņa dāvinātā busiņa Minsteres latviešu ģimnazijai. LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs un valdes loc. G. Šubiņš pateicas labvēlim Jānim Mieriņam. **Foto J. Liģers.**

Pēc dievkalpojuma Minsteres Domā. **Foto J. Liģers.**

TORONTO ZIŅAS

● Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazija mācības gadu sāka 7. septembrī ar 48 audzēkņiem Latviešu Namā, bet paredz, ka šis skaits būs lielāks, jo visi pirmajā dienā neierodas. Arī ģimnazijā mācības sākās ar karoga aktu, māc. A. Celma vadītu svētbrīdi un ģimnazijas direktrises V. Slaviešas uzrunu. Viņa arī pasniedza skolas žetonus visiem abiturientu klases desmit audzēkņiem. Audzēkņus uzrunāja arī interešu grupu vadītāji. Dzejniece Guna Ikona mudināja gādāt materiālus skolas žurnālam Sīkumi, kuŗu vadīs redaktrise no pašiem ģimnazijas audzēkņiem — A. Matušēvica. Režisors Ernests Jurševskis, kas vada ģimnazijas drāmas pulciņu, aicināja nezaudēt interesi teātrim un iesaistīties jauniem dalībniekiem. Darbosies arī koklēšanas un dziedāšanas ansambļi. Ģimnazijas abiturientu klases audzēkņi šovasar mācījušies Gaŗezera vasaras vidusskolā un beiguši ceturto klasi, bet šinī mācības gadā viņi beigs arī latviešu ģimnaziju Toronto, tātad ar divkāršām latviskām zināšanām un, protams, labu latviešu valodu, saņemot gatavības apliecību arī šeit.

● Toronto latviešu biedrības Sestdienas skola jauno mācības gadu sāka 8. septembrī ar skolas karoga aktu, mācītāja A. Celma vadītu svētbrīdi un skolas pārzines M. Matīsas uzrunu, kuŗā viņa pieminēja šīs skolas agrāko ilggadējo pārzini A. Martinsoni sakarā ar viņas 80 dzīves gadu aprisi un aizsūtīja ziedus tieši skolas jaunā mācības gada sākuma dienā. Viņa arī sacīja, ka skola seko abu Ziemeļamerikas latviešu centrālo organizāciju, LNAK un ALA, latviešu skolu mācību programmai. Aktā vēl runāja LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks un Toronto latviešu biedrības valdes pārstāvis skolā R.Preisbergs. Par skolas un pašdarbības grupu darbību informēja skolas pārzine, pieminot arī skolas gadskārtējo žurnālu Auseklītis, kur skolēnu uzrakstītos darbus izvērtē Latviešu preses biedrības Kanadas kopa un rezultātus ar event. godalgām paziņo Draudzīgā aicinājuma aktā. Bez dažādām citām nodarbībām skolā māca arī tautas tērpu gatavošanu vairāku speciālistu rokdarbnieču vadībā, un šo māku var apgūt bez atlīdzības arī citi interesenti. Trešdien, 26. septembrī, skolas bērni piedalīsies ar tautiskajām dejām ,,Heritage Fair'' sarīkojumā Jorkas cietoksnī Valdas Bērziņas vadībā. No nodarbību grupām vēl minama koklēšana, tautas tradicijas un latviskie raksti un filatelija. Aktā, kuŗu vadīja skolotāja E. Pētersone, bez 126 skolas audzēkņiem un šī gada absolventiem piedalījās arī 90 vecāki un viesi.

Evia Ausma Bērziņa beigusi tieslietu fakultāti Queens universitātē Kingstonā, Ont., ar Bachelor of Law gradu. 1982. g. viņa ar uzslavu beidza Western universitāti Londonā, Ont., iegūstot B.A. gradu politiskās zinātnēs. Saistījusies darbā advokātu firmā Brown, Master's & Brown Toronto. Evia beigusi Gaŗezera vidusskolu un ir aktīva latviešu volejbolā. Pieder pie korporācijas Spīdola.

● Toronto latviešu pensionāru apvienības šā rudens pirmajā kārtējā ceturtdienas pēcpusdienas sanāksmē 6. septembrī Latviešu Namā bija ieradušies 240 dalībnieku, kuŗus uzrunāja New Horizon rīkotā Carousel sarīkojumu administrātore Nansija Angus un pateicās visiem, kas sekmējuši šī sarīkojuma, no 20. līdz 24. augustam, labu izdošanos. It īpaši viņa pateicās latviešu sarīkojuma programmas sagatavotājiem un vadītājiem Birutai Komarovskai (tautas dejas) un diriģentam Jānim Beloglāzovam (koŗa dziesmas), kā arī A. Retigam, ar kuŗu sadarbojusies Carousel rīcības komitejā. Apvienības valdes priekšnieks R. Bērziņš sveicināja visus pēc vasaras pārtraukuma un vēlēja labu sadarbību jaunajā sezonā. Viņš arī pateicās visiem sarīkojuma programmas sagatavotājiem un izpildītājiem un ziņoja, ka kopā ar priekšsēža palīgu A. Ozoliņu piedalījies United Senior Citizens (USCO) konvencijā 7. un 8. augustā Vindzorā, Ont. Iesniegtas vairākas rezolūcijas, starp citu, lūdzot arī paaugstināt kārtējo pensiju uz 700 dol. mēnesī. Visi pakavējās pie dāmu komitejas sapostā kafijas galda rudenīgajā noskaņā. 20. septembŗa kārtējā sanāksmē runās LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs. 10. oktobrī pensionāru izbraukums uz Halibortonu, Ont., lai skatītu ,,rudens zeltu.''

● Rokdarbniece A. Strada Saulaines nometnē mācījusi bērniem Putnu salā pīt un aust grāmatu zīmes, tāpat lielo bērnu nometņotājiem, arī prievītes gatavot, ko pēc vēlēšanās varējuši darīt brīvajā laikā pēcpusdienā. Vairākas skolotājas mācījušas bērniem citus rokdarbus.

● Toronto Western slimnīcā no ievainojumiem galvā miris 50 gadus vecais Ivars Kalniņš. viņš ievainojumus guvis dzīvokļu mājā Okvudas avenijā, Toronto. Pie atbildības saukts Kalniņa dzīvokļa biedrs, 35 g. vecais Dēvids Samuelsons.

● DV Toronto nodaļas tautas deju kopa Daugaviņa rīko 28. septembrī, pl. 19.30, Latviešu Centrā deju ar vakariņām un dažādiem pārsteigumiem.

● Kanadas tēlnieku savienība (Sculptor Society of Canada) no 6. līdz 26. septembrim rīko savu biedru darbu izstādi ,,Vision-222''. Tā notiks 222 Queens Quay, Harbourfront. Izstādē piedalās 26 tēlnieki, to vidū arī Zigfrīds Jurševskis ar vienu marmora skulptūru.

● Toronto zooloģiskajā dārzā ceturtdien, 20. septembrī būs brīva ieeja sakarā ar zooloģiskā dārza desmit gadu atceri. Dārzs atvērts no pl.9.30 līdz 17.30 un atrodas pie 401. lielceļa un Meadowvale Road. Īpašs autobuss aties no Scarborough Town Centre. Tuvākai informācijai zvanīt: Mrs. Debbie Forrest, Metro Toronto Zoo, 284-8181, Ext. 271.

● 18. novembŗa valsts svētku rīcības komitejas sēdē 8. septembrī piedalījās 10 komitejas darbinieki. Svētku akts notiks tieši valsts svētku dienā, svētdien, 18. novembrī, pl. 16 Toronto universitātes ,,Convocation Hall''. Svētku runu teiks ALAs priekšsēža vietn. Aristīds Lambergs no Bostonas. Sēdes dalībnieki vienojās svētku akta programmu noturēt tikai latviešu valodā, bet ne kā iepriekšējo gadu (latviešu un angļu). Notiks arī karogu gājiens. Par programmas izpildītāju un darbinieku azaidu rūpēsies Latviešu Nama dāmu komitejas darbinieces ar priekšn. Sofiju Zaķi. Par akta administrātīvajām lietām rūpējas administrātors R. Pētersons. Akta programmu tuvāk pārrunās nākamā rīcības komitejas sēdē 17. oktobrī.

● DV Toronto nodaļas makšķernieku sekcijas vadītājs ziņo, ka 29. septembrī, no pl. 11—16 un 30. septembrī no pl. 7—12 notiks makšķerēšanas sacensības Gosporta līcī, Braitonā (Brighton). Ikviens makšķerēšanas sporta cienītājs, neatkarīgi no piederības biedrībai, laipni aicināts piedalīties. Šī būs pēdējā izdevība šajā vasarā iegūt ne tikai lielākos lomus, bet arī skaistākās balvas, jo godalgos visus noķertos lomus. DV organizācijas ceļojošo balvu gan iegūs tikai šīs organizācijas biedrs. Lai gan par laivām gādās, tomēr ieteicams laivas ņemt līdz tiem, kam tās ir. Par pārnakšņošanu un vakariņām rūpēsies rīkotāji. Piedalīšanās šai pēdējā makšķerēšanas lielsarīkojumā 5 dol. no personas. Ja kādam interesentam vēl būtu kādas neskaidrības par notikumiem Braitonā minētajā nedēļas nogalē, tas var zvanīt 763-3374 vai 241-3816.

Prof. T. Ķeniņš Studiju Centrā

Komponists Tālivaldis Ķeniņš runās Latviešu Studiju Centrā Kalamazū 26. septembrī par latviešu simfonisko mūziku un 27. septembrī par saviem skaņdarbiem.

Toronto universitāte iecēlusi T. Ķeniņu par profesoru ,emeritus'.

Aina Selga un Zigurds Akots ar vainagu pieminēja Jorkas kapsētā apglabātos DV Toronto nodaļas biedrus.
Foto J. Liģers.

IESVĒTĪTA KRISTUS DĀRZA BŪVVIETA

Bija lietaina 28. augusta pēcpusdiena, kad Laimona un Vilmas Kinstleru lauku mājās Vudbridžā pulcējās pāri par 100 viesu, lai būtu klāt Kinstleru ģimenes dāvinātā Kristus Dārza zemes gabala iesvētē.

Sarīkojumu ievadīja biroja vad. Margareta Upeniece-Logane. Sekoja svētbrīža dziesma Teici to Kungu un māc. A. Celma vadītais svētbrīdis. Viesis katoļu garīdznieks prāvests P. Bojārs no Londonas, Ont. , svētīja izraudzīto zemes nostūri un karogu mastus.

Iesvētītā zemē pirmo lāpstas dūrienu veica Kristus Dārza idejas autors un tā valdes priekšsēdis Dr. E. Upenieks. Sekoja LNAK valdes vicepriekšsēdis A. Budrēvics, māc. A. Celms, Latviešu Kreditsabiedrības pārvaldnieks I. Alksnis, DV pārstāvis A. Šterns, Pensionāru apv. valdes priekšs. R. Bērziņš (arī Latviešu biedrība), Preses biedrības pārst. Biruta Senkēviča, Katoļu draudzes priekšn. J. Budže; māc. Juris Cālītis ar Andreja draudzes pārst. E. Sīli, baptistu draudzes pārst. A. Sudmalis, Latviešu Nama pārst. Ed. Koks, prāv. P. Bojārs u.c.

Vilma Kinstlere lasīja svētos rakstus latviešu valodā, bet Lāsma Kinstlere angļu valodā. Māc. A. Celms izlūdzās Dieva svētību.

Dr. E. Upenieks aprādīja, ka noslēdzies grūtākais darba posms. Valdība daudz palīdzējusi, un lauks pārvērties Kristus Dārzā. Paldies darba darītājiem un pateicība kanadiešu draugiem, Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejai par karogu sagādi, mastu dāvinātājiem Lorbergu ģimenei, DV un Latviešu bankai. Un nobeidzot, paldies Kinstleru ģimenei par skaisto dāvanu.

Bez latviešu laba vēlējumiem runāja arī būvdarbu uzņēmējas firmas (Bramalea) pārstāvis Ralph Eades, un Canada Life Mortgage Services Ltd. pārst. Margareta Ternere (Turner) u.c.

Dr. E. Upenieka noslēguma runai sekoja Latvijas himna, pēc tam svētbrīža dalībnieki pulcējās L. Kinstlera celtajā ,,Pūnītī'' pie atspirdzinājumiem.

O. K.

Valentīns Pāvuls

Neptūna kalps

(54. turpinājums)

Tie vairs nedzīvoja. Mātes radi kaut kur Ufā pie Urāliem. Par tālu!

Tēvs domāja tāpat kā māte, ka esmu nonīcis un man vajadzētu izvēdināties.

Bet tēvam bija padomā cits brauciens.

Bullīša Ziemsvētku brauciens

Īsi pirms svētkiem iestājās atkusnis. Ledlaužu salauzītais ledus no Daugavas iziet jūrā, sniegs saplok, sniega vīram pagalmā nokrīt rokas. Māte vāc mīksto lietus ūdeni galvas mazgāšanai uz svētkiem, bet tēvs — grib braukt uz Roju dabūt kādu reņģi uz svētkiem. Māte gan brīdina, ka vārnas sēžot koku galos, solīdamas ziemeļu vēju ar salu, bet tēvs uz māti un vārnām neklausās.

Kamēr zvejnieki pievedīs reņģes, apskatīs to vraku aiz Rojas dambja, un — viens, divi — būsim atkal mājā. Ja nav kamanu un zirga, tad jābrauc vien ar to pašu Bullīti.

Tēvs nav gluži pārliecināts, vai ostas valde mūs laidīs laukā ziemā bez glābšanas vestēm, raķetēm un citām mums nevajadzīgām lietām, tādēļ mēs —jūrnieku valodā — izšmaucam pa tumsu.

Gaŗām Daugavgrīvas bākai dienvidu vējš mūs izdzen jūrā, kur aizdedzinām signāllaternas un iestartējam motoru. Bullītis, vēja un motora dzīts, zina, kur skriet, jo cik reižu te nav braukts! Uzvāram tēju un to, caur cukura gabaliņu karstu sūcot, pārrunājam ikdienas sīkumus. Tēju dzeŗot, vējš pierāmo, bet ir jau labs gabals noskriets, un bāka ar savu vienīgo aci vairs lāga nevar saredzēt, ko mēs uz Bullīša darām. Rīgas uguņi kā sārta blāzma saplūduši debesīs, un arī Jūrmalas uguņi cits pēc cita pazūd jūrā, atblāzmu nosūtot mākoņos.

Kad vējš nostājas pavisam, tēvs ieiet kajītē nosnausties, kamēr es palieku pie stūres. Iekārtojos iespējami ērti, kājas turot motortelpas siltumā, jo laiks kļūst vēsāks. Stūres koku piesienu pie borta, un Bullītis skrien tik taisni, ka nemaz nav jāstūrē. Reizēm pametu skatu uz priekšu un atpakaļ, bet visbiežāk skatos uz spožo zvaigzni virs Bullīša deguna, kas rāda man ceļu.

Atceros vecu joku. Reiz kapteinis, gulēt iedams, norādījis kuģa puikam, uz kuŗu zvaigzni stūrēt, bet jaunais stūrmanis drīz vien cēlis kapteini augšā un prasījis, uz kuŗu zvaigzni tagad stūrēt, jo tai pirmajai jau esot pabraucis gaŗām.

Man tas nav jāprasa arī tad, kad ieraugu citas zvaigznes tuvu pie horizonta, kas nāk man tieši virsū. Tās pazīstu jau no tālienes. Tās ir mastu ugunis Stokholmas pasažieŗu tvaikonim, kas ved uz Rīgu svētku ciemiņus. Spoži apgaismotais kuģis man paiet tik tuvu gaŗām, ka redzu priecīgos cilvēkus uz borta man mājot. Tas aizdrāžas, atstādams aiz sevis melnu dūmu svītru un lēzenu vilni, kur Bullītim pašūpoties. Acis tā apžilbst, ka ātrumā vairs nevaru atrast to zvaigzni, uz kuŗu Bullīti stūrēt. Gandrīz vai jāmodina kapteinis. Kad ieraugu Mērsraga bāku pie apvāršņa, zinu, ka nomaldījies neesmu, un tēvs jāmodina nebūs.

Šķiet, nekad nav tik vientuļi kā būt uz jūras rāmā ziemas naktī, kad tev tikko gaŗām pabraucis kuģis, pilns gaismu un priecīgu cilvēku. Esmu pavisam viens. Tuvu pie ūdens, bet tālu no zvaigznēm debesīs un cilvēkiem virs zemes. Cauri motora pukšķēšanai nedzirdu pat tēvu kajītē krācam, un jāatstāj stūre, lai aizietu uz Bullīša priekšgalu to paklausīties. Ļoti cilvēcīga un nomierinoša skaņa, ja pašam nav jāguļ. Tēvs guļ ļoti cietu un reizē ļoti trauslu miegu. Mana staigāšaņa viņu pamodina, un tagad ir mana reize līst kojā un krākt.

Nezinu, vai ilgi esmu gulējis, kad mani pamodina viegla švirkstoņa gar Bullīša sāniem. Galvu laukā izbāzis redzu, ka jūrā peld mazi ledus plācenīši. Tēvs cer, ka saulei lecot mazliet uzpūtīs vējš un ledu aizdzīs. Uzpūš arī, bet ne mums pa ceļam. Prātīgi būtu mainīt kursu par 180 gradiem un pie laba ceļa vēja braukt mājās. Bet tēvs stūrē tālāk.

Pārmaiņus stūrējam visu gaŗo dienu, cīnoties ar pretvēju un ledus plācenīšiem. Tēvs grib izmest enkuru aiz Rojas dambja un to arī izdara, tikai — otrā naktī pēc 28 stundu brauciena.

„Gan zvejnieki no rīta mūs pamodinās," tēvs, kojā ielīzdams, cerību pilns nosaka.

Pamostos sadzirdējis, ka tēvs plēš skalus aizkuram. No migas ārā nelienu. Gaidu, kamēr tēvs iekurinās kambīzīti, lai siltumā varētu kārtīgi izstaipīties. Čokurā sarāvies turpinu vienmērīgi šņākt, sarāvis segu uz galvas tā, lai ar vienu aci varētu pašķielēt, ko tēvs dara. Tēvs gatavo brokastis! Liek pēdējās speķa šķēles uz pannas, un arī trumulis jau sīc uz kambīzītes. Parasti tēvs ar tādiem sīkumiem nenodarbojas. Viņa uztverē tas ir sieviešu un puiku darbs. Tātad nekādas steigas nav. Liekas vēl stipri agrs. Palūru uz lodziņiem zem kajītes griestiem. Tie skatās man pretī divām tumši zilām acīm. Ārā vēl tumšs. Kajītē dzeltenu gaismu dod petrolejas lampiņa ar piekvēpušu cilindru un krāsniņa, kas jau nokarsusi gluži sarkana. Tēvs malku nežēlo.

„Vai tad bomītis būs jāliek apakšā, ka nevari pats piecelties? Reņģes drīz būs klāt, bet tu te staipies kā svētdienā." — Tēvs zina, ka esmu nomodā un no balss noprotu, ka viņš atļautu man vēl pagulēt. Labsajūtā izstaipos visā kojas gaŗumā, kas gan ir drusku īsāka par manējo, un diplomātiski apjautājos, vai zvejnieki jau sen kā jūrā.

Izrausies no migas, pāris kāpienos esmu pie lūkas un atrauju to vaļā. Degunā iesitas auksts gaiss, ka jāsāk šķaudīties.

„Uzvelc labāk ko kājās!" tēvs aiz muguras man nosauc. Prātīgs padoms. Ārā salst! Nekādas dzīvības, izņemot manējo un pīļu baru, kas laidelējas, meklēdamas vaļēju ūdeni. Saule, tikko izbāzusi no jūras sarkanu degungalu, vēl sildās kūpošajā jūrā. Tur kūp vaļējais ūdens un siltie garaiņi aizsedz sauli. Citur ledus visapkārt. Ciets, spožs stikls! Rojas ciemā vietām vēl deg ugunis, citos logos jau spoguļojas saule. No skursteņiem ceļas baltas dūmu strūkliņas stāvus pret tumšajām debesīm. Ne vēja pūsmiņas, Bullītis iesalis tik stipri, ka no mana svara nemaz nesalīgojas.

„Nāc nu siltumā, dēls!" tēvs no kajītes sauc. „Nav ko saldēties bez vajadzības."

Rupjmaize ar speķi garšo tik labi, ka noēdām visu. Pat pannu ar maizes kumosiņu izslaukām.

Tēvs domā, ka ap dienas vidu uzpūtīs un tad, vai nu kāds zvejnieks izbrauks, vai arī laidīsim mājās. Par nogrimušiem kuģiem vairs nerunājam.

Šo to pa kajīti knibinādamies gaidām „uz ūdens kustēšanos." Vēju nesagaidām, bet ledus pēcpusdienā sakustas. Beržas gar mola akmeņiem brikšķēdams un krakšķēdams. Brīžiem pār visu jūru noskrien kā pistoles šāviens ar atbalsi. Ledus pārsprāgst, un plāksnes lien cita citai virsū vai mēģina uzrāpties uz mola. Lūk, krīt atpakaļ kā saplīsis stikls, bet lielā plāksne dzen to atkal augšā.

Ledus slīdēšana apstājas, Bullīti nesasniedzot. Mola otrā galā atbrīvojas laukumiņš tīra ūdens. Tur salaižas pīļu bariņš, — tikai pārdesmit pēdu no Bullīša. Plunčājas, krekšķina un reizēm ienirst. Izskatās tādas treknas, labi nobaŗotas. Mutē saskrien siekalas, iedomājot pīļu cepeti.

(Turpinājums sekos)

Alberts Eglītis

Konstatējums

Sarkanā mākonī
nomirst pavasaŗi;
Cilvēkiem sprostā
raud dvēseles —
Laiks paiet naktī
aiz dzeloņu žogiem,
aiz akmens sienām, un
vārošā katlā, kuŗā
BRĪVĪBA — nāves grēks.

* * *

Edvarts Tūters

...Ik sapnī esmu tur

No trula svešuma,
No ākstu smaida
Es projām aizeju —
Kur mani gaida.

Ceļš grūts un nelīdzens,
Un priekšā žogi,
Bet zināms cits man ceļš,
Kur zvaigžņu logi...

Uz savzemīti kluss
Es domās eju,
Tur glāstīt sieviešus,
Kam skumja seja.

Ar dainām biedrojos —
Ar tautas garu;
Tā nokļūt Latvijā
Bez briesmām varu.

...Ik sapnī esmu tur,
Ik domu skrejā;
Ar kvēlu lūgšanu,
Vai klusu dzeju.

* * *

Arvīds Melliņš

Miers

Mana nemiera buŗa,
kurp skreji —
mieru rast?
Bez nemiera,
kas miers?

Vai miers,
kad klusums,
kad kaŗa nav?
Miers —
kad naida nav.

Pelēkais akmens ceļmalā
dus.
Aukstajā sejā
gadu kārtas,
putekļu kārtas,
Miers.
Tevi modinās nemiers;
tu celsies
un pārtapsi
skaistumā.

* * *

Inta Purva

Laikmetīgas domas par veciem santīmiem

Kam derīgs tāds santīms vecs,
Kas kapara sīvumā kalts?
No rokas rokā staigājot,
Tam visas pasaules netīrums ticis klāt.
Tik to vien tas skandēt zin,
Ko kabatas graužun putekļi min.
Un apsūbējis...
Kā vircas beirē gulējis!
Nav spoža tam maliņa vairs neviena,
Un nomākusies rādās ik diena,
Jo netīras delnas saulīti sedz.

Kā būtu,
Ja veco santīmu ugunī mestu?
Lai liesmās baltās
Viss netīrais sadeg.
Tad, Liepas zarā sēdināts,
Tas priecīgus saules zaķīšus
Varētu pasaulē mirdzināt.

Sarīkojumu Kalendārs

16. septembrī pl. 14.00 Latviešu Centrā Centra biedru Dārza svētki. Ieeja biedriem brīva, biedru ievestiem viesiem 5 dol.

20. septembrī pl. 14 Latviešu Namā pensionāru apvienības saietā runās LNAK valdes priekšsēdis T.Kronbergs.

30. septembrī pl. 13 DV klubā pusdienas un referāts.

6. oktobrī Latviešu Namā KLKA kongress. Pl. 9.00 delegātu reģistrācija. Pl. 10.00 svinīgs akts ar organizāciju pārstāvju piedalīšanos. Pl. 19.30 Latviešu Namā savienīgs vakars ar loteriju pie labas mūzikas. Visi laipni ielūgti.

7. oktobrī pl. 13.00 KLKA dievkalpojums ar vairāku garīdznieku piedalīšanos Lietuviešu baznīcā, 1021 College ielā.

7. oktobrī pl. 15.30 Latviešu Namā KLKA Jauniešu mūzikālie priekšnesumi un Dr. K. Ruča referāts ,,Latviešu katoļu baznīca šodien.'' Visi aicināti.

13. oktobrī pl. 19.30 Latviešu Namā DV Torondo nodaļas 34. gada svētki.

14. oktobrī pl. 11.30—15.00 pirmais azaids šoruden Latviešu Centrā. Pl. 16.00 lielajā zālē referāts — slīdītes — koncerts: ,,Cīņā par Latviju.'' Referēs Pāvils Brūvers, koncertā piedalās Pāvils un Rita Brūveri un Uldis un Maruta Graši (no Vācijas). Ieeja pret ziedojumiem, sākot ar 5 dol. no pers.

21. oktobrī pl. 13 DV klubā pusdienas un referāts.

27. oktobrī pl. 18.00 Latviešu Nama 20. gadasvētki.

27. un 28. oktobrī DV namā novusa turnīrs un 27. oktobrī balle turpat.

4. novembrī pl. 15 DV namā mūžībā aizgājušo DV biedru piemiņas pēcpusdiena.

11. novembrī (svētdien), pl. 15.00 un pl. 19.00 DV TK G. Griezes lugas ,,Atkal atraitnis'' izrādes Adelaide Court teātrī, 57 Adelaide St. East, Toronto (pie Yonge ielas).

11. novembrī pl. 13 DV klubā pusdienas un referāts.

18. novembrī (svētdien) pl. 16 Latvijas valsts 66 gadu atceres 18. novembŗa akts Toronto universitātes Convocation Auditorium King College circle.

24. novembrī pl. 20 DV namā kaŗavīru daudzinājums.

25. novembrī pl. 13 DV klubā pusdienas un referāts.

1. un 2. decembrī DV namā tirdziņš.

9. decembrī DV namā bērnu eglīte.

15. decembrī DV namā DV Toronto nodaļas biedru eglīte.

31. decembrī DV namā Jaungada sagaidīšana.

1985. GADĀ

2. martā vīru koŗa Viesturs 30 gadu jubilejas koncerts.

TORONTO
LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS
26. SEZONAS KONCERTI

22. oktobrī, pirmdien, vijolnieks Gunārs Larsens no Šveices.

27. novembrī, otrdien, vijolniece Ieva Graubiņa no Anglijas.

1985. gadā

25. februārī, pirmdien, baritons Pauls Berkolds no ASV.

9. aprīlī, otrdien, mecosoprāns Ileāna Pētersone no Zviedrijas.

Visi koncerti notiks Town Hall pl.20.00

SIDRABENĒ

23. septembrī pl. 14 Draudzes dāmu komitejas bērnu nometnes atbalstam rīkotās pusdienas.

13. oktobrī pl. 19 sezonas noslēguma sarīkojums ar groziņiem.

TĀLAVA

29. septembrī pl. 16 Latviešu lauksaimniecības biedrības 25 gadu darbības atcere un Pļaujas svētki.

Atklāts...

(Turpinājums no 5. lp.)

skan: In Memoriam Kārlis Ulmanis, First Prime Minister and last President of the Republic of Latvia until July 21, 1940. Died in Exil Russia. Latvians in Exil.

Virs latviskā teksta vēl veidota prezidenta galva reljefā. Pats piemineklis ir ar trim šķautnēm — plāksnēm. Uz vienas no tām vēl rakstīti Ulmaņa vārdi: Vispirms brīvība, tauta, valsts un tikai tad es pats, tad paraksts: Latvju sirdi paturot, pateicībā par mūža darbu Trimdas latvieši, 1984. gadā.

Pieminekļa atklāšanas svinīgo aktu ar mielastu Latviešu Namā ievadīja komitejas priekšsēdis J. Vandelis, pateikdamies visiem pieminekļa atbalstītājiem un pārfrazējot Ulmaņa vārdus, aicinot ,,katru savā darbā un visus Latvijas atbrīvošanas darbā.'' To lai visiem mums atgādina nupat atklātais piemineklis, kas tālāk nodots mūsu jaunatnes kopšanai un aizsardzībai.

Archibīskaps A. Lūsis norādīja, ka Kārlis Ulmanis ticējis mūsu gara ieroču uzvarai. Savā mazajā tēvzemē dzīvodami un atrodoties it kā starp diviem lieliem dzirnakmeņiem, mēs esam cēluši skolas un veicinājuši izglītību. (skat. archibīsk. A. Lūša runu).

Sarīkojumā bija ieradies arī viesis prof. J. Labsvīrs no ASV, kas savā valsts darbā bijis cieši saistīts ar Kārļa Ulmaņa idejām kā kultūras departāmenta direktors. Viņš raksturoja Kārļa Ulmaņa darbu līdz 1934. g. 15. maijam un pēc tam autoritātīvajā laikmetā, piezīmēdams, ka Ulmanis partiju laikā bijis ministru prezidents septiņās valdībās. Ulmaņa ierosinājumā radies arī likumprojekts par Kultūras fondu, kuŗā iemaksas nākušas arī no alkoholisko dzērienu patēriņa. Ulmaņa valdīšanas pēdējie seši gadi bijuši gaišākais laiks Latvijas valsts dzīvē, kad augusi saimnieciskā labklājība un izglītība, kas stiprināta visādiem līdzekļiem un kuŗas augļus jūtam vēl tagad. Atminoties Kārļa Ulmaņa laiku, visi nodziedāja tā laika daudz dziedāto Lai līgo lepna dziesma, klavierpavadījumu spēlējot Lindai Kronbergai.

Juris Dzeguze lasīja izvilkumus no Kārļa Ulmaņa sacerējumiem viņa Amerikas dzīves posmā, kur viņš rakstījis par ģimeni, skolu, jaunatni un citiem jautājumiem, arī par tautu un kopā turēšanos. Dzejniece Biruta Senkēviča savukārt nolasīja Ulmanim veltītu dzejoli. LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs savā apsveikumā minēja, ka Kārlis Ulmanis ir daļa no mūsu garīgās Latvijas, visa viņa dzīve bijusi Latvijas valsts un tauta. Viņa cīņa nav bijusi viegla, jo tauta vēl nebijusi nobriedusi demokratijas tradicijām un principiem. ,,Arī tagad mums derētu kāds jauns Ulmanis, tad mēs būtu saticīgāki,'' piebilda runātājs. Vēl runāja Kanadas latviešu katoļu apvienības priekšsēdis S. Gabrāns, Toronto latviešu biedrības priekšnieks L. Ozols, Latviešu Centra Toronto valdes priekšsēdis H. Jansons, nododams no Centra aploksni. Akc. sab. Latviešu Nams pārstāvis Ed. Koks sveicināja no valdes priekšsēža E. Nāgeļa. No ASV vēl bija ieradies viens no Kārļa Ulmaņa četriem krustdēliem Dainis Rudzītis, pieminēdams vēl trīs pārējos: Gunāru Meierovicu, arī no ASV, Emīlu Dēliņu no Austrālijas un Kārli Siliņu, kas kritis 2. Pasaules kaŗā pie Volchovas. Viņš pastāstīja arī interesantus epizodus no Ulmaņa dzīves, minot arī braucienu ar kuģi Saratov un Ulmaņa atgriešanos Rīgā. No šī brauciena kā vienīgais dzīvais liecinieks vēl palicis viņa brālis Sigurds Rudzītis. K. Ulmaņa vēlēšanās bijusi, lai to apglabā Bērzmuižas kapsētā.

Vltn. E. Ozoliņš atminējās, ka K. Ulmanis 1938. gada 1. septembrī jaunajiem Latvijas armijas virsniekiem pasniedza zobenu. Viņš nodeva sveicienus virsnieku saimes vārdā. Visiem apsveicējiem, akta dalībniekiem, skaitā 250, programmas izpildītājiem un pieminekļa autoram arch. N. Sebrim, tāpat visiem pieminekļa tapšanas atbalstītājiem sirsnīgos vārdos pateicās sarīkojuma vadītājs Dr. A. Vanags, aicinot nodziedāt Tev mūžam dzīvot, Latvija, otru Kārļa Ulmaņa iemīļotāko dziesmu.

Režisors Hugo Miķelsons, kas ir brīvās Latvijas pamatskolu pēdējo izlaidumu audzēknis, deklamēja Mirdzas Bendrupes 1942. gadā Tēvijā iespiesto dzejoli Kādam aizvestajam un Veronikas Strēlertes 1945. gadā Zviedrijā uzrakstīto dzejoli Kādam latvietim.

Arch. N. Sebris iepazīstināja ar pieminekļa detaļām un izteikto simboliku. Pie galdiem viesus apkalpoja Gaŗezera vasaras vidusskolas 20. izlaiduma desmit Toronto jaunieši Annas Briedes vadībā — visi zilos T-kreklos, uz kuŗiem bija lasāmi šī izlaiduma 45 audzēkņu vārdi.

Pieminekļa rīcības komiteja no 27 svinīgā akta dalībniekiem īpašos ziedojumos vēl saņēmuši pavisam 920 dolaru.

V. S.

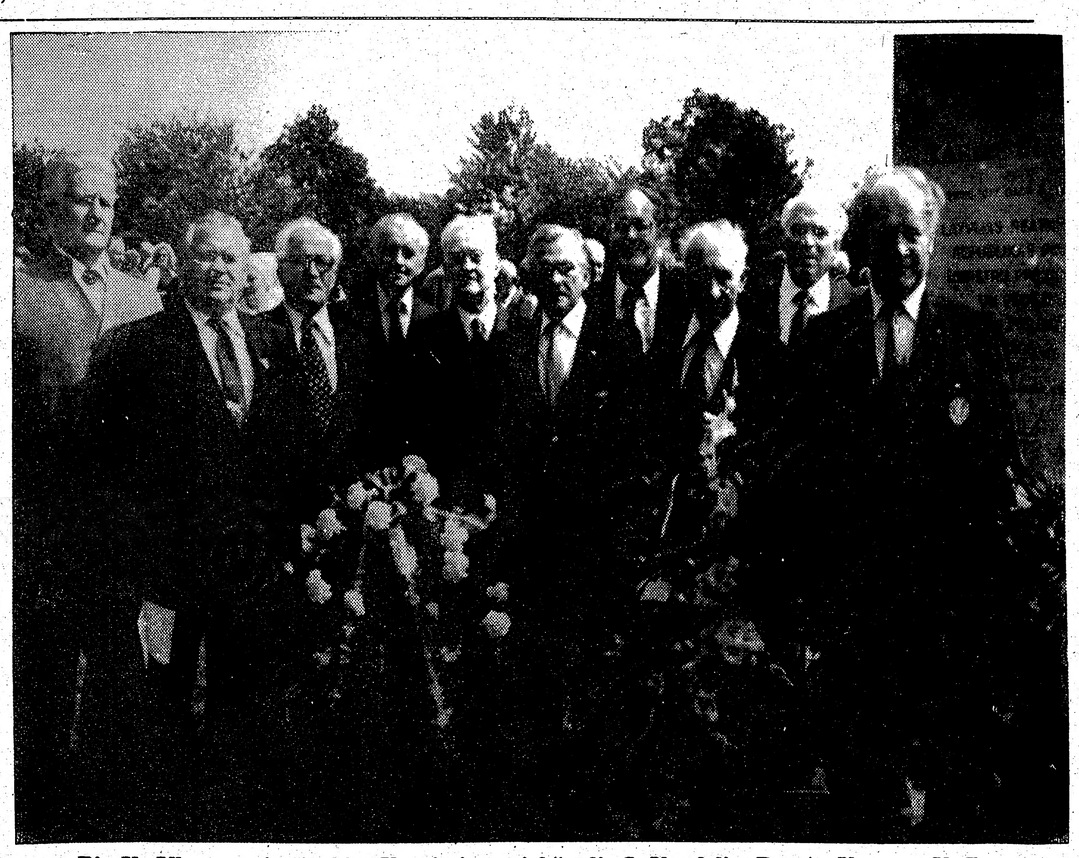

Pie K. Ulmaņa pieminekļa. Komitejas priekšsēdis J. Vandelis, Dr. A. Vanags, V. Brasliņš, M. Prikulis, Dr. J. Labsvīrs, A. Krūmiņš, arch. N. Sebris, E. Koks, J. Grodnis un Z. Akots. Foto J. Liģers.

Archibīskaps
Arnolds Lūsis

Viņš vēl runā, kaut mīris

(Ebr. 11:4)

KĀRĻA ULMAŅA

PIEMINEKĻA IESVĒTE

Vara, kas mūsu tautai nolaupījusi brīvību, dažreiz no mirušiem baidās vairāk nekā no dzīvajiem.

Un viens no tiem, kas mīris, un tomēr nedod miera mūsu tautas apspiedējiem — ir prezidents Kārlis Ulmanis.

Jo — viņš joprojām runā uz latviešu tautu.

Viņš mums liek atcerēties brīvības gadus, kad Latvija tiešām piederēja latviešiem.

Viņš apsūdz tos, kas ciniskā liekulībā lauza parakstītos miera un sadarbības līgumus. Viņš — kaut arī mīris — protestē pret tiem, kas vilto vēsturi,

Viņš runā to tūkstošu vārdā, kuŗi — tāpat kā viņš — tika aizdzīti kā 20. gadsimta vergi uz Gulaga archipelāgu, kur tie aprakti mums nezināmos seklos kapos... bez krustiem.

Lūk, tamdēļ šis piemineklis Kārlim Ulmanim bija jāceļ svešā zemē — un svešas zemes kapsētā.

Jo — tas nav piemineklis tikai vienam cilvēkam, bet — simboliski tas ir piemineklis veselam laikmetam latviešu tautas vēsturē.

Laikmetam — kad mēs tiešām paši lēmām likumus un bijām kungi mūsu dzimtajā zemē.

Laikmetam — kad mums tiešām nebija jābaidās no svešu kungu pātagas, un nebija jāstaigā ar saliektu muguru.

— Prezidents Kārlis Ulmanis runā, kaut arī miris.

— Viņš aicina mūs — un mūsu bērnus — neaizmirst savas saknes.

Viņš skubinā mūs — arī svešumā dzīvojot — turēties pie latviešu tautas un saglabāt latviešu valodu.

Un — par visām lietām — cīnīties — ar gara ieročiem par to, lai 18. novembŗa Latvija nemirtu okupantu žņaugos, bet — dzīvotu mūsu sirdīs — līdz Dieva noliktai augšāmcelšanās dienai — kad mūsu tauta — atgūs brīvību.

,,Kam drosme ir
un goda prāts —
Kam tauta tuvāku
par draugu stāv —

tas arī tagad — ies ceļā, ko Kārlis Ulmanis iezīmējis mūsu tautas vēsturē.

Tādā pārliecībā — sava amata spēkā — es iesvētu šo pieminekli Dieva — Tēva, Dēla un Svētā Gara vārdā.

Dod, Kungs — savu mieru tam, kuŗa kapa vietu mēs nezinām, bet — kuŗam celts šis piemineklis.

Un — palīdzi mūsu tautai — atgūt brīvību.

Dievs, svētī Latviju!

Jaunie autori!

Jūsu sacerējumus lietpratīgi sagatavo publicēšanai.
- **Izvērtē**
- **Novērš valodas kļūdas**
- **Rediģē**
- **Sagatavo salikumu**
- **Iekārto manuskriptu iespiešanai**
- **Palīdz aprēķināt publicēšanas izdevumus vai sagādā izdevēju**

Kvalificēti lietpratēji romānu, atmiņu, dzeju grāmatām, kā arī organizāciju periodiskiem izdevumiem.

Tuvāka informācija:
Latvian Publishing Consultants
38 Morningside Ave,
Toronto, Ontario
M6S 1C4

RAIBĀ NEDĒĻA

Pāvesta pirmais solis Kanadā.

PĀVESTS KANADĀ

Pāvesta Jāņa Paula vēsturiskais Kanadas apmeklējums aizvadītajā nedēļā Kvebekas pilsētā. 12 dienu laikā Svētais Tēvs šķērsoja visu Kanadu, tālo ziemeļu Arktiku ieskaitot. Visur viņu sagaidīja tūkstošgalvainas ļaužu masas gan oficiālās ceremonijās, gan dievkalpojumos, gan arī stāvot ceļmalās, lai ar acīm pavadītu gaŗāmbraucošo vilcienu vai pāvesta īpašo automašīnu. Tie nebija tikai katoļu baznīcas svētki vien, jo tajos piedalījās arī visu citu konfesiju locekļi. Te jāpiezīmē, ka pāvesta sagaidīšanā LNAK izkārtojumā piedalījās arī kupls latviešu skaits. Pāvesta svētceļojums noslēdzas nākamās nedēļas otrdienā Kanadas galvaspilsētā Otavā.

DIVGALVAINA VALDĪBA IZRAĒLĀ

Izraēlas pēdējās kneseta vēlēšanas, no kuŗām abas lielākās partijas — labā spārna Likud un kreisā spārna sociālisti — iznāca ar aptuveni vienādu spēku samēru, pamudināja prezidentu Hercogu uz gandrīz neticamu soli — ieteikt labā un kreisā spārna nacionālo koaliciju sarežģīto Izraēlas iekšpolītisko problēmu atrisināšanai.

Pagājušā nedēļā sociālistu līderis Perezs pēc ilgas tielēšanās un tirgošanās panāca vienošanos visās galvenās problēmās ar Likud līderi Šamiru. Vēl pēdējā brīdī koalīcija gandrīz pajuka, kad sociālistu partijas kreisais spārns draudēja ar aiziešanu, ja abu pieminēto partiju valdībā tiktu uzņemts ministru amatā arī pretrunīgais Lebanonas invāzijas autors Šarons. Partijas centrālkomiteja steigā sasauktajā sēdē ar 2:1 balsi vairākumu, lai izbeigtu krizi, ieteica Perezam piekrist tam, ka Likud partijai paredzēto desmit ministru portfeļu sadalē Šarons netiktu izslēgts.

Zīmīgākais Izraēlas iekšpolītiskās krizes atrisināšanā ir tas, ka pirmo reizi demokratijas vēsturē pārmaiņus kabinetā ministru prezidenta amatā būs divi politiķi: pirmos 25 mēnešus tas būs Perezs, bet pēc tam Šamirs. Te gan jāpiezīmē, ka pieminētā laika sprīdī viss kas vēl var notikt, ieskaitot mākslīgi radītās divgalvainās valdības pajukšanu.

ČAUŠESKU TOMĒR BRAUKS

Kremļa draudu dēļ Austrumvācijas komūnistu partijas līderis Honekers bija spiests atlikt paredzēto ceļojumu uz Bonnu. Aizvadītajā nedēļā atklājās arī tas, ka Kremlis pie sienas piespiedis otru vasaļvalsti — Bulgāriju. Arī Bulgārijas komūnistu partijas līderis Živkovs pievienojās Honekeram un uz Bonnu pagaidām nebrauks. Tajā pašā laikā Rumānijas diktātors Čaušesku paziņojis, ka viņš nākamā mēnesī ieradīsies Rietumvācijā. Acīm redzot, viņš nav paklausījis Maskavas diktātam. Var gadīties, ka mēneša laikā Maskava ķecerīgo Rumānijas partijas līderi piespiedīs nemeklēt aizdomīgo draudzību otrpus dzelzs aizkara.

KĀDĒĻ KRITA MARŠALS OGARKOVS?

Pasaules mētropolēs vēl joprojām turpinās minējumi, kādēļ politbirojs pilnīgi negaidot atcēla no amata Pad. savienības bruņoto spēku ģenerālštāba priekšnieku maršalu Nikolaju Ogarkovu. Viņš reizē atbrīvots arī no ministru prezidenta vietnieka pienākumiem. Domā, ka ar atcelto maršalu ,,pārvietošanas dienesta labā'' nepaies gaŗām arī daudziem citiem sarkanarmijas virsniekiem.

Iespējams, ka klusībā notikusi ļoti svarīga cīņa pašā valsts vadībā, kur čeka sadarbībā ar politbiroju nolikvidējusi im apklusinājusi dumpīgo militāristu balsis.

Kas ir šīs tīrīšanas autors, to grūti minēt. Tas nevarētu

Maršals Ogarkovs nežēlastībā.

būt Čerņenko, jo, neskatoties uz viņa īso parādīšanos astronautu apbalvošanas ceremonijā, viņa varu uzskata par ierobežotu, un faktiskā varas pārmaiņa Kremlī jau esot sākusies.

Gadījās, ka Austrumvācijas komūnistu partijas vadoņa Honekera paredzētās Bonnas ekskursijas priekšvakarā Austrumvācijā ciemojās viens no Pad. savienības ministru prezidenta vietniekiem — Leonīds Konstandovs. Ļoti iespējams, ka viņš uz Austrumvāciju bija nosūtīts Kremļa laužņu uzlikšanai pašam Honekeram. Un tieši šajās kritiskajās dienās ,,dārgais Maskavas biedrs'' pēkšņi nomira Leipcigā. Vai viņa nāvi pātrinājuši paši austrumvācieši? Kā arī nebūtu, Konstandova bēres Maskavā radīja jaunus minējumus jau tā sarežģītā un pretrunīgā varas dancī ap sarkano troni. Konstandovu guldīja Kremļa mūrī, blakus pag. gada pavasarī mirušajam latviešu boļševikam Arvīdam Pelšem. Neparastākais ir tas, ka līdz šim atklātībā tik maz redzētā un arī pieminētā Konstandova bērēs piedalījās neparasti augsti partijas funkcionāri. Bēŗu ceremonijā zārka nesēju priekšgalā bija ārlietu ministrs Andrejs Gromiko. Te jāatceras, ka pēc Brežņeva nāves turpat atradās Andropovs, un pie Andropova zārka priekšā stāvēja neviens cits kā Čerņenko.

MALRŪNIJS PĀRŅEM VALDĪBU

17. septembrī jaunievēlētais Kanadas ministru prezidents konservātīvo partijas līderis Braiens Malrūnijs pārņems valdību no līdzšinējā ministru prezidenta Džona Ternera. Jaunajā parlamentā konservātīviem būs 211 dep. mandāts. liberāļi būs pārstāvēti ar 40 un sociālistu NDP partija ar 30 vietām.

Malrūnijs pag. nedēļā jau sāka jaunā ministru kabineta sastādīšanu un domā, ka ārlietu resora vadību saņems kādreizējais Malrūnija sāncensis Džo Klarks, finanču ministra postenī nāks dep. Vilsons un iespējams, ka parlamenta priekšsēža krēslā iesēdīsies edmontonietis Dēvids Kilgurs. Malrūnijs pag. nedēļā paziņoja, ka labu kaimiņu attiecību zīmē viņš paredzējis regulāras privātas apspriedes ar ASV prezidentu Rēgenu. Aizejošā liberāļu partija Malrūnijam atstājusi pāri par 100 bilj. lielu deficitu. Šodien Kanadas nodokļu maksātājiem lielā deficita augļiem vien gadā jāizdod 18 bilj. dolaru. Bezdarba novēršana būs viens no Malrūnija valdības pirmajiem un arī grūtākajiem uzdevumiem.

GROMIKO TIKSIES AR PREZIDENTU RĒGENU

Kaut Maskavas ietiepības dēļ amerikāņu un krievu dialogu uzskatīja par pilnīgi pajukušu, pag. nedēļā kā Vašingtonā, tā Maskavā runāja, ka vēl šī mēneša beigās prezidentam Rēgenam paredzēta tikšanās ar Pad. savienības ārlietu ministru Andreju Gromiko. Kā zināms, nākamajā nedēļā sākas Apvienoto Nāciju rudens sesija, un tajā ieradīsies arī Gromiko. Līdz šim runāja tikai par Gromiko tikšanos ar amerikāņu ārlietuministru Šulcu. Vai Gromiko sarunas ar Rēgenu iezīmēs jauna attiecību posma rašanos Vašingtonas un Maskavas starpā, par to jāšaubās.

AFGANISTĀNĀ PLŪST ASINIS

Afganistānā pēdējās nedēļās turpinās sarkanarmijas okupācijas kaŗaspēka atmaksas akcijas Pakistanas pierobežā. Nacionālie partizāņi beidzot panākuši atsevišķo grupu sadarbību un labi plānotā stratēģija jau nodarījusi krieviem smagus zaudējumus. Partizāņi pārgriezuši vairākas satiksmes līnijas, iznīcinājuši ienaidnieka tankus un artileriju. Krievi atbildēja ar helikopteŗu uzbrukumu ciematiem un nežēlīgu izrēķināšanos ar civīliedzīvotājiem. Pārdrošā uzbrukumā Kabulas tuvumā nogalināti vairāki Kremļa augsti virsnieki. Kaut Kremļa ieroču pārsvars ir liels, aizvadītajos gados viņi nav spējuši salauzt nacionālo partizāņu apņēmīgo pretestību. Te vēl jāpiezīmē, ka pēdējā gada laikā partizāņi sāka saņemt no saviem draugiem viņiem tik nepieciešamos ieročus.

Mūs var interesēt, ka pēc ziņām no okupētās Latvijas divos gadījumos Afganistānā ieradušies ar apmācībās pavadīto tikai 1 mēneša pieredzi. Morāle sarkanarmijā ir zema un pašas Afganistānas bruņoto spēku lielākā daļa jau pārbēgusi pie partizāniem.

ČARLIS BIJA PIRMAIS

Aizvadītā Kanadas federālā parlamenta vēlēšanu kampaņā liberāļu partijas līderim Džonam Terneram pārmeta to, ka viņš draudzīgi iedrošinājās ,,uzklapēt'' ar roku sava daiļā dzimuma atbalstītāju ,,dupsīšiem''. Tagad žurnā-

Čarļa roka pretrunīgā vietā.

listi atklājuši, ka Terners nav vienīgais grēcinieks. Preses neievērots, to pašu jau labi sen darījis neviens cits kā pats princis Čarls. Varbūt ka Terners ir noskatījies no Čarļa, jo nav noslēpums, ka Čarļa tante princese Margrieta Ternera studiju laikā bijusi iznesīgā kanadieša deju partnere.

Gromiko pirmajā rindā.

Salidojuma dalībnieki: no kr. — Dagmāra Belkovska, Eriks Priedītis ar dzīvesbiedri Ingu, apvienības priekšn. Austris Ķirsis ar dzīvesbiedri un namatēvs Ansis Kauškalis.

SALIDOJUMS SKAMĒNIJĀ

Vašingtonas un Oregonas štatos izkaisītā DV apvienības biedru saime pulcējas katru gadu kādā jūlija mēneša nedēļas nogalē, lai pārrunātu apvienības dzīvi, lai uzturētu dzīvas vecās draudzības un gūtu jaunas. Jau daudzus gadus šis salidojums notiek brīnišķīgi skaistajā Skamēnijā, Kolumbijas upes krastā, tinces un Anša Kauškaļu īpašumā. Tā arī tagad, 21. un 22. jūlijā, ap 60 apvienības biedri un to viesi izmantoja izdevību būt divas dienas kopā, laipnās namamātes un namatēva gādībā.

Salidojumā bija prieks redzēt arī tālus viesus: DV apv. Dienvidkalifornijā vanadžu kopas priekšnieci Almu Liepiņu un ņujorkiešus — krātuves-skates „Latviešu karavīrs" vadītāju un Vispasaules latviešu skautu priekšnieku Ēriku Priedīti.

Salidojuma dalībniekus sveica apvienības priekšnieks Austris Ķirsis, soloties šeit pulcēties gadskārtējam salidojumam tik ilgi, cik vien Tince un Ansis Kauškaļi atļaus lietot savu īpašumu šim nolūkam.

Ēriks Priedītis īsā uzrunā pateicās par iespēju rādīt skati Latviešu karavīrs pirmo reizi Rietumu krastā — 1985.g. Rietumkrasta latviešu dziesmu svētkos Vankuverā, B.C. To kārto DV Britu Kolumbijas nodaļa un DV apvienība Ziemeļrietumos, dziesmu svētku rīcības komitejas atbalstā.

Namamāte Tince Kauškale, keramikas māksliniece, bija ziedojusi daudzus savus darbus mantu izlozei, pati gatavodama arī laimestu zīmes, tā ziedodama daudzu stundu darbu šai izlozei. Izlozes ienākumu — 365 dol. viņa pasniedza apvienībai un vanadžu kopai. Par to viņai un laimestu zīmju pircējiem sirsnīgi pateicās apv. priekšnieks un vanadžu kopas priekšniece Alise Felzenberga.

Vanadžu kopa vēlāk pulcējās atsevišķā sanāksmē un kopas priekšnieces vadībā pārrunāja kopas rīkotā bazāra sagatavošanas darbu. Bazāru paredzēja 2. septembrī Takomā. Īsu pārskatu par savas kopas darbu deva Dienvidkalifornijas vanadžu priekšniece Alma Liepiņa.

Ātri aizsteidzās gan nopietnās pārrunās, gan jautrībā un dziesmās pavadītā nedēļas nogale. Šķiroties un izklīstot uz dažādām debesu pusēm, nedzirdēja daudz atvadu vārdu, bet: „Uz redzēšanos nākošā vasarā!"

-s

GRAND RAPIDI

● Piedzīvojusi lielu vecumu — 87 mūža gadus, savā dzīves vietā 22. jūlijā mirusi Veronika Bogdāne. Latvijā dzīvojusi Maltas pagastā, kur dzimusi un vēlākos gados tur kopā ar vīru saimniekojusi. Viņai veltīts dvēseles aizlūgums notika 24. jūlijā Arsuloviča bēru namā, ko vadīja pr. Ed. Statkus, kurš otrā dienā to no Sv. Adalberta bazilikas izvadīja uz Augšāmcelšanās kapsētu. Par viņu sēro četras meitas, četrpadsmit mazbērnu un 14 mazmazbērnu un liels draugu un paziņu pulks.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Latvijas Republikas satversme	$ 6.00
A. Lūsis — Cilvēks bez mājas, dienas gr.	$ 8.00
J. Vecozols — Dzidra, rom.	$17.50
E. Freimanis — Nākotnes cilvēks, rom.	$14.50
L. Breikšs — Dziesmu Daugava, dz.	$10.00
Edg. Ķiploks — Viņš runāja kalnā.	$ 3.00
Nik. Kalniņš — Dāvis Dievputniņš	$15.00
J. Klīdzējs — Otrais mūsos, rom.	$20.00
V. Kārkliņš — Jaunavu iela, rom.	$14.50
I. Gubiņa — Kaza kāpa debesīs, ceļ. piez.	$13.00
A. Eglītis — Es nebiju varonis, rom.	$15.50
Latvju Māksla Nr. 10	$11.00
A. Plaudis — The Dead Accuse, vēstules	$13.50
T. Puisāns — Latviešu strēlnieku dzejas	$11.00
P. Bentons — Baltic Countdown	$18.50
Latviešu karavīru dziesmas ar notīm	$12.50
H. Biezais — Šķautnes — meditācijas	$12.00
A. Šilde — Pasaules revolūcijas vārdā	$19.00
L. Bārene — Atvasara, st.	$12.00
Ed. Tomāss — Pededze, Lubāns, Aiviekste	$ 5.50
A. Grīns — Varoņu grāmata	$ 5.50
Pirmie Tūkstoš vārdi, il. vārdn., ies.	$11.00
Alb. Eglītis — Nesaules laika dziesmas	$17.50
J. Širmanis — Zilā kalna puisis, jaun.rom.	$10.00
K. Akmens — Asinsbalss, dz. un poēmas	$25.00
Andr. Eglitis — Gallows over Europe, poems	$ 8.50
T. Tomsons — Portrets, dz.	$12.00
E. Kreišmane — Es un pīlādžkoks, st.	$10.00
J. Soikāns — Mākslas kritikas un esejas	$32.00
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums	$15.00
A. Arājs — Garīgs apskats, rakstu kr.	$ 7.00
J. Mednis — Lūdziet	$ 2.50
M. Kalmane — Laikam līdzi, dz.	$12.00
K. Ķezbers — Rumba, rom.	$12.50
T. Brence — Ik brīdi svētī sirds, dz.	$12.50
Eg. Grīslis — Toreiz un tagad ticībā, esej.	$18.00
L. Ozolkalne — Pārnākšana	$ 9.00
K. Pētersons — Dieva meklētāji	$14.00
K. Arums — Ačgārnā māja, pasakas	$ 7.50
J. Veselis — Māras sauciens.	$15.00
E. Andersons — Latvijas bruņotie spēki	$38.00
Alma Bēne — Pērnā Zīle, dz.	$14.50

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.

DV GRĀMATNĪCA, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921 - 7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

Darba laiks: no pirmd. — piektd. pl. 11—19.30 vak.

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS, 4 Credit Unio Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.

Darba laiks: no otrdienas līdz piektdienai no pl. 15.00—20.00

OTAVAS MĀKSLAS KRĀTUVES
1984. gada rudens izstādes

TORONTO — **3 latviešu mākslinieku piemiņas izstāde Sv. Jāņa baznīcā no 1984.g. 14.—16. septembrim. Izstādes atklāšana 14. septembrī pl. 19.30.** 15. un 16. septembrī izstāde atvērta no pl. 13—18.

Valdemāra Jansona skulptūras, Alfrēda Brūvera un Pēteŗa Kārkliņa gleznu skate.

Vienlaicīgi lielajā zālē Andas Sīpoliņas izkārtojumā Skaidrītes Kocēnas (Buenos Aresa, Argentīnā) gleznu un Ludviga Kalniņa skulptūru un Laimdotas Brūveres keramikas skate.

OTAVĀ — **30 Murray ielā, otrdienās un ceturtdienās no pl. 12—18**

Septembrī — *skulptoru V. Jansona, L.Kalniņa un keramiķes L. Brūveres izstāde.*

Oktobrī — *A. Brūvera un P. Kārkliņa gleznu izstāde.*

Novembrī — *Skaidrītes Kocēnas gleznu izstāde.*

KLĀVA SĪPOLIŅA FONDS.

Ja jūs braucat kā **eņģelis**

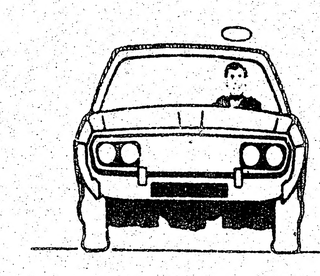

Mums ir **debešķīgas** apdrošināšanas maksas! Pārliecinaities!

759-0266 un 759-2771

GUNARS CONSTRUCTION

izdara visāda veida **pārbūvju un piebūvju darbus,** ieskaitot **plumbing un elektrību.**

Lūdz zvanīt **889-5076.**

Kārļa Suntaža būvdarbi,

Metro lic. B 2494.

Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas. Zvanīt 751-6829.

Izdaru krāsošanas darbus

Nocenošana par brīvu.

Zvanīt no pl. 10—23, tālr. 924-7095.

Tautas tērps pārdodams

12 g.s. Stāmerienes pag. ar vainagu,, kakla rotu un grezni izstrādātu villaini. Tālr. (616) 363-8439 vakaros vai laikrakstam ar norādi „Tautas tērps."

Beaverbrook

Insurance & Real Estate Ltd.

1682A Victoria Park Avenue Scarborough, Ont. M1R 1P7

IERĪKO, LABO UN MAINA

plumbing, eļļas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.

ROLAND KULLIK

(416) 275-1280.

C. OTTWAY

ĀRSTNIECĪBAS AUGU SPECIĀLISTS

463—5125 300 Danforth Ave M4K 1N6

Augi — dabisks veselīgs uzturs — vitamini

Bezmaksas padomi un laipni pakalpojumi angļu un igauņu valodā.

Ģimeņu tikšanās Almēlijā

Otrā 3x3 nometne Anglijā sākās Almēlijā 11. augustā un turpinājās līdz 25. augustam. Uz abām nedēļām kopā pieteicās 92 dalībnieki, no tiem 41 bērns.

Svētdienas rītā pie mastā pie Almēlijas skolas mājas uzvijās karogs, kas bija zīme kārtējo vasaras nodarbību sākumam. Divdesmit deviņas vasaras te pulcējusies mūsu jaunā paaudze, bet kopš pagājušā gada tā brauc kopā ar ģimenēm. 3x3 ir samērā jauns pasākums, bet tas jau guvis atsaucību latviešu ģimenēs visā brīvā pasaulē. Amerikā šīs nometnes notiek jau trešo reizi. Austrālijā un pie mums Almēlijā otru reizi. Par to organizēšanu nopietni domā arī Zviedrijā un Vācijā.

Pasākuma galvenais mērķis ir pulcināt latviešu ģimenes visās trīs vai pat četrās paaudzēs, lai kopīgi mācoties un darbojoties uzlabotu latviešu valodu, paplašinātu latviskās zināšanas un kopīgos pārdzīvojumos stiprinātu ticību Latvijai.

Atbildība par trimdas latviešu sabiedrisko dzīvi pamazām pāriet tās paaudzes ziņā, kas pati trimdā dzimusi. Tai jāatrod veidi nevien kā izglītot savus bērnus latviskās zinībās, bet kā tās apgūt pašiem. 3x3 nometņu iedzīvinātāja un īstenotāja ir Dr. Līga Ruperte no ASV.

Almēlijas 3x3 nometnē svētdienas rītā uz atklāšanu bija ieradušies jau vairāk nekā puse dalībnieku. Uz vakariņām saimniecēm pie galdiem bija jāsasēdina pāri par 80 ēdēju. Atklāšanu ievadīja mācītājas Ilzes Kuplēnas Juvertes vadītais dievkalpojums. Labi pārdomātā spredikī viņa iztirzāja Mateja evaņģelija 13. nodaļas pantu dziļāko nozīmi, kur stāstīts par labo sēklu, kas aug kopā ar nezālēm. Saules apspīdētajā laukumā, skolas mājas priekšā, dievkalpojuma dalībnieki ar lielu uzmanību sekoja pārdomām par nezāļu ravēšanu pašiem sevī.

Spredikim sekoja LNPL Izglītības nozares vadītājas Dzidras Purmales apsveikuma vārdi.

Lūcija Bērziņa no Austrālijas referēja par latviešu literātūru, Arvīds Bērziņš par archeoloģiju, Dr. Līga Ruperte par 3x3 pasākumiem Amerikā un Austrālijā un tematiem, kas saistīti ar latvisko dzīves veidu svešumā. Irīna Ozoliņa no Austrālijas svētdienas vakarā pastāstīja par humoru latviešu literātūrā.

Nometni vadīja Gunta Krūmiņa un Laima Spīkmane-Brauna (Speakman-Brown). Viņas izstrādājušas lietpratīgu programmu, lai apmierinātu ne vien dažādo vecuma grupu vajadzībām, bet gādātu arī par to dažādām interesēm. Priekšpusdienā notika mācības jaunajai paaudzei un referāti un debates, ko turpinās vakaros pieaugušiem. Referātos aicināja piedalīties mājas iedzīvotājus, kā arī vecākos bērnus pēc vēlēšanās.

Pēcpusdienas praktiskās nodarbībās bija iespējams mācīties rotu kalšanu, rokdarbus, teātŗa spēli u.c. Tāpat bija paredzēts laiks dziedāšanai, sportošanai, rotaļām un tautas dejām.

Uz divām īsām vasaras nedēļām lielo klusumu un savrūpību, kas valda Almēlijas mājas plašajos zāļājos un ap ezeriņu, piečaloja jauno latviešu priecīgās balsis, bet atmiņas par piedzīvoto un pārdzīvoto tie glabās gadiem, kā tas samanāms, klausoties viņu vecākos, kuŗu lielākā daļa paši te braukuši savās jaunajās dienās. -e.

Bijība tā Kunga priekšā ir visas gudrības sākums. (Ps. 111:10).

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey, B.C. V3T 5B7.

Miris tālbraucējs kapt. Artūrs Ozols

Mazā Skotijas ostas pilsētā Dandī (Dundee) 8. septembrī pēkšņi miris Latvijas tirdzniecības flotes kapteinis Artūrs Ozols. Nelaikis bija dzimis 1912.g. 12. septembrī Dzērbenē. Beidzis valsts technikumu Rīgā un 1940.g. Kr. Valdemāra jūrskolu ar tālbraucēja kapteiņa diplomu. Kara beigās no Liepājas nokļuva Zviedrijā, vēlāk Anglijā, kur kalpoja uz Latvijas kuģiem Elizabete un Ramava, kas pēc lielinieku okupācijas 1940.g. bija palikuši Anglijā un brauca zem angļu karoga. Anglijā nelaikis mācījās otrreiz un ieguva britu tirdzniecības flotes tālbraucēja kapteiņa diplomu.

Artūrs Ozols atstāj sievu Irmu ar meitām Intu un Rutu, brāli Jāni un māsu Elzu ar ģimenēm Ziemeļamerikā.

-lis.

Dieva mierā aizgājis

Artūrs Ozols

dzimis 1913. gada 12. septembrī Dzērbenē,
miris 1984. gada 8. septembrī Dundee, Skotijā.

Mīlestībā atceras
sieva Irma ar meitām Skotijā,
māsa Elza ASV, brālis Jānis Kanadā
un krustmeita Ilze ASV ar ģimenēm.

Mūsu nodaļas biedrs

Arvīds Lipsbergs

dzimis 1906. gada 27. decembrī Salacgrīvā, Latvijā,
miris 1984. gada 5. septembrī Hamiltonā, Ont.

Par viņu skumst
Hamiltonas vanagi un vanadzes

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

16. septembrī pl. 11 dievkalpojums. Māc. J. Cālītis.

23. septembrī pl. 11 dievkalpojums. Māc. K. Kuškēvics.

30. septembrī pl. 11 dievkalpojums.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

16. septembrī pl. 15 dievkalpojums ar dievgaldu.

23. septembrī pl. 11 baznīcā. Pl. 14 pusdienas Sidrabenē.

30. septembrī pl. 15 dievkalpojums.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont., M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Ave.

16. septembrī pl. 11 dievkalpojums Tālavā. Pēc dievkalpojuma sadraudzības stunda ar atspirdzinājumiem.

23. septembrī pl. 11 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu Tālavā. Pēc dievkalpojuma cienasts ar loteriju un programmu.

30. septembrī pl. 13 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu Sv. Barnabas baznīcā. Pēc dievkalpojuma draudzes pēcpusdiena dāmu komitejas izkārtojumā.

7. oktobrī pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 67 Curzon St., Apt. 315, Toronto, Ontario, M4M 3J3, tālrunis (416) 466-7037. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pl. 13.00.

Latviešu katoļu dievkalpojumi vasaras mēnešos nenotiek.

Nākošais dievkalpojums notiks svētdien, 7. oktobrī, parastā laikā un vietā sakarā ar Latviešu Katoļu apvienības sanāksmi. Pēc tam dievkalpojumi turpināsies līdzšinējā kārtībā — katra mēneša otrā svētdienā.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6, tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr.dievnamā.

GAISMAS TELEFONS — ticības stiprināšanai 635-8582 atkal atjaunots un darbojas 24 stundas. Programmas latviešu valodā, maina 2 reizes nedēļā.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

16. septembrī pl. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškevics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838. Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19—21. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

16. septembrī pl. 10 dievkalpojums angļu valodā — kopā ar igauņu draudzi.

Pl. 11 — dievkalpojums latviešu valodā.

23. septembrī pl. 16 draudzes dievkalpojums.

30. septembrī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase.

Pl. 11 — Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu, koris, dziesmu lapiņas.

Pl. 12.30 — Pļaujas svētku draudzes pēcpusdiena.

7. oktobrī pl. 11 draudzes dievkalpojums.

MONTREALAS LATVIEŠU TRĪSVIENĪBAS EV. LUT. DRAUDZE

Dievkalpojumi notiek Jāņa (Igauņu) ev. lut. baznīcā 4345 Marcil Ave. Draudzes nams, kanceleja un prāv. A. Voitkus dzīvoklis 3438 Rosedale Ave, Montreal, Que, H4B 2G6, tālr. 489-3224, vasarā arī 1-264-5816. Draudzes mācītājs runājams katrā laikā, bet ieteicams iepriekš sazināties pa tālruni.

16. septembrī pl. 13.30 dievkalpojums baznīcā.

23. septembrī pl. 13.30 dievkalpojums baznīcā.

30. septembrī pl. 13.30 dievkalpojums baznīcā.

7. oktobrī pl. 17.00 Pļaujas svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu baznīcā.

OTAVAS DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks St.

16. septembrī pl. 11 Ģimeņu dievkalpojums pašu baznīcā. Dziesmu lapiņas. Aicinātas ģimenes — bērni, jaunieši, vecāki — kopā apmeklēt šo dievkalpojumu. Svētos rakstus lasīs jaunieši.

23. septembrī pl. 14 dievkalpojums Wesley United baznīcā (ielas otrā pusē, pretim pašu baznīcai). Dziesmu lapiņas. Pēc dievkalpojuma draudzes pēcpusdiena Otavas draudzes namā. L. Sīpoliņa-Saliņa stāstīs par teoloģijas kursiem Sidrabenē; slīdītes, atspirdzinājumi.

30. septembrī pl. 11 dievkalpojums pašu baznīcā. Dziesmu lapiņas.

KLAUSIETIES „LABAS ZIŅAS" RAIDĪJUMU
uz īsajiem viļņiem 6155 KHZ
49 metru band
Sestdienas plkst. 10.30 vakara
Vadītājs Davids Mikelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont.
M9V 2B4
tālr. 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bufalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
nepārtraukti
30 gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — trešdienai, iesk., no pl. 14 — 22,
ceturtd. no pl. 14 — 24,
piektd., sestd. no pl. 12 — 24,
Sākot ar 30. septembri atvērts svētdienās no 12 — 21.

KALUPE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Lielākais latviešu veikals Toronto
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905
un
POKO'S MEAT
376 College Str. (tuvu pie Bathurst), Toronto, Ont.
tel. (416) 922-1300
Piedāvā:
- lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
- žāvētus tītarus, zivis,
- pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
- klāj viesību galdus.

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Specializējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Vasaras mēnešos veikals atvērts darbdienās no pl. 8.30 līdz 17, sestd. no pl. 8.30 līdz 15.00. Gaŗās nedēļas nogalēs veikals slēgts sestdienās un pirmdienās.
Māra Lūsis un Inta Tauriņš

Ērgļu ligzdas medus
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs
ĒRGĻU LIGZDAS

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
4812 Yonge Street
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221—1159

Ingrida A. Matckars
B.A., M.A., L L B.
ADVOKĀTE pie
DYSON & KACABA Barristers & Solicitors
100 Richmond Str. W., Suite 400, Toronto, Ont. M5H 3K6
Tel. (416) 361-1777

Alcan Building Products Authorized Dealer
Māju īpašnieki!
ietaupait ar ALCAN SIDING
Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
pašnieks Artūrs Mīme
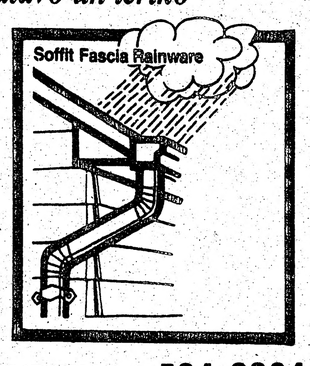

2229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6 **534-2864**

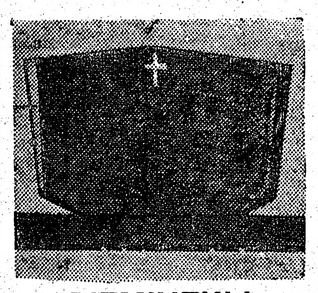
PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
137 Yonge St. — Shopping Mall,
(Ieeja arī no 74 Victoria St. Arcade Bldg.)
Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
Tel.: 368-5011

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ LABI VĒSINĀTAS TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Ātri, glīti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
- Izjusti personīgi pakalpojumi
- Pastāvīga kapella

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

Ribentropa – Molotova līgums jaunā apgaismojumā

Šī gada 23. augustā apritēja 45 gadi, kopš Maskavā Vācijas nacionālsociālistu valdības ārlietu ministrs fon Ribentrops un Padomju savienības ārlietu ministrs Molotovs parakstīja neuzbrukšanas līguma ar Baltijas valstīm liktenīgo slepeno daļu. Šo līgumu tagad piemin arī britu lielā prese, un 26. augustā The Sunday Telegraph publicēja rakstu, kur šis akts, kas pirms 40 gadiem pārsteidzis pasauli ,,kā zibens no skaidrām debesīm'', apskatīts no jauna viedokļa. Tas esot bijis lielākais politiskais pērkona grāviens visā šinī gadsimtā, raksta Gordons Bruk-Šeperds (Gordon Brook-Shepherd), kas apdullinājis ne tikai komūnistu partijas visā pasaulē, bet arī rietumu varas.

Kopš pirmajām dienām ,,nāci'' kustība esot paudusi nerimstošu cīņu pret ,,žīdisko marksismu'' un ,,āziātu draudiem'', kas glūnot aiz Vācijas austrumu robežas. Reinzemes varenie rūpnieki neesot taupījuši līdzekļus, lai atbalstītu jauno nacionālsociālisma kustību cīņā pret padomju komūnismu. Un tad pēkšņi — pašu velnu pasludina par svēto!

Lielbritanija un Francija bijušas reizē pazemotas un pārsteigtas par šo neticamo pārmaiņu. Šo abu valstu pārstāvji bijuši tajā laikā Maskavā, mēģinādami nolīgt militāru savienību ar Padomju savienību pret Hitlera Vāciju; un turpat viņu ,,degunu priekšā'' esot parakstīts Vācijas—Padomju savienības neuzbrukšanas līgums! Nebijis šaubu, ka šis līgums pavēršot brīvu ceļu Hitlera militāriem gājieniem, un tikai desmit dienas vēlāk Vācijas spēki iebrukuši Polijā. 2. Pasaules karš sācies.

Kas gan pamudinājis Staļinu ,,iepirkt laiku'' no sava zvērinātā ienaidnieka Hitlera un nevis saslēgties kopējā frontē ar rietumu demokratijām? Ziņāmu gaismu šajā neskaidrībā esot iemetis bijušais čekas virsnieks Ilja Grigorjevs, kas tagad dzīvojot Anglijā. Grigorjevu viņa čekas darbības laikā izraudzījuši divus gadus strādāt čekas centrālā archīvā ,,Informācijas komitejā''. Vai tas bijis rutīnas uzdevums vai ,,profesionāls sods'' — Grigorjevs nezinot, bet darbs nav bijis vieglais. Apstākļi archīvā bijuši ļoti primitīvi; materiāli samesti pavirši sanaglotos plauktos, noputējuši un nekārtībā; indeksu kartes samestas kastēs. Visi materiāli bijuši rūpīgi jāpārbauda un jāsakārto.

No sākuma Grigorjevam darbs licies vienmuļīgs un garlaicīgs, bet tad viņš atradis materiālus, kas saistījuši viņa interesi pat tik lielā mērā, ka viņš palicis strādāt vēl pēc darba stundām. Viņš atradis trīs sējumus dokumentu, kas attiekušies uz laiku pirms Vācijas ārlietu ministra fon Ribentropa negaidītās ierašanās Maskavā, lai parakstītu bēdīgi slaveno līgumu. Dokumenti atklājuši, ka līguma sagatavošanas priekšdarbus nav veikuši attiecīgie ierēdņi normālā diplomātiskā ceļā, bet gan NKVD — kā toreiz apzīmēja čeku — darbinieki. Jau vasaras sākumā čekas aģenti Berlīnē sākuši ,,iztaustīt iespējas'' neuzbrukšanas līguma līgšanai.

Staļins paredzējis, ka konflikts starp rietumu valstīm un Hitlera Vāciju esot nenovēršams, un vēlējies novilcināt tādā gadījumā neizbēgamo konfliktu starp Padomju savienību un Vāciju. Saskaņā ar Ribentropa informāciju padomju militārie spēki neesot bijuši nekādā gadījumā spējīgi atturēt vācu uzbrukumu, un padomju drošības dienests esot prasījis vismaz pāris gadu, lai varētu likvidēt Hitlera labi izplānoto un izkārtoto ,,piekto kolonnu'' padomju zemē. Atrastie dokumenti arī apstiprinot aizdomas, kādēļ Staļins esot izšķīries ,,samesties'' ar Hitleru un neviš rietumu varām: Francija un Lielbritanija esot vilcinājušās dot Padomju savienībai brīvu rīcību attiecībā uz Baltijas valstīm, turpretī Vācija, pēc čekas aģentu Berlīnē informācijas, esot bijusi ar mieru līgumu līgt tikai tad, ja tajā nodrošinātu sevišķas garantijas abām pusēm„attiecībā uz viņu territoriju paplašināšanu'', citiem vārdiem sakot, Hitlers piedāvāja ,,zemju dalīšanu'', ko Staļins tik ļoti vēlējās.

Tikai ar Baltijas valstu pievienošanu un vēlāk Polijas sadalīšanu Padomju savienība kļuva par ,,Eiropas varu'' un nebija vairs tikai ,,Āzijas vara''. No šī līguma Maskavā 1939. gada 23. augustā Staļina ceļš veda tieši uz Jaltu 1943. gadā un visu citu, kas veicināja padomju robežu pārbīdīšanu vēl vairāk uz rietumiem, nobeidz angļu žurnālists. Apmulsuma satraukums pasaules komūnistu partijās, ko izraisīja 1939.g. līgums, Staļinam bagātīgi atmaksājās vēlākos gados.

A. L.

Gleznotājas Zelmas Tūteres piemiņai

22. augusta rīta stundā Mineapolē mirusi krāšņu ziedu gleznotāja Zelma Tūtere, dzejnieka Edvarta Tūtera dzīvesbiedre. Slimības mākta, viņa mirusi 91. dzīves gadā — gandrīz sešus mēnešus pēc dzejnieka aiziešanas mūžībā.

24. augustā mirušo gleznotāju no Mineapoles un Sanpaules latviešu draudzes dievnama pārpelnošanai izvadīja māc. Gunārs Abakuks un Edgars Ķiploks, lai pelnu urnu guldītu blakus dzīves draugam Edvartam Tūteram Brāļu kapos Katskiļos.

Zelma Tūtere, dzim. Ezergaile, dzimusi 1894.g. 16. aprīlī Ķieģeļu pagastā, kur viņas tēvs ir melderis. 1896. gadā Zelmas vecāki pārceļas uz Rīgu, kad meitenei tikai divi gadiņi. Skolas gaitas norit Rīgas Latviešu biedrības skolā un Draudziņas ģimnazijā. Jau ģimnazistes gados viņa sadraudzējas ar pāris Dubura drāmatisko kursu audzēknēm. Šī sadraudzība un Rīgas teātŗa izrāžu apmeklēšana viņu ierosina iestāties Dubura drāmatiskajos kursos, bet tēvs par to negrib ne dzirdēt. Ģimnaziju beigusi, Zelma aizbrauc uz Krieviju, kur Samāras pilsētā strādā par mājskolotāju kāda armijas ģenerāļa ģimenē. Pirmajam pasaules karam sākoties un vācu armijai tuvojoties Rīgai, vecāki neatlaidīgi aicina meitu braukt atpakaļ uz Latviju — uz Ieriķiem, kur tēvs rentē Ieriķu muižas ūdens dzirnavas. ūatgriešanās Ieriķos Zelmai Ezergailei ir liktenīga. 1916.g. vasarā Krievijas armijas artilerijas vienība, kuŗā tolaik dien Edvarts Tūters, pārvietojoties no Pērnavas pievārtes uz Rīgas resp. Daugavas fronti, dažas dienas atpūšas Ieriķos. Nevēlēdamies šo atpūtu pavadīt kādas kājnieku vienības zemnīcās, Edvarts Tūters meklē naktsmājas zemnīcu apkaimē un iemaldās Ieriķu sudmalās. Tur viņš satiek meldermeitiņu Zelmu Ezergaili. Īslaicīgā iepazīšanās turpinās vēstuļu apmaiņas ceļā.

1919. gadā Tūteram izdodas atgriezties no Krievijas Latvijā. Rīgā viņš satiekas atkal ar Zelmu Ezergaili un vienojas mūža derībai, ko apstiprina Jaunās Ģertrūdes draudzes mācītājs Kārlis Freidenfelds Jaunās Ģertrūdes baznīcā 1919. gada 18. martā. Kad nu Latvijas brīvība izcīnīta, abiem Tūteriem ir liela interese par visāda veida mākslām. Viņi cītīgi apmeklē teātŗu un operas izrādes, koncertus, bet arī paši vēlas kļūt kādas mākslas radītāji.

Zelma Tūtere sāk mācīties dziedāšanu gan privātā studijā, gan Rīgas Tautas augstskolā. Viņu interesē arī gleznieciība. 1920. gada 2. jūnijā Tūteru ģimenē ierodas atvasīte — dēls Alfs. Tas nu liekams pirmajā vietā. Zelmai Tūterei pasāktās studijas jānobremzē, cik iespējams turpinot tās pašmācības ceļā.

1938.gada augusta otrā pusē Latvijā plosās bērnu trieka. Saslimst arī Tūteru vienīgais dēls Alfs un mirst 24. septembrī. Dēla zaudējums ir sāpīgs.

Kā trimdiniece Zelma Tūtere Mineapolē intensīvi pievēršas gleznošanai. Viņas nodoms nav kļūt par profesionālu gleznotāju, tā glezno tikai savai patikai. Uz audekliem sāk ziedēt magones, saulespuķes, rozes, dālijas, peonijas. Ziedi, ziedi, krāšņi un gleznieciski izteiksmīgi. Gleznas krājas. Dzejnieka, radu un draugu ietekmēta, Zelma Tūtere rīko savu darbu pirmo izstādi 1962. gadā. 45 eļļas technikā darinātās gleznas gūst sevišķu tautiešu ievērību un atsaucību. 17 gleznas iegūst jaunus īpašniekus.

Pēc šīs pirmās izstādes viņa piedalās dažās kopējās latviešu gleznotāju darbu izstādēs Mineapolē un arī latviešu dziesmu svētku mākslas izstādē Klīvlandē 1968. gadā.

Kaut nelielu, tomēr krāsainu triepienu Zelma Tūtere ar otu ievilkusi latviešu trimdas gleznieciībā.

Edmunds Zirnītis.

PREZIDENTA DR. K. ULMAŅA PIEMINEKĻA CELŠANAI VĒL ZIEDOJUŠI:

$500.- Kalnu ģimenes Toronto un Vankuverā, Vilis un Alma Kaļiņi;
$200.- J. un Z. Strēlnieki,
$217.94 — DV Adelaides nodaļa Austrālijā;
$111.63 — DV Adelaides nodaļas vanadžu kopa Ausrālijā
$100.- DV Montrealas nodaļa Kanadā, Mirdza un Rūdis Kadiķi, anonims, A. Nulītis, Latviešu Biedrība Tasmanijā, Austrālijā, Jānis un Anna Cerbuļi, otrreiz, J. Cincis, A. Gusts, Emilija un Otto Pauderi, H. Pranks, A. Vīgners, Kārlis un Zelma Rangas, Arnolds un Aina Krūmiņi, otrreiz, R. Miglans, Andrejs Gusts, Kārlis Zommers, Anna Andrejsons, A. Švarcs, Nikolajs Pētersons, otrreiz, A. Vanags, otrreiz.
$ 98.67 — Latv. Tautas kopība Vestfālē, Rietumvācijā.
$ 60.- Ausma Dubrovskis.
$ 50.- Artis Medenis, Viktors un Marta Raikovskis, Elza un Arturs Zvirbuļi, Arn. Lūsis, A. Gūtmanis, A. Verners, Alvina Ābols, G. Valters, Ād. Čops, Elza Skuja, E. Račevskis, Velta Rublis, M. un B. Geistauti, Imants Āboltiņš, L. Zablovskis, Zina Prikulis;
$ 40.- E. un E. Svītes, otrreiz, Pēteris Kamaruts;
$ 35.- Olga Karps, anonims;
$ 30.- Alf. Kulitis, Rita Jaunzems, R. Ģīmis, Kārlis, V. Liepiņš, Eduards Duks;
$ 25.- Jānis Deglis, V. Stenders, otrreiz, Ludis A. Saliņš, S. un E. Rudzīši, O. Bērziņš, Augusts un Guna Bauskas, otrreiz, Valters Grinbergs, Lūcija Ozoliņš, Kārlis Gale.
$ 20.- Alf. un Emilija Krums, Andine Miķelsons, Doroty Silietis, Al. Kirsons, A. Briedis, otrreiz, K. Ermanbriks, Arvids Jaunarājs, Alise Upitis, V. Bērziņš, Milda Matiss, Emilija Plūdums, otrreiz, K.J. Tannis, B. Senkeviča, otrreiz, Lūcija Vičs, V. un A. Plūdoņi, otrreiz, Arvids Dannenbergs, Milda Gulbis;
$ 15.- Irma K. Treibergs, Pēteris Freibergs, otrreiz;
$ 10.- Leo Pūris, trešo reizi, Juris Zušēvics, Adolfs Venters, Jānis Priedkalns.

Aicinām naudas pārvedumus sūtīt komitejas kasierim N. **Brasliņam** uz **,,K. Ulmaņa Piemiņas Komiteja''** vārda ar sekojošu adresi: **92 Barrington Ave, Toronto,Ontario, M4C 4Z1, Canada.**

Pateicībā ziedotājiem un gaidot vēl citas atsaucīgas sirdis ar devīgām rokām, lūdzam ziedot, tādēļ ka piemineklja būves darbiem maksa vēl nav pietiekoša.

Pateicībā ziedotājiem un gaidot atsaucīgas sirdis ar devīgām rokām,

PREZIDENTA DR. K. ULMAŅA PIEMIŅAS KOMITEJA

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Elza Rempe

dzimusi 1899. gada 30. martā Rīgā,
mirusi 1984. gada 1. septembrī Floridā.

Sv. Andreja Latviešu draudzes Toronto Palīdzības Fonds

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu organizāciju padomes valdes sēdē 31. augustā pārrunāja nākamos sarīkojumus. Nolēma janvārī rīkot Draudzīgā aicinājuma 50 gadu atceri un Kr. Baronam veltītu sarīkojumu šī gada oktobŗa sākumā, nenosakot datumus. Barona sarīkojums domāts ar nopietniem referātiem, bet ne ar tautasdziesmu lasīšanu, kā Amerikas latviešu apvienības Kultūras birojs to iecerējis. Pozitīvi izšķīra Toronto sieviešu koŗa Zīle piedāvājumu nākamā gada 18. novembŗa sarīkojumā dziedāt Ņujorkā.

Daudz pārrunu izraisīja šī gada Latvijas neatkarības atceres sarīkojums 17. novembrī Lēmaņa kolledžas zālē Bronksā. Ieeja maksā labvēļiem 30 dolaru, pārējiem 15 un 12 dol. no personas, pensionāriem 2 dol. atlaide. Vakarā būs balle Šeratona viesnīcā pie Lagardijas lidlauka. Par vakariņām, dzērieniem un balli jāmaksā 50 dol. no personas, bet tikai uz dejošanu — 25 dol.

ŅLOP valdes sēdē pirms dziesmu svētkiem Minsterē noskaidrojās, ka aktā nevarēs piedalīties aicinātais galvenais runātājs Priedkalns no Austrālijas. Viņu šinī laikā universitāte Austrālijā komandē uz Japānu. Pārrunāja vairākus citus iespējamos runātājus, bet nevienu kandidātu valdes sēdē neapstiprināja. Ņujorkas LOP priekšsēdis U. Klauss vēlējās nodrukāt reklamas lapiņas pēc iespējas ātri, un valde atstāja izšķiršanos par runātāja aicināšanu U. Klausam.

Reklāmas lapas nodrukātas ar sarkaniem burtiem, paņemtas līdz uz dziesmu dienām Minsterē un izdalītas svētku apmeklētājiem, bet Ņujorkas un apkārtnes latvieši tās nav saņēmuši. Grūti izprast Ņujorkas latviešu organizāciju priekšsēža U. Klausa vēlēšanos izdalīt lapas Minsterē. Latvijas neatkarības sarīkojums domāts Ņujorkas latviešiem un nav nekāds starptautisks vai vismaz visas ASV apjoma latviešu sarīkojums, kur varētu sagaidīt apmeklētājus no Eiropas, Austrālijas vai Kanadas. Arī sarkano burtu izvēle nav bijusi laimīga. Reklāmas lapā paziņots, ka galvenais runātājs 18. novembŗa sarīkojumam Ņujorkā būs Brunis Rubess no Kanadas.

Kasieris K. Kitners sēdē ziņoja, ka ienākuši protesti pret runātāja izvēli. DV darbinieks Jānis Ļācis pa telefonu ziņojis, ka par šādu izvēli ir sašutis, arī vairāki citi Ņujorkas tautieši izteikuši līdzīgus spriedumus. Pārrunās izskanēja doma, ka runātāju nevajadzētu mainīt, jo tas izziņots izdalītajās reklāmas lapas. Tas varētu radīt neērtības vai pārpratumus. B. Rubess paziņojis Ņujorkas latviešu organizāciju padomei, ka viņš runās par tematu Vienotiem spēkiem vienota Latvija. Valdes sēdē runātāja izvēli apstiprināja.

● Zelta medaļas ieguvējs olimpiskās spēles Losandželosā Aldis Bērziņš septiņus gadus pavadījis Ņujorkas latviešu bērnu vasaras nometnē Katskilu kalnos. Viņš bijis tikai 9 gadus vecs, kad viņš piedalījies pirmo reizi nometnē 1965. gadā. Nometni viņš apmeklēja līdz 1971. gadam. Šinī laikā Aldis mācījās volejbola spēli, bet šogad viņš ASV volejbola komandā izcīnīja augstāko atzinību, iegūstot pirmo vietu olimpiskajā turnirā. Aldis ir Kultūras fonda priekšsēža Tālivalža Bērziņa dēls ar dzīves vietu Pensilvēnijā.

● Ar 1. septembri Ņujorkas pilsētai ir divi telefona novirzes numuri (area code). Manhatenai un Bronksai paliek līdzšinējais 212, bet Bruklinai, Steitenailendai un Kvīnsai ir jaunais 718 skaitlis. Tomēr līdz šī gada beigām var lietot vecos numurus, pie kam Ņujorkas pilsētas iedzīvotāji līdz Vecā gada vakaram var zvanīt bez novirzes numuriem. Bet ar 1985. gadu, zvanot no Manhatenas un Bronksas un pārējiem Ņujorkas pilsētas rajoniem jālieto 718, bet abiem pārējiem rajoniem atkal jāpievieno 212, kā to dara ar tālsatiksmes sarunām. Maksāšana pēc līdzšinējām vietējās sarunas likmēm. Ņujorkai pietrūka telefonu numuru, jo tos plaši lieto kompjūteru vajadzībām, kā arī bezdrāts telefoniem, motorizētiem satiksmes līdzekļiem un ,,bīperiem'', ko lieto daudzi uzņēmumi savu darbinieku sasniegšanai nezināmās vietās.

● Ar septembri Ņujorkas štatā autobraucējiem priekšējā sēdeklī jālieto drošības josta. Pagaidām policija braucējiem bez drošības jostas dod tikai brīdinājumu, bet ar decembri šādus braucējus sodīs. Ņujorka ir pirmā pavalsts ASV, kas pieņēmusi šādu likumu. Tāpat stingri apkaŗo braucējus, kas lietojuši alkoholu. Sevišķi stingri noteikumi ir kaimiņu štatā Ņudžersijā. Ja iereibis auto vadītājs rada negadījumu, tad sodāms nevien šoferis, bet arī mājas saimnieks, ja stiprā dzēriena iebaudīšana notikusi viņa mājās rīkotās viesībās. Vk

KLĪVLANDE

● DV Klīvlandes apvienības vanadzes jau otro gadu ar ziedojuma veidā sarūpētiem cepumiem ieradās Gaŗezerā, lai tur iekārtotā ,,kafejnīcā'' šos gardumus iztirgotu un ieņemto naudu nodotu Gaŗezeram. Šogad tas notika 4. un 5. augustā, kad Gaŗezerā bija rīkotas sporta spēles un plašāks sarīkojums, kuŗā programmu izpildīja Čikagas piecīši un Gaŗezera vidusskolas skolēni. Interese par ,,kafejnīcu'' bija liela. Tas rezultējās ar to, ka vanadzes varēja nodot Gaŗezeram ,,Indrāniem'' visu ieņemto naudu kopsumā $ 1086.

● DV Klīvlandes apvienības gadskārtējais bazārs — mantu izloze vanadžu izkārtojumā notiks Apvienotās ev.-lut. draudzes sarīkojumu zālē 22. septembrī pl. 7;30 vakarā. Būs arī priekšnesumi, bagātīga bufete un deju mūzika.

● 27. augustā Apvienotās ev.-lut. draudzes sarīkojumu zālē pulcējās draudzes un organizāciju pārvalžu amatpersonas, lai septiņdesmitpiektajā gadmijā suminātu vairāku organizāciju dalībnieku architektu un gleznotāju Rūdolfu Āboliņu. Par jubilāra dzīves gājumu un sabiedrisko darbošanos stāstīja Latviešu biedrības priekšnieks K. Avens, kuŗš arī vadīja vakara norisi. Pēc māc. L. Grendzes lūgšanas un svētīšanas vārdiem, sveicienus nodeva T. Berkulis no Apvienotās ev.-lut. draudzes, V. Zemesarājs — DV apvienības, O. Kubuliņš — Skautu vienības Daugava, M. Grendze — Apvienotās draudzes skolas, J. Ūdris — Klīvlandes latviešu biedrības koŗa valdes, bet L. Ūdre nolasīja A. Balodes dzejoli Krāsu prieks. DV apvienības priekšnieks V. Zemesarājs DV Zemes valdes priekšsēža A. Spārniņa uzdevumā pasniedza jubilāram DV organizācijas krūšu nozīmi zeltā.

Pēc jubilāra pateicības vārdiem bagātīgu cienastu vakara dalībniekiem pasniedza vanadzes. J.Ū.

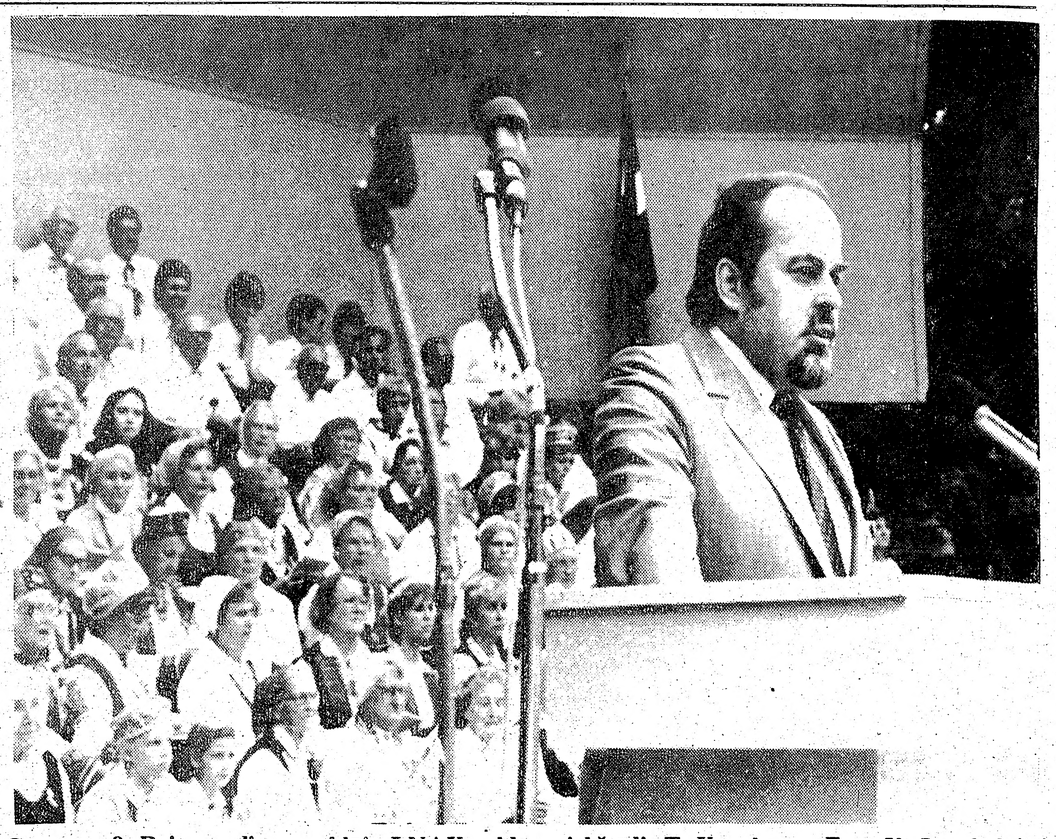

Gaŗezera 8. Dziesmu dienas atklāja LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs. Foto V. Jaunkalnietis.

Plūsti, dziesmu Daugava

Astotās Gaŗezera dziesmu dienas risinājās no 17. līdz 19. augustam. Jau piektdienas rītā Gaŗezerā pulcējās koristi, lai bargo virsdiriģentu vadīti, vēlreiz pārdziedātu kopkoŗu koncerta dziesmas.

Pievakarē atklāja Osvalda Grīna rotu izstādi un Arta Vinklera skatuves maketu skati.

Vakarā Kronvalda zālē dziedāja koloratūrsoprāns Aija Jirgensone, B. Volpertes klavieŗpavadījumā. Programmas pirmajā daļā A. Jirgensone dziedāja klasiķu darbus un operu ārijas, bet otrā daļa bija veltīta latviešu komponistiem. Klausītāji koncertu uzņēma ar lielu atsaucību.

Aija Jirgensone dzimusi 1953. gadā Mineapolē, bet uzaugusi Teksasā. Beigusi Oberlinas konservatoriju Ohio 1977. GADĀ. Dziedājusi dažādas lomas daudzās operās. Tagad dzīvo Klīvlandē un dzied arī turienes latviešu sarīkojumos.

Sestdienas priekšpusdienā, kad koristi vēlreiz sadziedājās dziesmu lejā, mūzejā un tā blakus telpās, atklāja daiļamatnieku skati.

Pēcpusdienā Kronvalda zālē notika Toronto vīru snsambļa Kalvis koncerts Juŗa Dzeguzes vadībā. Vairākas dziesmas Kalvis dziedāja Dairas Langenas-Kalnājas klavieŗpavadījumā. Arī šo koncertu klausītāji uzņēma ar lielu atsaucību.

Dziesmu dienu galvenais sarīkojums — kopkoŗa koncerts — bija sestdienas vakarā dziesmu lejā, kas bija rotāta ar ASV, Kanadas un Latvijas karogiem.

Koncertu ievadīja mācītājas L. Lagzdiņas-Zušēvicas lūgšana, kuŗai sekoja kopkoŗa dziedātā J. Vītola — Dievs dziesma man.

Dziesmu dienu rīcības komitejas priekšsēdis O. Cakars klātesošos uzrunāja ar savu dzeju Plūsti, dziesmu Daugava.

Atklāšanas runu teica Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā valdes priekšsēdis T. Kronbergs. ,,Gaŗezerā jūtos kā iegājis svētā zemē,'' teica Kronbergs. ,,Fizisko Latviju gan ienaidnieks mums ir atņēmis, bet garīgo Latviju neatņems nekad. Gaŗezers ir viens no garīgās Latvijas cietokšņiem, maz vairs mums ir šādu cietokšņu. Centīsimies visi strādāt savas tautas labā. Cīņā par Latvijas brīvību neviens pensiju nevar izkalpot, jāstrādā līdz pēdējai stundai.''

Kopēji nodziedātām ASV un Latvijas himnām sekoja J. Norviļa Kam drosme ir un Kalna bērēji un V. Ozoliņa Bērnu dienas un Krēsla. Vēl kopkoris nodziedāja četrus tautasdziesmu sabalsojumus, tad sieviešu koris divas un vīru koris trīs dziesmas. Visas trīs vīru koŗa dziedātās dziesmas bija jāatkārto. Ar sevišķu sajūsmu klausītāji uzņēma J. Kalniņa Aiz upītes skaistas meitas, kuŗā tenora solo dziedāja P. Lielzuika. Koncerta noslēgumā bija atkal vairāki tautasdziesmu sabalsojumi, P. Barisona Latvija un E. Melngaiļa Senatne un Jāņu vakars. Jāņu vakars, kuŗā solo dziedāja R. Brusubārde un P. Lielzuika, bija jāatkārto, tāpat arī vairākas citas dziesmas. Koncertu noslēdza Alfreda Kalniņa Latvju himna.

Pēc koncerta ar ziediem tika apveltīti virsdiriģenti R. Zuika, R. Kalnmals, V. Meļķis, G. Blaumanis, Aija Vintere-Brugmane, A. Ūdris, E. Brusubārdis II un E. Brusubārdis III.

Kopkoris sastādījās no ASV vidienas koŗiem un atsevišķiem dziedātājiem, GVV audzēkņu grupas, bet daži dziedātāji bija ieradušies arī no Floridas un citām attālākām vietām.

Kopkoŗa koncertam sekoja dziesmu dienu balle, kuŗā spēlēja Gaŗezerā tik iecienītais Indianapoles deju orķestris Atmiņas. Griežoties deju taktī gan pie vecām, gan arī jaunām melodijām, balles beigas dejotājiem pienāca gandrīz vai nemanot. Tad līdzi orķestrim dejotāji, rokās satvērušies, nodziedāja Daugav' abas malas mūžam nesadalās, un atkal viena skaista Gaŗezera vasara bija tikpat kā aizvadīta.

Svētdienas rītā Gaŗezera brīvdabas baznīcā dievkalpojumu vadīja mācītāja L.Lagzdiņa-Zušēvica. To kuplināja ar dziesmām E. Brusubārža II ansamblis, kuŗā bez viņa paša vēl dzied viņa dzīvesbiedre R. Brusubārde, viņa dēls E. Brusubārdis III un I. Kalnīte. Ērģelnieks bija V. Meļķis.

Pēcpusdienā bija otrs Aijas Jirgensones koncerts ar citu programmu, gan tāpat pusi veltītu latviešu un pusi cittautu komponistiem. Tāpat kā pirmo, arī šo koncertu klausītāji uzņēma ar lielu atsaucību.

Pēcpusdienā sākās reģistrēšanās 3x3 nometnei, kas notika no 19. līdz 26. augustam Sandras Kronītes-Sīpolas un Dr. Līgas Rupertes vadībā. V. J.

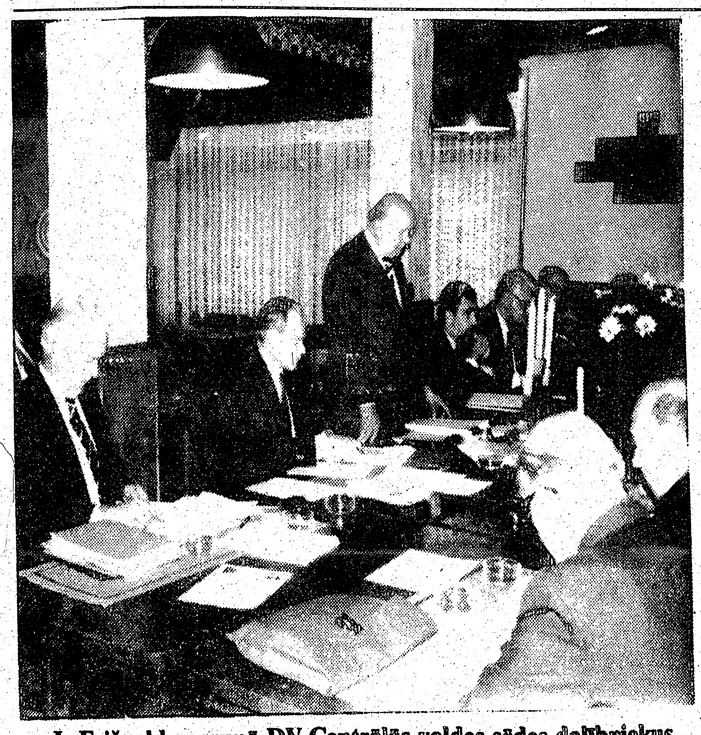

J. Frišvalds uzrunā DV Centrālās valdes sēdes dalībniekus

Daugavas Vanagu vadība ar valdes priekšsēdi J. Frišvaldu nolika ziedus uz pulkv. V. Januma kapa.

DV Centrālā valde un viesi Minsterē.

Daugavas vanagu darbinieki no trešdeviņām zemēm tikās Minsterē. Foto V. Cinis.

DAUGAVAS VANAGI UN VANADZES MINSTERĒ

Pēc divu dienu ilgās DV Centrālās valdes sēdes Daugavas vanagu un vanadžu saime devās uz Minsteres Meža kapiem, lai domās brīdi būtu kopā ar organizācijas dibinātāju un ilggadējo vadītāju pulkvedi Vili Janumu. Dziesmu dienu gatavošanās steiga, satiksmes līdzekļu kavēšanās un citi iemesli kavēja kapos ierasties daudzus, kas to būtu vēlējušies. Īso svētbrīdi ievadot, ap pulkveža kapa vietu pulcējās apm. 60—70 kaŗa biedru, draugu un kopīgā darba veicēju DV organizācijā.

DV priekšnieks J.Frišvalds, noliekot ziedus, pieminēja DV pirmā priekšnieka un pirmā goda priekšnieka Viļa Januma nelokāmo ticību Latvijas brīvības atgūšanai, viņa sirsnīgo gādību par saviem kaŗavīriem un lielo uzņēmību, Daugavas vanagu organizāciju dibinot un veidojot. Pirms neilga laika kāds tautietis, apciemojot dzimteni, braucis gaŗām pulkveža lauku mājām; šo māju sveiciens tagad atnests pulkvedim.

Ziedus nolika un sirsnīgus pieminas vārdus teica DV saimju pārstāvji no tuvām un tālām zemēm — Vācijas, Anglijas, Kanadas, ASV, Zviedrijas. Piemiņas brīdī bija klāt arī pulkveža meita Velta, kam lūdza nodot sveicienus pulkveža atraitnei, kas neveselības dēļ pati nebija varējusi ierasties.

Φ

Tās pašas dienas — 30. jūlija — pēcpusdienā Daugavas vanagi un vanadzes pulcējās Vīnburgas restorānā, mazliet ārpus Minsteres, lai pavadītu pāris stundu sarunās ar sen neredzētiem un nesatiktiem draugiem. Ēnainajās un patīkamajās telpās un dārzā paredzēto 170 ciemiņu vietā ieradās apm. 250, un rīkotājiem bija rūpju diezgan, tos novietojot un pacienājot. Visu plašo ciemiņu pulku apsveica DV Rietumvācijas valdes priekšsēdis Dr. J. Platais; pēc viņa sveicienus nodeva DV priekšnieks J.Frišvalds un visu DV darbības zemju pārstāvji. Kā beidzamā paldies Rietumvācijas vanadžu un vanagu saimei par sirsnīgo uzņemšanu teica vanadžu priekšniece Austra Liepiņa, dāvinādama Dr. J. Platajam Londonas nodaļas vanadžu kopas jauno „tautu meitu", kas spēlē „Rīga dimd" melodiju. Jauku dziesmu programmu sniedza jaunieši Dagnija Balode un Andris Bankovskis. Pārāk ātri aizsteidzās laiks, un drīz vien jau daļa ciemiņu devās uz Dziesmu dienu pirmajiem sarīkojumiem. Lai šeit vēlreiz sirsnīga pateicība par lielajām pūlēm un rūpēm DV ģenerālsekretāram A.J. Bērziņam ar dzīvesbiedri un visai vanagu un vanadžu saimei Vācijā.

A. L.

Toronto DV nacionālpolitiskā darbinieka V. Ciņa gaisa baloni ar uzrakstu „Brīvību Latvijai" pie Düderhofas šķērsoja Dzelzs aizkaru. Foto J. Liģers.

DV priekšniece A. Liepiņa un centrālās valdes priekšnieks J. Frišvalds ceļā uz Düderhofu. Foto J. Liģers.

LATVIJA AMERIKA

Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $40.00

☐ 6 mēnešiem $21.00

☐ 3 mēnešiem $12.00

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čeku lūdzu rakstīt uz

LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārdā
125 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4M 2E9

Anšlāvs Eglītis

Skrejoties ar mēnesi

(RACING WITH THE MOON. PARAMOUNT.)

Laiku pa laikam Holivudu pārņem jaunu aktieru meklēšanas un atbalstīšanas drudzis. Piepeši studijas atceras, ka laiks raizēties par jauno maiņu. Sākot ar pagājušo gadu, parādījusies vesela rinda filmu ar jauniem vai maz ievērotiem aktieriem. Tipiska parādība ir Skrejoties ar mēnesi.

Notikumi risinās Otrā pasaules kara laikā kādā Kalifornijas piekrastes mazpilsētiņā. Jaunieši, gaidot uz iesaukšanu armijā, izbauda brīvās dzīves pēdējos mēnešus. Saprotams, izveidojas mīlas intrigas ar dažādām komplikācijām. Nevar teikt, ka scenārijs būtu sevišķi oriģināls. Filmas ar līdzīgām situācijām redzētas arī senāk, un vispār jaunos aktieņus ērtāk pārbaudīt rutīnas nekā eksperimentālās filmās. Arī režisors Ričards Bendžamins (Benjamin) pieskaitāms jaunajai maiņai. Viņa darbs ir solids, bet bez īpašām īpatnībām.

Jauno tēlotāju vidū izceļas Elizabete Mekgaverna (McGovern), kas redzēta jau vairākās ievērojamās filmās. Viņas līdzsvarotais, ērtais tēlojums piešķir stabilitāti visai izrādei. Viņas pretspēlētājs, kautrīgais rātnais mīlētājs Šīns Pens (Penn) un viņa šaudīgais, nenosvērtais draugs Nikolass Keidžs (Cage), ir apdāvināti, techniski itin veiksmīgi tēlotāji. Kā zēniskais mīlētājs Pens ir simpatisks un ticams, bet šoreiz viņam gadījusies visai piemērota loma. Jāšaubās, vai viņam turpmāk veiksies uzturēt premjēra stāvokli. Kamera ir nežēlīga un prasīga ierīce, un Penam pietrūkst īpašās autoritātes stājā un valodā, kas tik nepieciešama vadošajām lomām. Iespējams, ka viņam būs jāpievēršas komikai.

Šo glīto, mundro, bet tomēr vidusmēra izrādi nebūtu iemesla īpaši pieminēt, ja tajā nespēlētu varoņa mātes lomu latviešu tautības aktrise Rutānija Alda. Kā arvien, viņas nepretenciozais tēlojums ir nevainojami dabisks un ticams. Viņa prot parādīt, piem. īsajā skatā izvadot iesaukto dēlu, tik patiesu mātes siltumu un aizkustinājumu, ka viņas tēls vēl ilgi kavējas atmiņā. Aldas aktrises prasme pelnījusi daudz lielāku atzinību nekā viņa saņēmusi. Parastā nelaime — ja pēdējā redakcijā filmu nepieciešams īsināt, arvien cieš blakus lomas uz galveno rēķina.

Pussimts uz ūdeņiem

14. augustā tālbraucēju kapteinim Augustam Galdiņam Kalifornijā aprit 80. mūža gads. Viņš dzimis Ziemeļvidzemē, Mazsalacas pag. Rauskas skolas ilggadējā skolotāja Paula Galdiņa ģimenē. Pēc tēva nāves pilnīgu aprūpi un gādību par Galdiņa izglītības gaitām uzņemas turīgs Ziemeļvidzemes saimnieks Kundziņu Ādams.

Rauskas skola tolaik bija novada sabiedriskais un kultūras centrs, kur jaunatne pulcējās dažādām aktīvitātēm ar jaunstrāvnieku noslieci, savās iecerēs auklējot domu par neatkarīgu Latvijas valsti. Tās ietekme liek vēl zēnīgam Rūjienas tirdzniecības skolas audzēknim Galdiņam izšķirties par patriotisku soli — viņš brīvprātīgi iestājas Latvijas nacionālā armijā, būdams tikai 14 gadu vecs. 1919. gada 20. martā Rūjienas tirdzniecības skolas skolotāji un audzēkņi sirsnīgi izvada jaunos karotājus, un Galdiņš kļūst 1. Valmieras kājnieku pulka visjaunākais brīvprātīgais un savas vienības pirmās kaujas dalībnieks. Vēlāk pāriet dienestā uz 2. Cēsu kājnieku pulku, kur arī izbeidzas viņa karavīra gaitas.

Pēc kara Galdiņš turpina mācīties Mazsalacas vidusskolā, vēlāk Rīgas pilsētas I vidusskolā. Bet vētrainais raksturs ar tā dažādām izpausmēm vedina uz citiem nodomiem - Galdiņš izšķiras par jūrnieka gaitām. Pēc vairākiem nokalpotiem gadiem Latvijas tirdzniecības flotē viņš 1923. gadā beidz četrgadīgo Liepājas jūrskolu ar tālbraucēja kapteiņa gradu, 16 gadus strādā Fr. Grauda rēderejā, darbā sastapdamies ar daudz un dažādiem piedzīvojumiem, kas raksturīgi jūrnieka gaitām. No 1935.—1941. g. Galdiņš ir atbildīgos posteņos uz latviešu kuģiem Everalda, Ķegums, Abgara un Ciltvaira.

1941. gadā Galdiņš izceļo uz ASV, kur visu kara laiku strādā dažādās Amerikas kuģniecības sabiedrībās jūras braucienos, ieskaitot arī ūdeņus, kas ietilpst 2. Pasaules kara skartos apgabalos. Latvijā iegūtais tālbraucēju kapteiņa diploms piešķir Galdiņam tiesības kara laikā vadīt kuģus, kuŗus Savienotās valstis pārķērušas resp. konfiscējušas, izmantojot tos savām vajadzībām. Šie kuģi brauca ar Panamas karogu. To skaitā bija arī Fr. Grauda rēderejas 7 kuģi, tāpat Somijas, Italijas u.c. Kapteinis Galdiņš bijis kuģu konvoja komandieris Klusajā okeanā.

Kaŗam izbeidzoties, Galdiņš turpinājis jūrnieka gaitas uz Skandinavijas—Panamas līnijas un Ķīnas kuģiem. Pēc Amerikas pavalstniecības iegūšanas saņēmis Amerikas valdības izsniegtu kapteiņa diplomu ar tiesībām vadīt jebkuŗa lieluma kuģi visos pasaules okeanos.

Ar savu ilgo pieredzi jūrnieka gaitās, lojālo un uzticīgo sadarbību ar Savienoto valstu valdības jūrniecības administrāciju un kuģniecības sabiedrībām Galdiņš ieguvis lielu cieņu ASV jūrnieku aprindās. Izaudzis mazas tautas vidū, viņš bija pierādījis sava darba lielumu, prasmi un entuziasmu, kalpojot lielas valsts drošībai un interesēm, kas saistītas arī ar mazu tautu likteņiem.

Tālbraucēju kapteiņa Galdiņa atmiņu pūrs ir visai dziļš — tajā var saskatīt kāda jūras arāja dzīvi, gan ar priecīgi vizuļojošām šķautnēm, gan draudīgu gaisotni tiem, kas gaŗus gadus kalpojuši neaprēķināmai ūdeņu varai. Žēl, ka pagaidām apstājusies Latvijas tirdzniecības vēstures rakstīšana, kuŗā daudz kas būtu lasāms arī par latviešu kuģiem un jūrniekiem un tā plašāk būtu izgaismotas arī tālbraucēju kapteiņa Augusta Galdiņa gaitas.

Saule vēl augstu pie dzīves debesīm — tā allaž domā arī vecie jūras vilki, kaut pašu gaitas sliecas uz vakara pusi. Izaudzis reliģiozā un latviski stiprā ģimenē, sirmais jūras arājs pateicīgs Dievam, kas viņam piešķīris daudz skaistu mūža dienu, jo viss piepildījies tanīs robežās, kā pats to vēlējies.

Kaut gadi ievilkuši tikko samanāmas svītras vecā jūrnieka sejā, viņš joprojām mundrs, enerģisks un optimisma apgarots. Ir sirsnīgos draugos ar labu grāmatu, sabiedrisks un rosīgs pasākumos, kopīgi ar savu uzticamo dzīves līdzgaitnieci, kas padzen vienaldzības sajūtu un izkliedē sērošanos par ātri skrejošām dzīves dienām.

Vēl ilgu, atmiņās tvertu dzīves vizuļošanu, kas ritējusi Dieva nospriestā un sargātā ceļā!

A. Sedasdēls.

RM

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD

NSM

Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Vecākais latviešu puķu veikals

Venus

ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM

Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO.
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

Ratas Optical

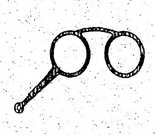

Igauņu uzņēmums.

219 Danforth Ave,
Toronto, Ont. M4K 1N2
465-8251

Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15

- Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontaktlēcas.
- Rāmji lielā izvēlē.
- Izkārtojam acu pārbaudes.
- Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski

Old Mill Tailors

Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

SARMĪTE BULTE, BA, LLB
ADVOKĀTE—NOTĀRE
mainījusi adresi un turpmāk sasniedzama Thompson Building — pretim City Hall — 65 Queen St. W., suite 1105, Toronto, Ont. M5H 2H6, tel. (416) 860-0082.

Andrejs M. Stikuts
B.A., L.L.B.
ADVOKĀTS
20 Queen Street West, Suite 1104, Box 48, Toronto, Canada M5H 3R3
Tel. (416) 977-8720

Atjaunojiet abonementu LATVIJA AMERIKA un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $40.00
☐ 6 mēnešiem $21.00
☐ 3 mēnešiem $12.00

Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐
Čeku lūdzu rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārdā
125 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4M 2E9

Anna Strauta Mājas mātei

Aukstā gurķu vira
(4 pers.)

3 ēdamk. sviesta vai margarīna, 1 vidēji liels sīpols, rupji sagriezts, 3 tases nomizota, sagriezta gurķa, 3 ēdamk. miltu, 3 tases skaidra cāļa buljona (vai buljona kubiņš verdošā ūdenī), sāls un baltie pipari, 1/3 tases 10 proc. krējuma, plānas nemizota gurķa šķēlītes, paprika.

Izkausē sviestu katliņā un savāra sīpolu un gurķi, kamēr sīpols mīksts. Iesijā miltus, apmaisa, tad pamazām pielej cāļa buljonu. Visu laiku maisa, kamēr vārās un pamazām sāk sabiezēt. Pievieno sāli un piparus pēc garšas, uzliek katlam vāku un karsē vēl 8 min., šad tad apmaisot. Noceļ no uguns un atdzesē. Pārlej pa daļām pārtikas sasmalcinātājā, lai masa kļūtu gluda. Izlaiž caur sietiņu, tad pielej krējumu. Katru porciju garnē ar vienu vai divām gurķa šķēlītēm un apkaisa ar papriku. Maigākai garšai var lietāt 2/3 tases zaļo piparu sīpola vietā.

Ķiršu un mandeļu siera kūka

1 1/2 tases sasmalcinātu graham vafeļu, 3 vai 4 ēdamk. cukura, 1/3 tases kausēta sviesta vai margarīna, 12 unces krējuma siera, istabas temperatūrā, 3 olas, šķipsna sāls, 1/2 tases cukura, 1/2 tējk. vaniljas ekstrakta, 1/4 tējk. mandeļu ekstrakta, 2 ēdamk. grauzdētu mandeļu, skārdene ķiršu paija pildījuma.

Sajauc vafeļu drumstalas ar 3—4 ēdamk. cukura un kausētu sviestu. Izklāj ar to ietaukotas 9 collu paiju pannas pamatu un malas.

Ar elektrisko putotāju saputo krējuma sieru, kamēr mīksts un vilkans, ja vajadzīgs, ar spatulu no trauka malām nokasot pielipušo masu. Pievieno vienu pēc otras olas, tad pievieno sāli, 1/2 tases cukura un garšvielas. Pievieno mandeles. Masu ielej neceptā paijas pamatā un cep 350° F siltumā apm. 35 min. vai kamēr pildījums ciets. Atdzesē un pārklāj ar ķiršu paija pildījumu. Atdzesē. Apm. 10 porcijas.

JA JŪS NEATCERATIES, JŪS TO MŪŽAM NOŽĒLOSIT

Ir vairāki svarīgi iemesli, kādēļ jāapstājas aiz skolas autobusa, kā sods par neapstāšanos, kas varētu ietvert sešu punktu atņemšanu, soda naudu līdz 1000 dol. un pat cietuma sodu.

Un šogad ir kaut kas jauns ņemams vērā. Chroma dzeltenos skolas autobusus var lietot pasažieriem, jaunākiem par 18 gadiem, braucieniem dienā un vakarā. Vadītāji iedarbinās sarkanās signālugunis un apstāšanās zīmi, kad pasažieri iekāpj un izkāpj no autobusa.

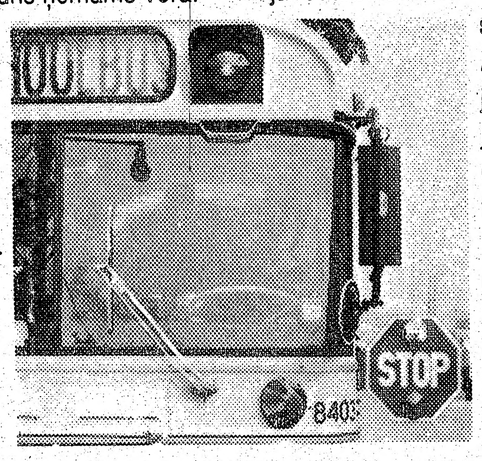

Bet pats svarīgākais iemesls no visiem ir šis: jūsu kļūda var maksāt bērna dzīvību. Un šādu kļūdu nekad nevar aizmirst.

Atcerieties, braucējiem, kas dodas abos virzienos, jāapstājas skolas autobusa priekšā, ja iedarbinātas sarkanās signālugunis un izstiepta apstāšanās zīme. Auto vadītājam, kas tuvojas no aizmugures, jāapstājas vismaz 20 metrus (apm. 6 mašīnu garumā) aiz autobusa.

Esiet vienmēr sevišķi uzmanīgi. Ievērojiet skolas autobusiem zibsnījošās signālugunis un apstāšanās zīmes. Lūdzu, neriskējiet ar bērna dzīvību!

VAI JŪS VARAT ATĻAUTIES TO AIZMIRST?

Ministry of Transportation and Communications

Ontario

James Snow, Minister
William Davis, Premier

Latviešu Centram Minsterē viens miljons marku!

Latviešu Centra Minsterē valdes sēdē kasieris G. Graudiņš ziņoja, ka ziedojumu, solījumu un aizdevumu kopsumma LCM ir sasniegusi 1 milj. vācu marku robežu.

Bet ne tikai LCM, mums visiem ir 1 miljons marku! Šis miljons ir nobalsošana par latviskās izglītības turpināšanas nepieciešamību un par MLĢ — *mūsu* skolu.

Šī nozīmīgā pakāpe ir sasniegta tieši laikā. Būvdarbus 1985. gada pavasarī uzsākot, jaunā MLĢ internāta telpas uzņemtu skolēnus 1986. gada rudenī. Cik steidzami šis projekts jāīsteno, redzam jau šodien, nākošā mācības gada apveidus saskatot — visas 59 „pārejas" internāta vietas ir aizņemtas. Lai mūsu skola spētu augt, ir jāpaceļas jaunajam kultūras centram!

Nevien mūsu miljons, arī ziedotāju saraksts ar pāri par 600 atsevišķu ziedotāju un organizāciju ierakstiem ir iespaidīgs politiskās cīņas līdzeklis. Kā jau mēs vairākkārt esam pieminējuši, tikai pateicoties šim kopējam veikumam, esam efektīvi pierādījuši mūsu pašu spēku un pārliecību mūsu skolas tālākai pastāvēšanas nepieciešamībai. Rezultātā — Ziemeļreinas—Vestfāles un Federālās valdības iekšlietu ministriju solījumi piedalīties mūsu projekta financēšanā ar 5 miljonu marku vienreizēju piešķīrumu.

Sasniegtais mūs neatbrīvo no pienākuma šo darbu turpināt. Pēc Ziemeļreinas—Vestfāles valdības ieteikuma paplašinātajam LCM projektam — internāta un kultūras centra projekta apvienošanai vienā būvfazē — latviešu sabiedrības kapitāla daļa ir 1.5 milj. marku. Mūsu uzdevums ir nākošā gada laikā šo robežu sasniegt un, neizmantojot banku aizņēmumus, nodrošināt jaunā internāta saimniecisko pamatu un reizē garantēt pazeminātas skolēnu dienas maksas.

Ievērojamu lomu pēdējo mēnešu LCM ziedojumu kopsummā ieņēma arī LCM visās zemēs izplatītās laimestu zīmes. Izloze notika Minsterē, un laimestu ieguvējus paziņoja dziesmu dienu balles laikā.

Noslēgumā vēlamies vēlreiz sirsnīgi pateikties visiem LCM atbalstītājiem. Mēs kopēji esam pierādījuši, ka vēlamies būt latvieši ne tikai teorijā, bet arī praksē. Un vēlreiz ieklausīsimies Z. Mauriņas vārdos: „Iedrīkstēsimies vēl un vēl!"

LCM konts Kanadā:
Latvian Credit Union Ltd.
491 College Str.
Toronto, Ont., M6G 1A5.
Konta Nr. 6465.

Vēlos pirkt

Lielvārdes tautas tērpa jostu un blūzi, lielums 18. Zvanīt 483-9418.

Taisnības un...

(Turpinājums no 1. lp.)

Mēs pateicamies šim lielajam vīram par lūgšanām, kas nāk no viņa lūpām, pieminot arī cietēju latviešu tautu un valsti. Kanadas svētceļojumā arī mēs no pāvesta saņemam neatsveramu atbalstu un jaunu ticību mūsu cerību piepildījumam.

Mēs nešaubīgi ticam, ka arī mūsu pārbaudījumu laiks nebūs ilgs. Morālai atmodai, ko sludina Svētais Tēvs, nāks līdz arī taisnības un brīvības uzvara.

Kā zināms, pāvestam Jānim Paulam Kremlis neļāva doties uz okupēto Lietuvu piedalīties lietuviešu tautas patrona Sv. Kazamīra 500 gadu piemiņas svinībās. Uz Viļņu neļāva doties arī nevienam citam Vatikana pārstāvim.

Viens no izšķirējiem iemesliem bija tas, ka Sv. Tēvs atteicās par durvju pavēršanu maksāt Kremļa prasīto cenu.

Laikā, kad pāvests atrodas Kanadas svētceļojumā, tikpat ilgā apmeklējumā Pad. savienībā ielaists kādreiz populārais amerikāņu evaņģelists Bilijs Grēms (Graham). Grēcinieku atgriešanās masu sapulcēs un televīzijas raidījumos Grēms ir pazīstams visā pasaulē.

Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas lietotu mantu tirdziņš 15. septembrī no pl. 9—15 Latviešu Nama auto novietošanas laukumā.

Mūs var interesēt cena, ko amerikāņu mācītājs samaksās Kremlim.

Maskavas lidosta Grēms teicis: ,,Reliģijas brīvība Pad. savienība ir lielāka kā mēs to varētu iedomāties".

Ļeņingradā Bilijs Grēms atkārtojis to pašu. Tā kā tā nav sagadīšanās, bet apzinīga rietumu maldināšana — Kremļa prasīta cena.

Ir zināms, ka televizijas superzvaigzne Grēms ieradīsies arī okupētā Igaunijā un arī tur lies ūdeni uz bezdievju varas propagandas dzirnavu riteņiem.

Noslēgumā pieminēsim prezidenta Rēgena aizvadītā nedeļā Pensilveinijā teikto runu, kurā viņš poļu izcelsmes amerikāņu pilsoņiem atgādināja:

,,Tie kas domā, ka poļu tautas garu var satriekt ar brutālu varu vai ieročiem rūgti maldās.

Jaltas līguma mērķis bija nodrošināt pēc kara brīvību un neatkarību visām Austrumeiropas tautām. Maskavas vienpusīgais un aplamais šī līguma iztulkojums ir patvarīgs un nepielaižams solis".

Šajā kritiskajā laikā iegaumēsim kas ir mūsu draugi un sabiedrotie. Prasīsim arī mēs savu tiesu.

A. Ķegumnieks.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Golfa un tenisa sacensības Grand Rapidos. 14. un 15. jūlijā Grand Rapidos notika sacensības golfā. Tur ieradās arī dalībnieki no Kanadas. Tajā pašā laikā bija noorganizētas sacensības tenisā, un rīkotājiem bija gandarījums par tik kuplu dalībnieku skaitu. Uzņēmumā balvu saņēmēji.

Foto Z. Zeltiņš.

Komponista Jāņa Kalniņa 80 gadu jubilejas koncerts

Čikagas Latviešu Organizāciju Apvienības locekļu pirmā sēdi 13. augustā Ciānas draudzes telpās atklāja un vadīja ČLOA priekšs. A. Kandrovičs. Sēdē vēl piedalījās J. Veitmanis, L. Ozoliņa, I. Grigolate, J. Priedītis, Māc. V. Veinbergs, dir. R. Kalnmalis, koļa priekšs. A. Ešmits, L. Grigolate un A. Zaube, S. Priedulāja. A. Kandrovišs paskaidroja, ka pēdējā ČLOA prezidija sēdē iniciātoru aicinājumu rīkot jubilejas koncertu J. Kalniņam uzņēmusies ČLOA. Viņš arī pateicās Čikagas DV apvienībai par pretimnākšanu, pārceļot savu paredzēto Lāčplēšu atceres koncertu no 10. novembļa uz 11. nov. ar solījumu, ka dir. R. Zuika ar saviem koristiem dos koncertu DV apvienības sarīkojumā. Tā kā pats Zuika nebija sēdē ieradies, rīcības komiteja lūdz S. Priedulāju sazināties ar dir. R. Zuiku sarīkojumu izkārtošanā. Administrātīvos pienākumus izkārtot uzņēmās māc. V. Vārsbergs. Dir. R. Kalnmalis komitejai ziņoja, ka saņēmis no Zuikas ziņojumu par programmu un koļiem, kas piedalīsies — Čikagas, Milvoku, Grand Rapidu un Kalamazū. Kā solisti aicināti: klavieļu solo A. Zirnīte, dziesmu solo duetiem I. Kurme un P. Lielzuika, instrumentālo kv. (5 mūziķi) kārtos Māra Kārkliņa-Leonarde, pavadītājs V. Treimanis. Paredzēta arī kom. J. Kalniņa godināšana koncerta laikā, ko izkārtot uzņēmās māc. V. Vārsbergs un dir. R. Zuika. Saimniecības daļu vadīs A. Ešmits. Gaļākas pārrunas bija par sarīkojuma budžetu. A. Kandrovičs lūdza visām nozarēm pieturēties pie paredzētā budžeta. Ieejas cenas pieņēma 8 dol., pensionāriem 6 dol. Paredzētas arī vakariņas, koristiem bez maksas, pārējiem 10 dol. Pēc pārrunām rīcības komiteja nolēma izplatīt arī labvēļu kartes par 25 dol. Labvēļu kartes izsūtīs pēc Čikagas Ziņu kartotekas adresēm. Ēdieniem nolēma izmantot amerikāņu pakalpojumu par apm. 5 dol. no personas. Techniskos darbus un programmas sagatavošanu un iespiešanu kārtos R. Zuika. Labvēļu karšu aicinājumu teksta sastādīšanu un izgatavošanu uzņēmās māc. V. Vārsbergs. Kasi pārzinās LOA finanču nozares vad. M. Vilemsons ar palīgiem, ziedu pasniegšanu L. Ozoliņa. Koncerts notiks Tafta vidusskolas auditorijā, vakariņas Ciānas draudzes telpās. Tuvāka informācija sekos.

A. Zaube.

SAVIENOTĀS VALSTIS

TAKOMA

● DV Ziemeļrietumu apvienības vanadžu kopas ,,Bazārs" savā tradicionālā atkārtojumā š.g. 2. septembrī Takomas Mounteinieru kluba telpās liecināja, ka šāda veida sarīkojumi patīk DV darba atbalstītāju saimei.

Atklājot bazāru, apvienības priekšnieks A. Ķirsis pateicās vanadzēm, vanagiem, atbalstītājiem, ziedotājiem un kuplajam viesu pulkam. DV un Takomas draudzes mācītājs Edm. Mačs savos svētīšanas vārdos pasvītrāja apvienības un vanadžu kopas darba rosmi kopš dibināšanas dienām priekš vairāk nekā trīs gadu desmitiem.

Bazārā loterijas biļetes izpirka ātrā laikā — kālab gan nē, devīgi saziedoto priekšmetu skaits bija tik bagātīgs, ka otrā loze laimēja.

Tālākā bazāra gaitā vairākus vērtīgus laimestus ieguva japāņu loterijas biļešu pircēji. Arī tur biļešu gribētāju skaits pārsniedza ložu skaitu. Nobeigumā apvienības priekšnieks Austris Ķirsis rādīja izvilkumus no filmas ,,Baltijas tragēdija", kas gatavota no vācu un krievu filmu archīvu materiāliem.

DETROITA

● Šī gada 27. jūlija 90 dzīves gadi apritēja skolotājai un jaunatnes audzinātājai Olgai Abermanei. Viņa dzimusi 1894. g. Jelgavas apriņķa Bukaišu pagastā. Pirmā pasaules kara laikā viņas ģimene nonāca Krievijā, kur Rževā, netālu no Maskavas, O. Abermane nobeidza gimnaziju. 1920. gadā Abermaņu ģimene atgriezās Latvijā, un kopš tā laika gavilniece savu mūžu veltīja jaunatnes darbam, strādājot Bukaišu pamatskolā par skolotāju līdz 1944. gadam. Līdztekus skolotājas darbam O. Abermane darbojās aizsardžu organizācijā un bija Mežmuižas draudzes dāmu komitejas locekle. Pēc bēgļu gaitām Vācijā, Abermaņu ģimene 1951. gadā ieradās Detroitā un jubilāre atsāka skolotājas darbu Detroitas latviešu skolā, nostrādājot vairāk kā 20 gadu. Daudz laika viņa veltīja arī Sv. Pāvila latv. ev. lut. draudzes dāmu komitejas darbam, kur viņa ir ievēlēta par goda locekli. Darbīgās latviešu jaunatnes audzinātājas mūžā ir bijuši smagi, pārdzīvojumu pilni brīži, it sevišķi 1967. gadā, kad viņa zaudēja februāra mēnesī savu vecāko dēlu Arni un tā paša gada jūnijā dzīves biedru Eduardu Abermani, kas bija ilggadīgs Sv. Pāvila draudzes priekšnieks.

Aizvadītajos gados O. Abermane gan skolas darbā, gan ārpus tā vienmēr mudinājusi latviešu jauno paaudzi neaizmirst latviešu valodu, savu tēvu tēvu zemi un latviešu tautu, kurai viņa strādāja gan labos, gan grūtos laikos. Par ilggadīgu darbu skolas druvā Amerikas latviešu skolotāju biedrība izraudzīja O. Abermani par goda biedri un Amerikas Latviešu Apvienības izglītības birojs piešķīra viņai goda rakstu.

Gaviļniece tagad dzīvo sava dēla Edvarta un vedeklas Ilgas ģimenē, kur dzimšanas dienā viņu sveica mazbērni, mazdēls un daudzie radi, kas bija ieradušies no tuvienes un tālienes.

Sv. Pāvila draudzes sveicienus nodeva māc. V. Līventāls, draudzes priekšnieka palīgs A. Stepe un dāmu komitejas priekšniece A. Līventāle. Daudzie rakstiskie sveicieni no organizācijām, draugiem un bijušiem skolniekiem liecināja par cieņu un atzinību, kādu O. Abermane ieguvusi no tiem, ar kuŗiem viņai bijusi saskare daudzajos darba un dzīves gados.

ČIKAGA

● Čikagas latviešu draudžu kapu svētki Mont Olive kapos notika 26. aug. plkst. 13:00. Tos ar lūgšanu ievadija Čikāgas latviešu katoļu draudzes prāv. B. Baginskis. Šai dienai piemērotu un izjustu svētrunu teica Sv. Jāņa draudzes māc. A. Liepkalns, viņš savai svētrunai par pamatu bija izvēlējies svēto rakstu tekstus no vecās un jaunās derības. No pirmās Mozus grāmatas 23. nodaļas un vēstules Tesaloniķiešiem 4. nod. 13. pantu, tāpēc, ka tie viens otru papildinot. Māc.A.Liepkalns pasvītrāja, ka Dievs mūs neškiro pēc ticībām, tautībām vai draudzēm, tamdēļ arī šodien kaut svešas zemes kapos, kur atdusas dažādu tautību un ticību ļaudis, mēs esam visi kopīgi pulcējušies Mont Olive kapu kalniņā, lai uz brīdi tuvumā un tālumā esošiem aizlūgtu un pieminētu mūsu mīļos aizgājējus un dzīvos. Tā latviešiem jau no senām dienām bija liela svētku diena, kad pulcējās daudz ļaužu ar koŗu un pūtēju orķestŗa piedalīšanos, tāpat kā šodien. Viņš arī teica, kaut tā nav mūsu zeme un daudz ir svešu kapu kopiņu, tomēr zeme ir, no kuŗas mēs cēlušies par ko mums jāpaliek, ir mūsu dzīves pamatos. Lai Dievs palīdz mūsu turpmākās gaitās. Pēc visu kopīgas lūgšanas un pēdējās dziesmas māc. A. liepkalns iesvētīja kapu piemiņas zīmes Alīdai Ozoliņai, Anitai Krievei, Dzidrai Liepiņai un pelnu urnu Elzai Langei. Šai skaistajā un saulainajā dienā starp krāšņiem ziediem rotātām labi koptajām kapu kopiņām visi jutās iepriecināti. Ieradušies kuolā skaitā bija ap 200 ar pūtēju orķestra piedalīšanos.

A. Zaube

KLĪVLANDE

Kapu svētki ,,Riverside" kapsētā notika 2. septembrī.

● Apvienotās latviešu ev.-lut. draudzes kapu svētki 26. augustā notika ,,Sunset" kapsētas latviešu nodalījumā. Dievkalpojumu vadīja māc. L. Grendze un iesvētīja kapu piemiņas plāksnes aizvadītajā gadā apbedītajiem draudzes locekļiem: Marijai Ceplītei, Mildai Kampei, Martai Kukainei, Jānim Lindem, Valijai Reņķei, Ernestam Straumiņam, Vilnim Tēraudam, Austrai Upeslejai, Eduardam Vārnam un Katrīnai Veitai.